

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE TURIE

KONCEPT

Obec Turie
obstarávateľ

Ing. arch. Marián Pivarčí
spracovateľ

Žilina 05 2020

Riešiteľský kolektív

Hlavný riešiteľ	Ing. arch. Marián Pivarči
Urbanizmus	Ing. arch. Marián Pivarči Ing. arch. Peter Krajč
Doprava	Ing. Roman Tiso
Rekreácia, cestovný ruch	Ing. arch. Marián Pivarči
Životné prostredie	Ing. arch. Marián Pivarči
Vodné hospodárstvo	Ing. Alena Kovaľová
Zásobovanie energiami	Ing. arch. Marián Pivarči
Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy	Ing. arch. Peter Krajč
Grafické práce	Ing. arch. Peter Krajč

OBSAH TEXTOVEJ ČASTI :

	Strana
A. Základné údaje	
a) Hlavné ciele riešenia	5
b) Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	5
c) Údaje o súlade riešenia so zadaním	5
B. Riešenie územného plánu	
a) Vymedzenie riešeného územia	7
b) Vázby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu	11
c) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady	16
d) Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy	21
e) Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	22
f) Návrh funkčného využitia územia	24
g) Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia, výroby a rekreácie	25
h) Vymedzenie zastavaného územia obce	31
i) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	32
j) Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami	34
k) Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny a návrh ochrany kultúrno-historických hodnôt	36
l) Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	46
l) 1. Doprava a dopravné zariadenia	46
l) 2. Vodné hospodárstvo	50
l) 3. Zásobovanie elektrickou energiou	56
l) 4. Zásobovanie plynom	57
l) 5. Zásobovanie teplom	58
l) 6. Pošta a telekomunikácie	58
l) 7. Civilná ochrana	59
m) Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	60
n) Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	65
o) Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	65
p) Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej a lesnej pôde	66
q) Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	72
r) Návrh záväznej časti	72

C. Doplnujúce údaje

D. Dokladová časť

OBSAH GRAFICKEJ ČASTI :

1 Výkres širších vzťahov	M 1 : 50 000
2 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami	M 1 : 10 000
3 Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia	M 1 : 10 000
4 Výkres riešenia verejného technického vybavenia - vodné hospodárstvo	M 1 : 10 000
5 Výkres riešenia verejného technického vybavenia - energie, telekomunikácie	M 1 : 10 000
6 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na poľnohosp. pôde	M 1 : 10 000
7 Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny	M 1 : 10 000

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

a) HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA

Dôvodom obstarávania územného plánu obce je potreba získania aktuálneho základného nástroja územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie, so zameraním na rozvoj funkcie bývania, občianskeho vybavenia, rekreácie a športu v katastrálnom území obce, ktoré je zároveň riešeným územím Územného plánu obce Turie. Návrhovým obdobím územného plánu je obdobie do roku 2040.

Územný plán obce (ÚPN O) obstaráva obec Turie prostredníctvom odborne spôsobilej osoby pre obstarávanie ÚPP a ÚPD, ktorou je Ing. arch. Ján Burian (reg. č. 229).

Územný plán obce Turie je spracovaný na základe schváleného Zadaní pre ÚPN O Turie.

Hlavné ciele riešenia:

- komplexne riešiť rozvoj celého administratívneho územia obce Turie,
- vytvoriť predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja,
- navrhnúť primerané plochy pre výstavbu rodinných domov,
- navrhnúť plochy pre občiansku vybavenosť,
- posúdiť požiadavky občanov na výstavbu chat a záhradiek,
- posúdiť zámer na realizáciu rybníkov a agroturistiky,
- posúdiť zámer na výstavbu farmy,
- navrhnúť dopravný systém obce a doplniť sieť miestnych komunikácií v rozvojových lokalitách,
- doplniť sieť hlavných peších trás,
- doplniť sieť cyklochodníkov a cyklotrás,
- navrhnúť technickú infraštruktúru v rozvojových lokalitách,
- stanoviť plochy pre verejnoprospešné stavby.

b) VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU

Územnoplánovacia dokumentácia pre obec Turie nebola doteraz spracovaná.

c) ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA SO ZADANÍM

Koncept ÚPN O Turie je vypracovaný v súlade so Zadaním pre ÚPN O Turie, ktoré bolo vypracované na základe Prieskumov a rozborov pre ÚPN O a Krajinoekologického plánu.

Zadanie pre ÚPN O Turie bolo schválené uznesením obecného zastupiteľstva obce Turie č. 1/2020 zo dňa 8.1.2020.

Riešenie konceptu ÚPN O Turie je v súlade so schváleným zadaním.

Obec Turie obstaráva územný plán obce Turie prostredníctvom odborne spôsobilej osoby pre obstarávanie ÚPP a ÚPD, ktorou je Ing. arch. Ján Burian (reg. č. 229).

B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

a) VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Územný plán obce Turie rieši územie vymedzené katastrálnym územím Turie. Celková výmera riešeného územia je 27 203 621 m².

Riešené územie susedí územiami nasledovných obcí: z východu Martin (k.ú. Priekopa pri Martine) v okrese Martin, z juhu Stránske, Rajecké Teplice (k.ú. Poluvsie nad Rajčankou), zo severozápadu Porúbka, zo severu Lietavská Lúčka a Rosina a zo severovýchodu Višňové v okrese Žilina.

Základné údaje, charakterizujúce riešené územie

rozloha riešeného územia v ha	2 720
počet obyvateľov SOBD 2011	1 977
počet obyvateľov k 31.12.2018	2 005
počet obyvateľov v roku 2040	2 300
počet trvalo obývaných bytov SOBD 2011	533
počet trvalo obývaných bytov 2019 (odhad)	540
počet trvalo obývaných bytov v roku 2040	740
počet domov určených na rekreáciu SOBD 2011	12
počet lôžok v ubytovacích zariadeniach v roku 2019	48
počet lôžok v ubytovacích zariadeniach v roku 2040	96

Prírodné podmienky

Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia Slovenska patrí územie obce do sústavy Alpsko-himalájskej, podsústavy Karpaty a provincie Západné Karpaty. Do k.ú. zasahujú nasledovné geomorfologické jednotky.

Geomorfologické jednotky zasahujúce do k.ú. Turie

Provincia	Subprovincia	Oblasť	Celok	Podcelok	Časť
Západné Karpaty	Vnútorne západné Karpaty	Fatransko-tatranská	Malá Fatra	Lúčanská Fatra	Lúčanské veterné hole
			Žilinská Kotlina	Žilinská pahorkatina	-

Zdroj: Mazúr, Lukniš 1986, Atlas krajiny SR 2002

Z hľadiska typov reliéfu v území boli vyčlenené nasledovné hlavné typy reliéfu:

- kotlinový reliéf - fluvialna rovina, málo členená hladko modelovaná rovina až kotlinová eróznodenušačná členená pahorkatina - hladko modelovaný reliéf kotliny v centrálnej časti okresu Žilina
- eróznodenušačná hornatina až vysočina - vysoké pohoria, prevažne hladko modelované (Lúčanska Fatra),

Geologické pomery

Z geologického hľadiska je možno riešené územie začleniť do dvoch oblastí :

- pohoria jadrového pásma Karpát paleozoických kryštallických a metamorfovaných hornín, mezozoických karbonátových a nekarbonátových hornín, paleogénnych karbonátových hornín - patrí sem pohorie Lúčanská Malá Fatra
- vnútrokarpatské kotliny - patria sem kotlinové oblasti okresu Žilina s paleogénnymi a neogénnymi sedimentmi (íly, piesky, štrky), pokrytými kvartérnymi sedimentmi (svahové a sprašové hliny, prolúviálne a fluvialne sedimenty) - severozápadná časť k.ú. Turie.

Hydrogeologické a hydrologické pomery

Podzemná voda je definovaná ako voda vyplňujúca dutiny zvodnených hornín. Základnou jednotkou pre hodnotenie podzemných vôd je hydrogeologický rajón. Je to územie vymedzené z hľadiska geologických, štruktúrno-geologických a hydrogeologických pomerov ako celok, v ktorom prevažuje jednotný obeh podzemnej vody určitého typu. Hranice hydrogeologických rajónov sa nekryjú s hranicami povodí povrchových tokov.

V zmysle hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) celé riešené územie spadá do jedného hydrogeologického rajónu *QP-029-Paleogén a kvartér častí Žilinskej kotliny a východného okraja Súľovských vrchov*, s určujúcim medzizrnovým typom priepustnosti. Územie sa nachádza v okrajovej časti rajónu na styku s rajónom *MG 030 Kraštalínium a mezozoikum severozápadných svahov Lúčanskej Malej Fatry*.

V Žilinskej kotline sú podľa Prílohy č. 2 NV č. 282/2010 Z.z. rozlíšené dva útvary podzemnej vody - a to útvary obyčajnej podzemnej vody s označením SK100500P a útvary geotermálnej vody s označením SK300080K.

Medzi najvýznamnejšie hydrogeologické kolektory a puklinovokrasovou priepustnosťou a schopnosťou akumulácie značných množstiev podzemnej vody patria vápence a dolomity. Ostatné členy geologickej stavby (kvartérne deluviálne sedimenty a horniny kryštalinika) možno klasifikovať ako nízkopriepustné.

Výsledky hydrodynamických skúšok (vykonaných v rámci regionálneho hydrogeologického prieskumu Žilinskej kotliny, vrt ŽK-3 a vrt HŽK-3) vykázali vysokú puklinovú priepustnosť s koeficientom prietoknosti $5,3 \times 10^{-3} \text{ m}^2/\text{s}$.

Na základe priaznivých výsledkov uvedených prieskumov bol v blízkosti lomu v k.ú. Turie (na rozhraní parciel KN 2550 a 2551) odvítaný v roku 2013 hydrogeologický vrt HTU-1 s hĺbkou 252 m, za účelom zabezpečenia pitnej vody pre plniarenské účely (V.Méry, Ingeo Žilina, 2014). Podľa výsledkov skúšok bolo navrhnuté využiteľné pnožstvo podzemnej vody v kategórii B10, 14 l/s, s povolenou max. dynamickou hladinou 60 m pod terénom (423,66 m.n.m.). Hladina vrchnej podzemnej vody bola zaregistrovaná v hĺbke 6 m. Voda je hodnotená ako kvalitná, ktorá spĺňa všetky požiadavky pre pramenitú vodu a balenú vodu v spotrebiteľských obaloch. Novovybudovaný vrt HTU-1 má spracovaný rámcový návrh spoločného ochranného pásma I. a II. stupňa.

Minerálne ani geotermálne vody sa v riešenom území nevyskytujú.

Z hľadiska širších vzťahov hydrologických pomerov patrí záujmové územie do povodia stredného toku Váhu. Oblasť obce Turie je ovodňované Turským potokom, číslo hydrologického poradia 4-21-06-141 (s dĺžkou 9,9 km, je tokom IV. rádu), potokom Rosinka a ich prítokmi.

Podľa typu režimu odtoku patrí riešené územie aj jeho recipienty Turský potok s prítokom Rybný potok aj potok Rosinka s ľavostranným prítokom Mlynárov potok do vrchovinná-nízinnej oblasti s dažďova-snehovým typom režimu odtoku s akumuláciou vody v decembri až februári, vysokou vodnosťou v marci až máji, najvyššími prítokmi v marci, najnižšími prítokmi v septembri, s podružným výrazným zvýšením vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy.

Prietoky na recipientoch riešeného územia nie sú sledované. V širšom území sa nachádzajú dve vodomerné stanice s dlhodobým sledovaním prítokových charakteristík - stanica Poluvsie - Rajčianka a Závodie - Rajčianka.

Vodné toky riešeného územia Turský potok, Polomec, Medzihorský potok, Kozel a niekoľko bezmenných prítokov sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. V správe Lesy SR sú prítoky v pramennej oblasti Turianskeho potoka.

V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. (vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 je potrebné zachovať ochranné pásmo drobných vodných tokoch v šírke 4 m od brehovej čiar obojstranne.

V ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacim vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.

Pri výkone správy vodného toku, vodných stavieb a zariadení môže správca vodného toku využívať pozemky (§ 49 zákona č. 364/2004 Z.z.). Pobrežnými pozemkami, v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie, sú pri drobných vodných tokoch pozemky do 5 m od brehovej čiar. Pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma.

Pôdne pomery

Hlavné pôdne regióny možno stručne charakterizovať nasledovne:

- región kotlinových pôd (v rámci Považského podolia a Žilinskej kotliny) - pôdy na prevažne sypkých nespevnených kvartérnych sedimentoch. Veľký je výskyt hydromorfných pôd (fluvizemí a čiernic) na nivách a nízkych terasách tokov (najmä Váhu, Kysuce a Rajčanky), na ostatnom území sa vyskytujú prevažne luvizeme a luvizeme oglejené. Pôdy sú prevažne hlboké, rôznej zrnitosti.
- región pôd nižšieho stupňa pohorí centrálnych Karpát - pestrá mozaika lesných pôd v závislosti od geologického substrátu - striedanie kambizemí, rendzín a pararendzín, prevažne stredne hlbokých až plytkých, ľahkých až stredne ťažkých
- región pôd vyššieho stupňa pohorí centrálnych Karpát - vyššie časti Lúčanskej Fatry - klimaticky podmienené kambizeme nenasýtené, podzolové až podzoly, väčšinou plytké až stredne hlboké, ľahké až stredne ťažké

Medzi najkvalitnejšie pôdy v katastrálnom území obce Turie patria poľnohospodárske pôdy označené kódom bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (BPEJ) : 0706015, 0714065, 0770403, 0771303, 0771503, 0772003, 0772203, 0857203, 0857403, 0869202, 0871233, 0871333, 0871403.

Tieto pôdy treba v zmysle Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. chrániť a navrhovať na nich stavebné a iné zámery len v nevyhnutných prípadoch.

Klimatické pomery

Kotlinová časť okresu Žilina a okraje patria do mierne teplej klimatickej oblasti, najvyššie partie Lúčanskej Fatry do studenej až veľmi studenej klimatickej oblasti.

Z hľadiska zrážok patria najnižšie časti okresu (kotlinové) do mierne vlhkej klimatickej oblasti, nižšie časti pohorí do vlhkej klimatickej oblasti a vyššie časti do veľmi vlhkej klimatickej oblasti.

Priemerné ročné teploty vzduchu sa v obci pohybujú v rozsahu 7,3 - 8,1° C. Avšak je potrebné podotknúť, že hodnota priemerných ročných teplôt vzduchu v posledných desaťročiach a najmä v posledných 10 rokoch stúpa. Priemerná teplota vzduchu v januári je -4,5° C. Priemerná teplota vzduchu v júli je 17,6° C. Absolútne maximálne teploty vzduchu v predmetnom území vystúpili až na 37,9° C.

V letnom období sa v oblasti obce Turie vyskytuje v priemere 42 letných dní, v ktorých maximálna teplota vzduchu vystupuje na 25° C a viac. Počas roka sa v území vyskytuje cca 3 - 5 tropických dní.

V zimnom polroku sa v tejto oblasti vyskytuje v priemere 35 ľadových dní, v ktorých maximálna teplota vzduchu klesá pod 0° C a 125 mrazových dní, v ktorých minimálna teplota vzduchu klesá pod 0° C. Počas tuhých zím sa zaznamenáva až 70 ľadových a 158 mrazových dní. Počas týchto dní absolútne minimálne teploty vzduchu klesajú v predmetnom území až na -29,5° C. Dĺžka bezmrazového obdobia je okolo 160 dní v roku.

Priemerné sumy globálneho žiarenia za rok sú 1050 - 1100 kWh.m², počas teplého polroka je to 780 - 820 kWh.m². S nadmorskou výškou všeobecne rastie hodnota oblačnosti, čo zároveň vplyva i na dĺžku trvania slnečného svitu, ktorá je výrazne závislá na expozícii a sklonitosti reliéfu. V posudzovanom území je oblačnosť priemerne 65 - 70 % - najmenšia je koncom leta (pod 60 %) a najväčšia koncom jesene a v zime (nad 75 %). Slnko tu svieti priemerne 1450 - 1500 hodín za rok (z toho cca 1050 hodín počas vegetačného obdobia). Priemerný počet jasných dní je v posudzovanom území 30 - 40 ročne, zamračených je 140 - 150 ročne. Počas chladných nocí dochádza aj k tvorbe teplotných inverzií. Prízemné inverzie trvajú prevažne od večernej po skorú dopoludňajšiu dobu a vyskytujú sa v údolných polohách v priemere 2284 hodín, t.j. v 26 % početnosti. Vo vrcholových polohách je výskyt inverzii v priemere o polovicu nižší.

Priemerná relatívna vlhkosť vzduchu v území je okolo 80 %, pričom najväčšia je v zime (85 - 87 %), najmenšia v lete a na jar (74 - 78 %), závisí však od nadmorskej výšky (hodnota vlhkosti s nadmorskou výškou rastie a naopak, tlak vzduchu s výškou klesá).

Priemerný ročný úhrn zrážok sa v posudzovanom území pohybuje od cca 750 do 850 mm. Najviac zrážok spadne v mesiacoch máj - august, najmenej v mesiacoch január - marec.

Snehová pokrývka (vyššia ako 1 cm) leží v území priemerne 80 - 100 dní do roka. Snehová pokrývka vyššia ako 5 cm sa v území vyskytuje cca 60 dní ročne a snehová pokrývka vyššia ako 20 cm sa vyskytuje 25 - 35 dní v roku. Priemerná maximálna výška snehovej pokrývky je 30-50 cm.

Rastlinstvo

V k.ú. Turie sa nachádzajú nasledovné jednotky rekonštruovanej prirodzenej vegetácie :

- Lužné lesy podhorské a horské (*Al - Alnenion glutinoso-incanae*, *Salicion triandrae* p. p., *Salicion eleagni*),
- Lipovo-javorové lesy (*At - Tilio - Acerenion*),
- Javorové horské lesy (*Ac - Aceri - Fagenion* p. p. maj., *Tilio - Acerion* p. p. min.),
- Bukové lesy vápnomilné (*CF - Cephalanthero - Fagenion*),
- Bukové a jedľové lesy (*F, A - Eu - Fagenion* p. p. maj.),
- Bukové kvetnanté lesy (*Fs - Eu - Fagenion* p. p. min.),
- Bukové kyslomilné lesy podhorské (*LF - Luzulo - Fagion* p. p. min.),
- Bukové kyslomilné lesy horské (*Fm - Luzulo - Fagion* p. p. maj.),
- Jedľové a jedľovo-smrekové lesy (*PA Abietion, Vaccinio - Abietenion*),
- Smrekovcové lesy čučoriedkové (*Eu - Vaccinio - Pieceanion* p. p.),
- Subalpínske kosodrevinové a trávinné kyslomilné spoločenstvá (*Ms - Pinion mugo* p. p., *Nardion* p. p., *Calamagrostion villosae*, *C. arundinaceae*).

V území sú zastúpené prevažne karpatské druhy rastlín, od juhozápadu a juhu sem prenikajú aj panónske, teplo a suchomilnejšie druhy, z ktorých mnohé tu majú severnú hranicu ich výskytu.

Vzhľadom na geologické podložie sa tu vyskytujú ako kyslomilnejšie, tak aj vápnomilné druhy. Pestrejšia floristická skladba sa nachádza na vápencovom podklade. V druhovom zložení rastlinstva sa odráža aj stupňovitá členitosť územia. Podrobnejšia charakteristika flóry je uvedená pri charakteristikách genofondových lokalít.

Na území obce sa nachádzajú aj vzácne biotopy s výskytom chránených a ohrozených druhov rastlín, ako napr. *Pulsatilla slovenská* (poniklec slovenský).

Výskyt invázií druhov

Na území obce bol zistený nežiaduci výskyt invázií druhov rastlín, (niektoré z nich sa pestujú aj v záhradách): *Heracleum mantegazzianum* (boľševník obrovský), *Solidago canadensis* (zlatobyľ kanadská). K nim na niektorých stanovištiach pristupujú druhy expanzívne, ako *Artemisia vulgaris* (palina pravá), *Tanacetum vulgare* (vratík obyčajný), *Cirsium arvense* (pichliač roľný) a iné.

Živočíšstvo

Z veľkých šeliem sa v oblasti vyskytuje medveď, vlk a rys, z vtákov napríklad orol skalný, výr skalný, tetrov, hlucháň, kuvičok vrabčí, ďubník trojprstý, murárik červenokrídly, sokol myšiar, sokol lastovičiar, myšiak hôrny, jastrab veľký, včelár obyčajný. Žijú tu bežné druhy poľovnej zveri - jelenia, srnčia, diviacia. Z rýb sa tu vyskytujú pstruhy, z obojživelníkov mlok vrchovský, ropucha obyčajná, skokan hnedý a zelený, z plazov vretenica, užovka, z hmyzu napr. jasone - červenooký a chochlačkový.

Z endemických a reliktných druhov cicavcov sa najmä v zalesnenom území vyskytuje myšovka horská (*Sicista betulia*). Z chránených druhov cicavcov sú to najmä rys (*Lynx Lynx*), medveď hnedý (*Ursus Arctos*), tchor a lasica. Vydra riečna (*Lutra Lutra*) sa tu vyskytuje ako zoograficky významný druh cicavca.

Z chránených druhov suchozemských bezstavovcov tu nachádzame fuzáča alpínskeho (*Rosalia Alpina*) z ohrozených druhov cikádu (*Cicadetta Montana*). Ďalšie chránené druhy vyskytujúce sa v blízkosti vodných tokov: Rosnička zelená (*Hyla arborea*), Skokan zelený (*Rana Esculenta*), Skokan štíhly (*Rana dalmatina*), Skokan hnedý (*Rana temporaria*).

Z vtákov sa na riešenom území vyskytuje ako ohrozený druh orol skalný (*Aquila Chryseatos*).

b) VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU

Pri riešení územného plánu obce Turie je potrebné rešpektovať územný plán regiónu - Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja, ktorého záväzná časť bola vyhlásená Nariadením Vlády SR č. 223/1998 zo dňa 26.5.1998 v znení Zmien a Doplnkov č. 1 až 5, ktorých záväzné časti boli vyhlásené Všeobecne záväznými nariadeniami Žilinského kraja.

Schválené záväzné regulatívy a verejnoprospešné stavby vyplývajúce v aktualizovanej Záväznej časti ÚPN VÚC Žilinského kraja pre katastrálne územie Turie sú uvedené v nasledovnom texte.

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA, OSÍDLENIA A ROZVOJA SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRY

- 1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,
- 1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 1.8 podporovať vznik a posilnenie suburbánnych pásiem okolo miest Žilina, Martin, Čadca, Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Dolný Kubín,
- 1.14 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov decentralizovanej koncentrácie,
- 1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry
 - 1.16.3 podporovať ako osi tretieho stupňa :
 - e) rajeckú rozvojovú os : Žilina-Rajec,
- 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :
 - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
 - 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
 - 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie,
 - 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráam, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene a národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA),
- 1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

2. V OBLASTI SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 2.1 riešiť priestorové podmienky provízorne umiestnených škôl, školských zariadení a skvalitniť ich vybavenosť,
- 2.5 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov v každom sídle okresu,

- 2.13 podporovať vybrané zariadenia sociálnej starostlivosti na regionálnej úrovni cestou ich modernizácie a vytvárania územných rezerv pre nové kapacity,
 - 2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasti existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.
3. V OBLASTI ROZVOJA REKREÁCIE, TURISTIKY, CESTOVNÉHO RUCHU A KÚPEĽNÍCTVA
- 3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno - priestorový subsystém turistiky, rekreácie a cestovného ruchu v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a ktorý vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú,
 - 3.2 podporovať diferencované regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
 - 3.5 pre všetky mestá v kraji dobudovať jestvujúce a založiť nové prímestské rekreačné zóny, s rekreačnými lesmi a vybavenosťou pre pohybové a relaxačné aktivity; sledovať pri tom potrebu znížiť tlak na najatraktívnejšie turistické a kúpeľné centrá, ako je Vrátna dolina a Rajecké Teplice pri Žiline, Martinské hole pri Martine, Malinô Brdo pri Ružomberku a Demänovská dolina pri Liptovskom Mikuláši,
 - 3.7 dobudovať na medzinárodných cestných trasách E-50, E-75 a E-77 zariadenia na zachytenie a využitie turistického tranzitu na území kraja budovaním motoristických a cyklistických trás a okruhov cez Rajeckú kotlinu, Turiec a Liptov; realizovať úseky Malého tatarského okruhu a Veľkého tatarského okruhu, prípadne ďalších medzištátnych okruhov, ktoré prebiehajú územím kraja,
 - 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistály.
4. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA EKOLOGICKÝCH ASPEKTOV, OCHRANY PÔDNEHO FONDU, OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČSTVA
- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách
 - 4.1.1 biocentrá nadštátneho významu : Krivánska Malá Fatra, Vychylovka-Harvelka-Riečnica, Tlstá a Súľovské skaly,
 - 4.1.2 biocentrá nadregionálneho významu : Malá Rača-Skalka, Malý Polom-Veľký Polom, Ladonhora-Brodnianka, Veľký Javorník, Bzinská hoľa-Minčol, Choč, Osičiny-Ráztoky-Lysec, Západné Tatry-Roháče, Prosečné, Nízke Tatry-Kráľovohoľská časť, Nízke Tatry-Ďumbierska časť, vodná nádrž Liptovská Mara, Kľak-Ostrá skala-Reváň-Partizán, Zniev-Sokol-Chlievska, Kláštorské lúky, Marské vršky, Borišov-Javorina, Lysec, Turiec, Pod Sokolom, Kopa-Korbeľka, Pilsko, Babia hora, Žiar-Oravská priehrada, Skalná Alpa-Smrekovica-Šiprúň, Sokol-Žiar, Oravská priehrada-Sosnina, Kľak-Reváň, **Kozol**, Šujské rašelinisko a Strážov,
 - 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
 - 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu,
 - 4.2 rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,
 - 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky
 - 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,
 - 4.3.2 pre lesné ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
 - 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),

- 4.3.4 pre ekosystémy mokradí, vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná,
- 4.3.5 pre navrhované chránené vtáčie územia a dodržiavať ochranné podmienky stanovované samostatne osobitným predpisom pre každé chránené vtáčie územie,
- 4.3.6 pre navrhované územia európskeho významu a zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany,
- 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov, zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity, ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- 4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les - bezlesie,
- 4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí, s cieľom zachovania krajinársky a ekologicky hodnotných území s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- 4.10 prispôbiť trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť a nezasahovať do bezcestných území v rámci chránených území s 3. a vyšším stupňom ochrany prírody.
- 4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory, pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišťa v alúviách vodných tokov,
- 4.21 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

5. V OBLASTI ROZVOJA NADRADENEJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 5.2 paneurópska dopravná infraštruktúra ITF a TEN-T
 - 5.2.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať nadradené postavenie paneurópskych multimodálnych koridorov Medzinárodného dopravného fóra (ďalej len ITF, ktoré je nástupníckou organizáciou Európskej konferencie ministrov dopravy CEMT) a dopravných sietí TEN-T.
 - a) rešpektovať dopravnú infraštruktúru alokovanú v trase multimodálneho koridoru č. Va., súčasť koridorovej siete TEN-T, Bratislava - Žilina - Prešov/Košice - Záhor/Čierna nad Tisou - Ukrajina, schválené pre diaľničnú infraštruktúru - diaľnica D1, modernizovanú železničnú trať, terminál kombinovanej dopravy v Žiline,
 - 5.2.2 v jej rámci v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať prioritnú pozíciu projektov európskeho záujmu:
 - b) cestnej infraštruktúry osi (Gdansk - Varšava - Katovice) - Brno/Žilina - Bratislava - (Viedeň), na území Žilinského kraja alokovanej a plánovanej v rámci paneurópskych multimodálnych koridorov č. V. vetva Va. a VI., v trase štátna hranica SR/PR - Skalité - Čadca - Žilina - Bytča - hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja, (prioritný projekt EÚ č. 25),
- 5.3 infraštruktúra cestnej dopravy
 - 5.3.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy - definovanú pasportom Slovenskej

- správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja,
- 5.3.2 v návrhovom období chrániť územný koridor a realizovať diaľnicu D1 v trase multimodálneho koridoru č. Va., súčasť koridorovej siete TEN-T, v kategórii D 26,5/120, v trase a úsekoch :
- a) Hričovské Podhradie - Lietavská Lúčka - Višňové - Dubná Skala, sieť AGR č. E50, trasa TEM 4,
- 5.4 infraštruktúra železničnej dopravy
- 5.4.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej železničnej infraštruktúry - tratí, plôch a zariadení - umiestnenú na pozemkoch Železníc Slovenskej republiky, ohraničenú jej ochrannými pásmami,
6. V OBLASTI VODNÉHO HOSPODÁRSTVA
- 6.1 rešpektovať z hľadiska ochrany vôd
- 6.1.1 ochranné pásma vodárenských zdrojov,
- 6.6. zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (trasponovanými do zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách), vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. To znamená :
- 6.6.1. zabezpečiť zodpovedajúcu úroveň odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd s odstraňovaním nutrientov z aglomerácií s produkciou organického znečistenia väčšou ako 10 000 EO v časovom horizonte do 31.12.2010 v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií,
- 6.6.5. vylúčiť vypúšťanie čistiarenskeho kalu a obsahu žump do povrchových vôd a podzemných vôd,
- 6.11 v súlade s Plánom manažmentu čiastkového povodia Váh realizovať opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu vôd do roku 2015,
- 6.13 na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody:
- 6.13.2 vytvoriť podmienky účasti obcí na riešení povodňovej ochrany v zmysle Organizačnej smernice č. 5/2008 Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Žilina a možnosti financovania v rámci Operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 2 „Ochrana pred povodňami“, operačný cieľ : 2.1. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami,
- 6.13.4 komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriameniam tokov,
- 6.13.5 rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami,
- 6.13.6 rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika,
- 6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.
7. V OBLASTI NADRADENEJ ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY
- 7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja,
- 7.3 zabezpečiť spoľahlivú a bezpečnú dodávku a prenos elektrickej energie dobudovaním elektrizačnej rozvodnej sústavy kraja v nadväznosti na sústavu SR a sústavu medzištátnu,
- 7.4 v energetickej náročnosti spotreby :
- 7.4.2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,
- 7.6 chrániť územné koridory a plochy pre vedenia a zariadenia vo výhľade po roku 2015:
- 7.6.18 2x110 kV vedenie Lietavská Lúčka - Rajec,
- 7.7 podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,

- 7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami,
 - 7.13 vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
 - 7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,
 - 7.15 znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát.
8. V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA
- 8.1 zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do roku 2015,
 - 8.2 sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia,
 - 8.3 zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach, určených v územnom pláne,
 - 8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov obcí, určených v ÚPD,
11. V OBLASTI POŠŤ
- 11.3. skvalitňovať poštové služby v kraji realizáciou nasledovných úloh a cieľov :
 - c) rozšírenie poštových služieb na vybraných poštách v kraji, optimalizovanie komerčnej činnosti na poštách z hľadiska záujmu zákazníkov, pokračovať v skvalitňovaní služieb, poskytovaných Poštovou bankou a.s.,

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou záväzných regulatívov sú tieto :

- 2. DOPRAVNÉ STAVBY
 - 2.1 stavby cestnej dopravy :
 - 2.1.1 diaľnica D1 v kompletnej trase, diaľničné križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie I/61 a I/18,
- 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
 - 3.4. stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov
 - 3.4.2 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov,

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) v znení zákona č. 103/1990 Zb., zákona č. 262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 136/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z.z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 286/1996 Z.z., zákona č. 229/1997 Z.z., zákona č. 175/1999, zákona č. 237/2000 Z.z., zákona č. 416/2001 Z.z., zákona č. 553/2001 Z.z., a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 217/2002 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

c) ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY

c) 1. Demografický potenciál

Podľa sčítania obyvateľov domov a bytov (SODB) v roku 2011 žilo v obci Turie 1 977 obyvateľov, z toho 919 mužov a 1 058 žien. K 31.12.2018 žilo v obci Turie 2 005 obyvateľov.

Pohyb obyvateľstva v rokoch 2012 - 2018

Pohyb obyvateľstva v rokoch 2012 - 2018

Rok	Počet obyvateľov stav k 31.12.	Prírastok	Úbytok	Index rastu v %
2012	1954			100,00
2013	1972	+18		100,92
2014	1979	+ 7		101,28
2015	1973		- 6	100,97
2016	1990	+17		101,84
2017	1995	+ 5		102,10
2018	2005	+10		102,61

Zdroj: Štatistický úrad Žilina

Za posledných 6 rokov počet obyvateľov v obci Turie narástol o 51 obyvateľov čo je 2,61 %.

Veková štruktúra obyvateľstva

Vekové zloženie obyvateľstva podľa základných charakteristických vekových skupín v roku 2018

Veková skupina	Predproduktívny vek 0-14	Produktívny vek 15 - 64	Poproduktívny vek 65 +	Spolu
Počet	321	1 384	300	2 005
%	16,01	69,03	14,96	100,00

Zdroj: Štatistický úrad Žilina

Obec Turie má mierne progresívny typ populácie. Zastúpenie predproduktívneho veku je vyššie ako zastúpenie poproduktívneho veku a počet obyvateľov obce môže narastať prirodzenou menou.

Indexy vekového zloženia obyvateľstva v rokoch 2012 a 2018

Indexy vekového zloženia obyvateľstva	2012	2018
Index ekonomického zaťaženia osôb v %	42,21	44,87
Index starnutia	80,12	93,46
Priemerný vek	39,34	39,99
Podiel osôb v predproduktívnom veku	16,48	16,01
Podiel osôb v produktívnom veku	70,32	69,03
Podiel osôb v poproduktívnom veku	13,20	14,96

Zdroj: Štatistický úrad Žilina

Priemerný vek obyvateľov obce Turie v roku 2012 bol 39,34 rokov, v roku 2018 39,99. Index starnutia za celú populáciu obce v roku 2012 bol 80,12 v roku 2018 93,46. Index ekonomického zaťaženia za celú populáciu obce v roku 2012 bol 42,21, v roku 2018 44,87. Uvedené údaje hovoria o starnutí obyvateľstva.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti v roku 2018

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu	Podiel v %
Slovenská	947	1 009	1 956	97,55
Maďarská	0	1	1	0,05
Česká	2	3	5	0,25
Nemecká	3	0	3	0,15
Poľská	1	0	1	0,05
Židovská	1	1	2	0,10
Moravská	1	0	1	0,05
Ostatná národnosť, nezistená	15	21	36	1,80
Spolu	970	1 035	2 005	100,00

Zdroj: Štatistický úrad Žilina

V národnostnej štruktúre obce Turie má výrazné zastúpenie obyvateľstvo slovenskej národnosti (97,55 %). K českej národnosti sa hlásilo 0,25 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa vzdelania

Vzdelanie populácie je významným indikátorom kvality pracovných síl. Vo vzťahu k disponibilite pracovných príležitostí a ich štrukturálnej ponuke môže vzdelanie obyvateľov pôsobiť ako stabilizačný, resp. destabilizačný činiteľ, resp. iniciovať rozvoj aktivít, zodpovedajúcich vzdelanostnej úrovni obyvateľov.

Údaje za vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva sa sledujú iba pri sčítaní obyvateľov. Uvádzame vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva staršieho ako 16 rokov na základe podkladov zo sčítania obyvateľov domov a bytov v roku 2011.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v roku 2011 podľa SODB 2011

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu	v %
Základné	76	181	257	13,00
Učňovské (bez maturity)	215	150	365	18,46
Stredné odborné (bez maturity)	129	79	208	10,52
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	42	22	64	3,24
Úplné stredné odborné (s maturitou)	166	209	375	18,97
Úplné stredné všeobecné	20	51	71	3,59
Vyššie odborné vzdelanie	4	11	15	0,01
Vysokoškolské bakalárske	9	15	24	0,01
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	48	73	121	6,12
Vysokoškolské doktorandské	1	4	5	0,00
Vysokoškolské spolu	58	92	150	7,59
Bez školského vzdelania	172	212	384	19,42
nezistené	37	61	88	4,45
Spolu	919	1 058	1 977	100,00

Zdroj: Štatistický úrad Žilina

V obci Turie má najvyššie zastúpenie obyvateľstvo, ktorého najvyšší stupeň školského vzdelania je úplné stredné odborné (s maturitou) 18,97 % z celkového počtu obyvateľov. Základné vzdelanie má 13,00 % obyvateľstva, učňovské bez maturity 18,46 %, vysokoškolské 7,59 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Náboženské vyznanie obyvateľov obce Turie v roku 2011 podľa SODB 2011

Náboženské vyznanie	muži	Ženy	Spolu	%
Rímskokatolícka cirkev	758	920	1 678	84,88
Gréckokatolícka cirkev	2	0	2	0,10
Reformovaná kresťanská	0	1	1	0,05
Ev. cirkev augsburského vyznania	1	0	1	0,05
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	1	3	4	0,20
Apoštolská cirkev	1	0	1	0,05
Bratská jednota baptistov	1	0	1	0,05
Cirkev adventistov siedmeho dňa	0	1	1	0,05
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	2	1	3	0,15
Bez vyznania	78	51	129	6,53
Iné	2	0	2	0,10
Nezistené	74	80	154	7,79
Spolu	919	1 058	1 977	100,00

Zdroj: Štatistický úrad Žilina

V obci Turie sa takmer 85 % obyvateľov hlásilo k rímskokatolíckemu vyznaniu. Bez vyznania bolo 6,53 % obyvateľov a 7,79 % obyvateľov neuviedlo náboženskú príslušnosť. Všetky ostatné cirkvi tvoria zanedbateľný podiel.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo a nezamestnanosť

Ekonomická aktivita obyvateľstva v roku 2011 podľa SODB 2011

Ukazovateľ	2011	Primárny sektor	Sekundárny sektor	Terciárny sektor
počet osôb ekonomicky aktívnych	946			
podiel v % z celkového počtu obyvateľov	47,85			
počet žien ekon. aktívnych	441			
podiel v % z celkového počtu ekonom. aktívnych osôb	46,62			
odchádzka za prácou v abs. údajoch	791			
podiel v %	83,62			

Zdroj: Štatistický úrad Žilina

V roku 2011 žilo v obci Turie 946 ekonomicky aktívnych osôb, z toho 505 mužov a 441 žien. Z celkového počtu obyvateľov sa do pracovného procesu zapojilo 47,85 % a zamestnanosť žien mala hodnotu 46,62 %. Obec poskytovala pracovné miesta pre 16,38 % ekonomicky aktívnych obyvateľov. 83,62 % ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádzalo za prácou do iných sídiel. Údaje hovoria o malej možnosti zamestnať sa v mieste bydliska.

V roku 2012 bolo v obci Turie evidovaných 109 uchádzačov o zamestnanie, z toho 73 mužov a 36 žien. V roku 2018 bolo v obci Turie evidovaných 45 uchádzačov o zamestnanie, z toho 22 mužov a 23 žien.

V roku 2018 podnikalo v obci Turie 40 právnických osôb, z toho 32 ziskových a 8 neziskových. Fyzických osôb bolo 98, z toho 90 živnostníkov.

c) 2. Bytový fond

V roku 2011 bolo na území obce Turie 510 domov, z toho 437 obývaných domov. V obci bolo 610 bytov, z toho 533 trvalo obývaných bytov. Trvalo obývané byty predstavujú 87,38 % z celkového počtu bytov. V obci je prevláda individuálna bytová výstavba - v obci je 25 bytov bytov v šiestich bytových domov.

Obývané domy podľa obdobia výstavby podľa SODB 2011

Doba výstavby	Počet domov	Podiel v %
do roku 1945	49	9,61
1946 - 1990	315	61,76
1991 - 2000	17	3,33
2001 - 2011	5	0,98
Neobývané a nezistené	124	24,31
Spolu	510	100,00

Zdroj: Štatistický úrad Žilina

V obci Turie prevládajú domy postavené v období rokov 1946 až 1990 a tvoria 61,76 % z celkového počtu obývaných domov. Po roku 1991 sa tempo výstavby domov v obci výrazne spomalilo.

Charakteristika domového a bytového fondu SODB 2011

Ukazovateľ	Rodinné domy	Bytové domy	Iné, nezistené	Domový fond spolu
Domov spolu	504	6	2	510
Trvale obývaných domov	425	6	2	437
V %				
Neobývaných domov	73			
Z toho určených na rekreáciu	12			
Bytov spolu	610			
V tom trvale obývané	506	25	2	533
V %				
Neobývané byty	77			
počet osôb na jeden byt				3,71
počet bytov na 1000 obyvateľov				270

Zdroj: Štatistický úrad Žilina

Technická vybavenosť bytového fondu podľa SODB 2011

Vybavenie	Počet bytov	Byty v %
Spolu	533	100,00
z toho:		
s plynom zo siete	411	77,11
s vodovodom zo spoločného zdroja	489	91,74
s vodovodom z vlastného zdroja	7	1,31
mimo bytu	1	0,19
bez vodovodu	4	0,75
mobilný telefón	421	78,99
osobný počítač	261	48,97
osobné auto	283	53,10
internet	262	49,16
Ústredné kúrenie lokálne	391	73,36

Zdroj: Štatistický úrad Žilina

Bytový fond v obci je z hľadiska technického vybavenia v porovnaní s inými obcami dobrý. V roku 2011 malo viac ako 73 % bytov ústredné kúrenie, plynofikovaných bolo viac ako 77 % bytov, napojených na verejný vodovod viac ako 91 % bytov.

Štruktúra bytového fondu podľa veľkosti bytov podľa SODB 2011

Veľkosť bytov	Počet bytov	Podiel v %
jedna obytná miestnosť	13	2,44
2 izby	70	13,13
3 izby	211	39,59
4 izby	103	19,32
5 + izieb	132	24,77
nezistené	4	0,75
Spolu	533	100,00

Zdroj: Štatistický úrad Žilina

Najvyššie zastúpenie majú trojizbové byty (39,59 %) a najnižšie zastúpenie majú byty s jednou obytňou miestnosťou (2,44 %).

Neobývané byty

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti podľa SODB 2011

Dôvod neobývanosti	Počet bytov	Podiel v %
zmena vlastníkov	26	33,77
určené na rekreáciu	12	15,58
nespôsobilý na bývanie	17	22,08
z iných dôvodov a nezistené	22	28,57
Spolu	77	100,00

Zdroj: Štatistický úrad Žilina

Neobývané byty predstavujú až 12,62 % z celkového počtu bytov 610. Najvyšší podiel neobývaných bytov tvoria byty neobývané z dôvodu zmeny vlastníka, viac ako 33 %.

c) 3. Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov a bytov do roku 2040

Podľa sčítania obyvateľov domov a bytov (SODB) v roku 2011 žilo v obci Turie 1 957 obyvateľov. K 31.12.2018 žilo v obci Turie 2 005 obyvateľov.

Základné údaje o obyvateľstve obce Turie podľa údajov z roku 2018

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov (podľa metodiky EU)		
Muži	Ženy	Celkom	Predproduktívny vek	Produktívny vek	Poproduktívny vek
933	1 072	2 005	321	1 384	300
46,53 %	53,47 %	100,00 %	16,01%	69,03 %	14,96%

Index vitality = Počet obyvateľov v predproduktívnom veku : počet obyvateľov v poproduktívnom veku x 100 = $321 : 300 \times 100 = 107$

Na základe výpočtu indexu vitality je zjavné, že obec má progresívny typ populácie, ktorá je schopná narastať prirodzenou menou. Priemerný vek obyvateľov bol 39,34 roka.

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2012 - 2018 podľa údajov k 31.12. jednotlivých rokov

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet obyvateľov	1954	1972	1979	1973	1990	1995	2005
Prírastok / úbytok	-	+18	+25	-6	+36	+41	+51
Index rastu	100	100,92	101,28	100,97	101,84	102,1	102,61

V sledovanom období rokov 2012 až 2018 počet obyvateľov mierne narastal. Priemerný medziročný nárast populácie od roku 2012 do roku 2018 predstavoval nárast o 8,5 obyvateľov ročne.

Na uvedenom raste sa podieľal jednak progresívny typ populácie, ale aj migrácia obyvateľov z okolitých sídiel. Dá sa predpokladať, že tento rast bude pokračovať aj v nasledujúcom období, nakoľko vybudovaná technická infraštruktúra, priaznivá dochádzková vzdialenosť do miest Žilina a Rajecké Teplice, kvalita životného prostredia a výhodná poloha z hľadiska vedenia dopravnej infraštruktúry ale aj vyčerpanie možností rozvoja bývania v Žiline a jej bezprostrednom okolí vytvárajú predpoklady pre zvýšený záujem o bývanie v obci spojenú s migráciou obyvateľov okolitých sídiel do obce.

V súlade s doterajším demografickým vývojom a vyššie uvedenými priaznivými podmienkami bývania je možné predpokladať, že v roku 2040 bude mať obec Turie, hlavne zásluhou predpokladanej migrácie cca 2300 obyvateľov, za predpokladu vytvorenia podmienok pre rozvoj bytovej výstavby v samotnom územnom pláne obce.

Podľa sčítania obyvateľstva, bytov a domov v r. 2011 bolo v obci 610 bytov, z toho 533 trvalo obývaných a 77 neobývaných. Z celkového počtu 533 trvalo obývaných bytov v obci bolo 506 bytov v rodinných domoch, 25 v bytových domoch a 2 nezistených.

V súčasnosti je v obci asi 540 trvalo obývaných bytov. Priemerná obložnosť bytov je 3,71 obyvateľa na byt, čo je vyššia obložnosť ako je celoslovenský priemer.

V návrhovom období je možné predpokladať odpad bytového fondu v počte asi 40 bytov, hlavne z dôvodu ich nevyhovujúceho technického stavu. Pôjde v prvom rade o staršie rodinné domy.

Počet trvalo obývaných bytov v r. 2019	540
Odpad bytového fondu do r. 2040	40
Zostatok súčasného bytového fondu v r. 2040	500
Potreba bytov do r. 2040 pri obložnosti 3,1	740
Potreba výstavby nových bytov do roku 2040 pri obložnosti 3,1	240

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že s ohľadom na predpokladaný demografický vývoj a odpad súčasného bytového fondu bude potrebné v návrhovom období vytvoriť podmienky pre výstavbu asi 240 bytov. S ohľadom na stupeň a podrobnosť spracovania obstarávanej ÚPD je však uvedený počet nových bytov potrebné považovať len za smerný.

d) RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY

Obec Turie sa nachádza v asi 12 km od krajského mesta Žilina a 6 km od kúpeľného mesta Rajecké Teplice. Riešené územie má dobré dopravné napojenie na hlavné cestné a železničné trasy Slovenska. Prostredníctvom cesty I/64 na cestu I/18 v Žiline a v budúcnosti na diaľnicu D1 v Lietavskej Lúčke. Prostredníctvom železničnej trate č. 126 Žilina - Rajec regionálneho významu na železničnej trase medzinárodného významu č. 127 Žilina - Čadca - Ostrava, č. 180 Žilina - Košice a č. 120 Žilina - Bratislava.

Severným okrajom územia prechádza trasa diaľnice D1 v súčasnej dobe vo výstavbe.

Z hľadiska širších územných väzieb v rámci Žilinského kraja obec Turie leží na rajeckej rozvojovej osi III. stupňa Žilina - Rajec.

Krajské mesto Žilina je centrum osídlenia prvej skupiny, prvej podskupiny ako centrum celoštátneho významu. Žilina sa formuje ako centrum :

- administratívno-správne Žilinského kraja,
- hospodársko-ekonomické,
- vzdelávacie, ako sídlo vysokej školy,
- kultúrno-spoločenské,
- výstavno-nákupno-obchodné,
- cestovného ruchu a rekreácie,
- športu,
- ako najvýznamnejší dopravný uzol,

Mesto Rajec je centrum štvrtej skupiny regionálneho významu a podporuje sa v ňom rozvoj týchto zariadení :

- niektorých správ okresného významu,
- stredných škôl s maturitou a špecifických škôl,

- c) zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia,
- d) kultúrnych zariadení regionálneho významu,
- e) voľného času a rekreácie s dostatočnými plochami zelene,
- f) priemyslu,

Zásobovanie pitnou vodou je realizované z verejnej vodovodnej siete, ktorá je napojená na skupinový vodovod Nová Bystrica - Čadca - Žilina, a to na jeho vetvu dotovanú z vodárenských zdrojov v Turskej doline (Dedová a Čerenková). Pitná voda je akumulovaná vo vodojeme Žilina - Chrašť. Všetky vodohospodárske zariadenia sú v správe SEVAK, a.s. Žilina.

Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu, ktorá je napojená na zberný kanalizačný systém skupinovej kanalizácie obcí Rajeckej doliny, napojenej na kanalizáciu mesta Žilina a následne vyústenej do spoločnej čistiarnie odpadových vôd (SČOV) Horný Hričov.

Výstavba kanalizácie bola zrealizovaná v rámci projektu „Intenzifikácia ČOV v Žiline a rozšírenie kanalizácie“.

Katastrálnym územím obce Turie prechádza 400 kV nadzemné elektrické vedenie V495 Bošáca - Varín. Pre zlepšenie zásobovania elektrickou energiou v Rajeckej kotline sa uvažuje o výstavbe 2x110 kV elektrického vedenia Žilina - Lietavská Lúčka a Žilina - Rajec.

Obec Turie sa zásobovaná elektrickou energiou z uzla 110/22 kV Lietavská lúčka po 22 kV vedení číslo 253.

Územím obce prechádza VTL plynovod Severné Slovensko DN 500 PN 6,3 MPa. Obec je zásobovaná zemným plynom z RS Turie s výkonom 3000 m³/h pomocou stredotlakového plynovodu.

Popri ceste z Višňového do Turia prechádza trasa optického kábla.

e) NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Hlavná funkcia obce je a bude obytná. V obci je občianska vybavenosť základná pre potreby obyvateľov a vyššia Centrum sociálnych služieb TAU. Výrobná funkcia je zastúpená pílou, poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom. Rozvoj rekreácie je limitovaný ochranou vodárenských zdrojov v Turskej doline. Dolina sa využíva pre prímestskú rekreáciu obyvateľov Žiliny (turistika, cykloturistika, bežecké lyžovanie, zber húb).

Hlavná kompozičná os obce prechádza cestou III. triedy a pokračuje po miestnej komunikácii do Turskej doliny. V centre obce je sústredená základná občianska vybavenosť areál základnej a materskej školy, kostol, predajňa potravín COOP, bistro Sezam, ubytovňa Rosen, obecný úrad, kultúrny dom knižnica, predajňa a služby.

Verejná zeleň je rozdrobená na malé a úzke plochy. Sú to brehovité porasty, verejná zeleň, vyhradená zeleň občianskej vybavenosti, obytná zeleň pri bytových domoch, zeleň na pozemkoch rodinných domov. Nedostatok verejnej zelene čiastočne nahrádza vyhradená zeleň v areáloch občianskej vybavenosti, zeleň na pozemkoch rodinných domov a blízkosť lesov.

Z hľadiska priestorového usporiadania a funkčného využívania možno riešené územie rozčleniť na tieto priestory :

a) - Urbanizované územie v údolí Turského potoka

Obytná časť obce Turie
Poľnohospodársky dvor
Sklady
CSS TAU

b) - Zastavané plochy v katastrálnom území

Rekreačná zóna Čistiny
Rekreačná zóna Šepotovec
Železničná trať č. 126
Diaľnica D1
Lom Turie I
Lom Turie
Biofarma Turie
Mechanizačné stredisko Interslovakia, s.r.o
Farma Interslovakia, s.r.o

c) - Poľnohospodárska krajina

Poľnohospodárska krajina severne od obce Turie

Poľnohospodárska krajina južne od obce Turie

d) - Lesné masívy s lesohospodárskou, vodohospodárskou a ekologickou funkciou

Národná prírodná rezervácia Kozol - SKUEV 0239

SKUEV 0930 Lúčanská Fatra

Ochranné lesy

Hospodárske lesy

Priestorové jednotky sú členené na funkčné plochy, ku ktorým sú priradené regulatívy.

Pri návrhu urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania boli posúdené zistené rozvojové zámery :

- výstavba nového cintorína, kaplnky, parkoviska, autobusovej zastávky,
- výstavba novej budovy materskej školy v areáli základnej školy,
- výstavba multifunkčného ihriska pri ubytovni Rosten,
- výstavba domu seniorov,
- rekonštrukcia obecného domu na zdravotné stredisko,
- výstavba 30 rodinných domov s rekreačnou zónou a multifunkčným ihriskom v blízkosti poľnohospodárskeho areálu,
- výstavba 8 rodinných domov,
- požiadavky občanov na výstavbu rodinných domov, občianskej vybavenosti, rekreačných chát, záhradiek, poľnohospodárskej farmy, obory a rybníkov,
- rozšírenie komunikácie k centru sociálnych služieb TAU, výstavba otočky a autobusovej zastávky,
- budovanie miestnych komunikácií,
- vzdušné elektrické vedenie 2x110 kV,
- rozšírenie verejného vodovodu,
- rozšírenie verejnej kanalizácie,
- rozšírenie plynovodu,
- dobudovanie obecného rozhlasu,

Budúci rozvoj obce je založený predovšetkým na rozvoji obytnej funkcie a s ňou súvisiacej občianskej a technickej vybavenosti a tiež rekreácie a výroby miestneho významu, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva. V zastavanom území obce a na príľahlých rozvojových plochách sa rieši rozvoj funkcie bývania ako hlavnej funkcie a funkcie občianskej vybavenosti, rekreácie a výroby ako doplnkovej funkcie. V poľnohospodárskej krajine v severnej časti katastrálneho územia je základná funkcia poľnohospodárska výroba okrem koridoru diaľnice D1. V poľnohospodárskej krajine v západnej časti katastrálneho územia je základná funkcia poľnohospodárska výroba a ako doplnková funkcia je rekreácia miestneho významu vrátane agroturistiky pri rešpektovaní základnej poľnohospodárskej funkcie, trás nadradených systémov technického vybavenia a zásad ochrany prírody a krajiny. V lesnej krajine je základná funkcia lesné hospodárstvo a ako doplnková funkcia je rekreácia zameraná na pohyb po vyznačených turistických chodníkoch, pri rešpektovaní základnej funkcie v jej území a zásad ochrany prírody a krajiny.

Varianty riešenia

Návrh rozvoja funkčných zložiek zohľadňuje zistené potenciálne plochy pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a výroby pri zohľadnení dopravného prístupu, technickej infraštruktúry a záujmov ochrany prírody.

V etape konceptu územného plánu obce Turie sú variantne riešené plochy pre rozvoj bývania. Alternatívne je riešené využitie územia medzi juhovýchodným okrajom zastavaného územia a CSS TAU.

Variant 1 rieši návrh nových plôch bývania pre 2 300 obyvateľov. Časť plôch pre rozvoj bývania je riešený ako výhľad po roku 2040. Územie medzi juhovýchodným okrajom zastavaného územia a CSS TAU je navrhnuté pre rozvoj rekreačnej funkcie - rekreačné domy. Plochy občianskej vybavenosti a plochy výroby pri bývalom poľnohospodárskom družstve sú rovnaké ako vo variante 2.

Variant 2 rieši návrh nových plôch bývania pre 2 300 obyvateľov. Časť plôch pre rozvoj bývania je riešený ako výhľad po roku 2040 ale v iných lokalitách ako variant 1. Územie medzi

juhovýchodným okrajom zastavaného územia a CSS TAU je navrhnuté pre rozvoj obytnej funkcie - rodinné domy. Plochy občianskej vybavenosti a plochy výroby pri bývalom poľnohospodárskom družstve sú rovnaké ako vo variante 1.

Vyhodnotenie variantov

Hodnotiace kritérium	Variant 1	Variant 2	Variant 1	Variant 2
Plochy pre rozvoj bývania	menšie	väčšie	-	+
Plochy pre rozvoj rekreácie	väčšie	menšie	-	+
Záber poľnohospodárskej pôdy	menší	väčší	+	-
Stanovisko obce k variantom	nie	áno	-	+
Spolu			+1	+3

Obec preferuje rozvoj obce podľa variantu 2.

Vymedzenie častí územia, ktoré je potrebné riešiť v podrobnosti ÚPN zóny

Po schválení ÚPN O Turie nie je potrebné obstarávať územný plán zóny. Dopravné napojenie na existujúce komunikácie a spôsob zástavby v jednotlivých rozvojových lokalitách je možné preveriť urbanistickými štúdiami.

Zásady pre urbanistickú kompozíciu

Urbanistická kompozícia obce je založená na týchto zásadách:

- za hlavnú kompozičnú os obce považovať súčasnú trasu cesty III/2084 prechádzajúcu územím obce,
- za vedľajšiu kompozičnú os obce považovať trasu miestnej komunikácie vedenej od cesty III/2084 k Centru sociálnych služieb,
- za hlavný ťažiskový priestor obce považovať priestor medzi základnou školou, kostolom sv. Michala a obecným úradom po oboch stranách cesty III/2084,
- za dominantu obce považovať rímskokatolícky kostol sv. Michala nachádzajúci sa v ťažiskovom priestore obce,
- pri návrhu novej výstavby v maximálnej miere rešpektovať prírodnú scenériu a nenarušovať charakter krajiny,
- riešiť zachovanie, obnovu a rekonštrukciu brehových porastov pozdĺž vodných tokov,
- zachovať solitérnu a skupinovú zeleň vo voľnej poľnohospodárskej krajine,
- rešpektovať priehľady na panorámu okolitej krajiny.

f) NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

Súčasný funkčný využitie územia a plochy pre rozvoj jednotlivých funkcií sú dokumentované na výkrese č. 2 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a VPS v mierke 1 : 10 000.

Existujúce plochy sú vyznačené ako stav (plné plochy), nové funkčné plochy ako návrh (šrafované plochy), potenciálne plochy na zástavbu po návrhovom období ako výhľad (obrysom plochy). K jednotlivým funkčným plochám sú priradené regulatívy, ktoré určujú prípustné funkcie, neprípustné funkcie a doplnujúce ustanovenia uvedené v kapitole r) Návrh záväznej časti.

Urbanistické regulatívy

- A - obytné plochy - rodinné domy individuálne
- B - obytné plochy - bytové domy do 4 podlaží vrátane podkrovia
- C - plochy cintorínov
- D1 - plochy dopravných zariadení - plochy a trasy diaľnice D1
- D2 - plochy dopravných zariadení - plochy a trasy železničnej dopravy
- L1 - lesy ochranné
- L2 - lesy hospodárske

O - plochy občianskeho vybavenia
P - poľnohospodárska pôda
R - plochy rekreácie
Š - športové plochy
V1 - plochy poľnohospodárskej výroby
V2 - plochy výroby a skladov
Z1 - plochy záhrad
Z2 - plochy zelene - izolačná zeleň, brehové porasty, nelesná drevinná vegetácia

g) NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA, VÝROBY A REKREÁCIE

g) 1. Návrh riešenia bývania

V etape koncept územného plánu obce Turie sú plochy pre rozvoj bývania riešené variantne.

Variant 1 rieši návrh nových plôch bývania pre 2 300 obyvateľov - potreba bytov 240 v rodinných domoch do roku 2040. Časť plôch pre rozvoj bývania je navrhnutý vo výhľade po roku 2040. Na voľných plochách pri ceste k Centru sociálnych služieb TAU sú navrhnuté rekreačné domy.

Variant 2 rieši návrh nových plôch bývania pre 2 300 obyvateľov - potreba bytov 240 v rodinných domoch do roku 2040. Časť plôch pre rozvoj bývania je navrhnutý vo výhľade po roku 2040. Na voľných plochách pri ceste k Centru sociálnych služieb TAU sú navrhnuté rodinné domy.

Navrhovaný počet bytových jednotiek považovať za smerný.

Plochy pre rozvoj funkcie bývania v rodinných domoch je navrhnutý v dotyku so súčasným zastavaným územím obce, predovšetkým na jeho južnom okraji pri zohľadnení požiadaviek občanov uplatnených pri začatí obstarávania územného plánu. V zastavanom území obce je možné využiť prieluky a ďalšie voľné plochy vhodné pre funkciu bývania formou výstavby rodinných domov.

V rámci novo navrhovaných plôch bývania je navrhnutá nová komunikačná sieť s možnosťou obojstrannej zástavby, spolu s inžinierskymi sieťami. Parkovacie miesta pre motorové vozidlá riešiť na pozemkoch rodinných domov v počte min. 2 parkovacie miesta.

g) 2. Návrh riešenia občianskeho vybavenia

Školstvo

V centre obce sa nachádza materská škola a základná škola. Materskú školu navštevuje 57 detí v troch triedach. Materská škola je v starom objekte, preto obec realizuje výstavbu novej materskej školy pre 80 detí v areáli základnej školy.

Základnú školu navštevuje asi 160 žiakov v deviatich triedach. V areáli školy je telocvičňa, 2 ihriská, školská jedáleň, školský klub a školská bytovka. Pripravuje sa výstavba novej školskej jedálne.

Kapacity školských zariadení budú vyhovovať pre navrhovaný počet obyvateľov v roku 2040.

Zdravotníctvo

V obci nie je zdravotné stredisko. Obyvatelia obce Turie navštevujú zdravotné stredisko v Lietavskej Lúčke. Vyššie zdravotnícke služby poskytuje nemocnica s poliklinikou v Žiline.

Vzhľadom na počet obyvateľov navrhujeme zriadenie zdravotného strediska v objekte, ktorý vlastní obec. V rekonštruovanom objekte budú zriadené dve ambulancie - 1 pre praktického lekára pre dospelých a 1 pre stomatológa.

Sociálna starostlivosť

Obec Turie zabezpečuje svojim občanom poskytovanie sociálnych služieb, (formou opatrovateľskej služby), v domácom prostredí. Podarilo sa udržať kvalitatívny stav poskytovania uvedenej služby pre občanov odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby. Požiadat' o ňu môžu ťažko zdravotne postihnutí, občania s nepriaznivým zdravotným stavom, dôchodcovia. Obec zamestnáva opatrovateľky, ktoré sa starajú o klientov odkázaných na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách.

V obci existuje klub dôchodcov priestore na obecnom úrade. Obec uvažuje o realizácii domu seniorov s kapacitou 30 miest na pozemku vo vlastníctve obce.

Na začiatku doliny je Centrum sociálnych služieb TAU v pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja, ktoré zabezpečuje sociálne služby v domove sociálnych služieb, v špecializovanom zariadení, v zariadení podporovaného bývania, v podpore samostatného bývania. Pobytové služby sú poskytované celoročnou pobytovou formou a týždennou pobytovou formou. Sociálna služba sa poskytuje aj ambulantnou formou a terénnou službou. Celková kapacita zariadenia je 96 miest. Terénna sociálna služba sa poskytuje v domácnosti obyvateľov v obci Turie.

Do územného plánu sú zapracované požiadavky CSS TAU:

- areál sa začleňuje do zastavanej časti obce,
- navrhuje sa rozšírenie cesty k CSS TAU pre prímestskú verejnú dopravu,
- navrhuje sa zastávka autobusu pri CSS TAU a otočka autobusov,
- navrhuje sa chodník popri komunikácii k CSS TAU a osvetlenie komunikácie,
- zakresľujú sa plochy parkovísk popri ceste k CSS TAU,
- navrhuje sa prepojenie kanalizácie z obce do CSS TAU,
- navrhujú sa sociálne byty v dome seniorov pre ľudí so zdravotným postihnutím, ktorým CSS TAU môže poskytovať služby v domácom prostredí.

Kultúra

V centrálnej časti obce sa nachádza kultúrny dom. V objekte sa nachádza :

- sála s kapacitou 220 sedadiel,
- obecný úrad,
- klub dôchodcov,
- klub šachistov.
- miestnosť urbáru.

Obecná knižnica je v obecnom objekte, ktorý je potrebné rekonštruovať. Uvažuje sa o premiestnení obecnej knižnice do uvoľneného objektu školskej jedálne.

Kultúrno-spoločenský život v obci sa realizuje prostredníctvom kultúrnej a vzdelávacej komisii zriadenej pri obecnom úrade Turie. V obci sa organizujú rôzne spoločenské podujatia, svadby, oslavy, dni obce a iné kultúrno-spoločenské podujatia.

Obec v spolupráci s miestnymi organizáciami (Klub slovenských turistov, Slovenský zväz rádioamatérov, Základná organizácia chovateľov holubov, Zväz slovenských záhradkárov, Dobrovoľný hasičský zbor, Turianska spevácka skupina, detský súbor Čipčiar), organizuje pre svojich občanov rôzne kultúrno-spoločenské a športové podujatia ako napr.: Uvítanie detí do života, Mesiac úcty k starším - stretnutie pre dôchodcov, Sviatok sv. Mikuláša, vianočné a novoročné zvyky, fašiangové slávnosti, futbalové turnaje, turistické akcie a mnohé ďalšie.

Telovýchova a šport

V obci sa nachádzajú tieto telovýchovné zariadenia :

- športový areál o ploche 15 415 m² (v areáli sú vybudované šatne, sociálne zariadenia, futbalové ihrisko, ihrisko pre sálový futbal, tenisové ihrisko a detské ihrisko),
- telocvičňa v areáli školy,
- 2 ihriská v areáli ZŠ,
- 2 detské ihriská v obci,
- multifunkčné ihrisko pri turistickej ubytovni Rosen.

Podľa metodického príručky „Štandardy minimálnej vybavenosti obcí“ z roku 2002 by mala mať obec veľkosti do 5 000 obyvateľov takéto zastúpenie zariadení pre telovýchovu a šport :

Zariadenia pre telovýchovu a šport - štandard

Ihrisko, zariadenie	Počet zariadení
Futbalové ihrisko min. 90 x 45 m	1
Ihrisko maloplošné (menej ako 2 000 m ²)	5
Ľahká atletika - dráha 1 x 100 m	1
Telocvičňa (vrátane školských)	1
Otvorená ľadová plocha 2 200 m ²	1

Športové zariadenia je vhodné doplniť o otvorenú ľadovú plochu. V blízkosti športového areálu pri Turskom potoku obec vybuduje dráhu pre tréning dobrovoľných hasičov.

Obchod a pohostinstvo

V obci sú 4 potravinárske predajne s rôzne veľkou predajnou plochou. V centre obce je bistro Sezam a v turistickej ubytovni Rosen sa nachádza kaviareň s kapacitou 40 stoličiek. Asi 300 m povyššie centra je turistická ubytovňa a hostinec Dami (zariadenie sa uvádza aj ako krčma v kaštieli) s kapacitou 80 stoličiek v dvoch miestnostiach a 40 stoličiek na terase. V rodinnom dome je zriadená vináreň.

Podľa metodické príručky „Štandardy minimálnej vybavenosti obcí“ by mala mať obec o veľkosti 2 000 obyvateľov takéto zastúpenie zariadení pre verejné stravovanie :

Zariadenia pre verejné stravovanie - štandard

Druh zariadenia	Počet stoličiek stav	Počet stoličiek podľa štandardov	Počet stoličiek návrh
Reštaurácie I. a II. cenovej skupiny	0	0	0
Reštaurácie III. a IV. cenovej skupiny	0	20 x 2 = 40	40
Vinárne	20	35 x 2 = 70	40
Kaviarne	40	40 x 2 = 80	80
Hostince	120	45 x 2 = 90	120
Spolu		280	280

Z porovnania údajov v tabuľke možno konštatovať, že by bolo vhodné navrhnúť ďalšie zariadenia verejného stravovania. V lokalite Čistiny navrhujeme plochu pre výletnú reštauráciu.

V strede lokality Záhumnie je vhodné v rámci obytných plôch zriadiť obchod potraviny a kaviareň.

Verejné ubytovanie

V centrálnej časti obce sa nachádza turistická ubytovňa Rosen s kapacitou 48 lôžok a v objekte kaštieľa (hostinec Dami) je v rekonštrukcii turistická ubytovňa s kapacitou 8 lôžok. Podľa metodické príručky „Štandardy minimálnej vybavenosti obcí“ by mala mať obec do veľkosti 5 000 obyvateľov takéto zastúpenie zariadení pre verejné ubytovanie :

Zariadenie pre verejné ubytovanie - porovnania

Druh zariadení	Počet lôžok stav	Počet lôžok podľa štandardov	Počet lôžok návrh
hotely a	0	0	0
hotely , a	48	40	48
penzióny	0	20	20
turistické ubytovne	8	25	28
Spolu	56	85	96

V lokalite Čistiny navrhujeme turistickú ubytovňu s kapacitou 20 lôžok a na Biofarme penzión s kapacitou 20 lôžok.

Verejná správa

Obecný úrad sa nachádza v kultúrnom dome. Rímskokatolícky farský úrad je v susednej obci Višňové.

Kostol

Existujúci kostol sv. Michala má malú kapacitu. Obec uvažuje o výstavbe nového kostola a fary. Vhodná plocha pre výstavbu kostola a fary sa nachádza za areálom základnej školy.

Služby

V súčasnej dobe sú v obci Turie tieto služby: holičstvo a kaderníctvo Adriana, pošta, hasičská zbrojnica, zberný dvor odpadov. Iné služby nevýrobného charakteru môžu byť zriadené aj v objektoch rodinných domov v rámci obytných plôch. Zriaďovanie nových služieb bude závisieť od potreby obyvateľov.

Cintorín

V riešenom území sa nachádza cintorín s domom smútku. Zariadenie je v dobrom stave, ale cintorín je takmer zaplnený. Preto obec Turie buduje nový cintorín pri vstupe do obce v dostatočnej vzdialenosti od obytných plôch. Na novom cintoríne bude vybudovaná kaplnka. Pri cintoríne bude vybudované parkovisko a autobusová zastávka.

g) 3. Návrh riešenia výroby

Nerastné suroviny

Obvodný banský úrad v Prievidzi v katastrálnom území obce Turie eviduje:

- dobývací priestor a totožné chránené ložiskové územie Turie I. (490 - dolomit),
- dobývací priestor a totožné chránené ložiskové územie Turie (491 - dolomit, vápenec).

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra v katastrálnom území obce Turie:

- neeviduje výhradné ložiská OVL, ložiská nevyhradeného nerastu a prieskumné územia,
- eviduje staré banské diela - štôľňu,
- eviduje 3 skládky odpadov - odvezené,
- eviduje svahové deformácie (39 - 5 aktívnych, 19 potenciálnych, 15 stabilizovaných).

Ťažba v dobývacom priestore Turie I mala negatívne vplyvy na blízke obytné plochy. V súčasnej dobe je lom mimo prevádzku. Obec Turie je proti obnoveniu ťažby.

Priemyselná výroba, stavebníctvo, výrobné služby

V obci Turie sa nachádzajú tieto výrobné prevádzky a sklady.

Lom Turie I

Lom je mimo prevádzku. Chránené ložiskové územie je v územnom pláne obce rešpektované.

Lom Turie

Lom prevádzkuje Doprastav, a.s. Žilina. Prevažná časť lomu je v k.ú. Višňové. Chránené ložiskové územie je v územnom pláne obce rešpektované.

Píla Reman

Spoločnosť vyrába rezivo rôznych rozmerov. Využíva časť areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva.

Sklady SEVAK

Spoločnosť zabezpečuje údržbu verejných vodovodov a verejnej kanalizácie.

Sklady SOAR

Činnosť firmy je zameraná na stavby, obchod a reality.

Plochy pre rozvoj výroby sú obmedzené. Vhodné plochy sú v areáli a v nadväznosti na areál bývalého družstva.

Poľnohospodárstvo

Rozvoj poľnohospodárstva je limitovaný najmä prírodnými podmienkami, ale aj obmedzeniami, ktoré vyplývajú z ochranného pásma diaľnice D1 a miestnych vodárenských zdrojov.

Poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území Turie obhospodaruje Rolspol, s.r.o., Biofarma Turie, Interslovakia, s.r.o. a drobní užívatelia.

Rolspol, s.r.o. sa zaoberá chovom oviec a využíva objekty v bývalom poľnohospodárskom družstve. Hospodári na asi 240 ha lúk a pasienkov. Počet oviec je 140 v budúcnosti 200.

Iná firma využíva poslednú maštal' na výkrm hovädzieho dobytká v počte asi 60-80 kusov.

Biofarma sa špecializuje na chov hovädzieho dobytká a šľachtiteľskú činnosť. V areáli je vybudovaná aj malá prevádzka na porážku zvierat s občasnou činnosťou.

Biofarma obhospodaruje 97 ha poľnohospodárskej pôdy. Počet kusov hovädzieho dobytká je v súčasnej dobe 131 ks, v budúcnosti 150 ks. Biofarma poskytuje prax študentom agro odborov.

Podnikateľské zámery: agroturistika, salaš, pestovanie ovocia a zeleniny, chov drobnej hydiny, exkurzie pre deti zo škôl a materských škôl.

Územný plán rieši plochy pre mechanizačné stredisko Interslovakia, s.r.o. v lokalite Potôčky a farmu Interslovakia, s.r.o. v lokalite Za obrázkom.

Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v riešenom území (rok 2018)

Druh pozemku	Riešené územie výmera (m ²)	Riešené územie %
orná pôda	2 149 675	7,90
záhrady	194 799	0,72
ovocný sad	6 782	0,02
trvalé trávne porasty	3 857 450	14,18
poľnohospodárska pôda spolu	6 208 706	22,82
lesné porasty	19 025 993	69,94
vodné plochy	165 909	0,61
zastavané plochy	819 462	3,01
ostatné plochy	983 551	3,62
nepoľnohospodárska pôda spolu	20 994 915	77,18
Celkom	27 203 621	100,00

Zdroj: Štatistický úrad Žilina

Z uvedených údajov je možné vyčítať resp. určiť charakteristické ukazovatele :

- poľnohospodárske využitie krajiny (percento poľnohospodárskej pôdy z celkovej výmery riešeného územia) - 22,82 % - veľmi nízke,
- stupeň zornenia (percento ornej pôdy z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy v riešenom území) - 34,62 % - nízky,
- stupeň zatrávnenia (percento TTP z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy v riešenom území) - 62,13 % - vysoký,
- lesné porasty sa podieľajú na celkovej výmere riešeného územia - 69,94 %-mi.

Na jedného obyvateľa pripadá 0,3097 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho 0,1072 ha ornej pôdy. Lesnej pôdy pripadá na jedného obyvateľa 0,9489 ha.

Prírodné podmienky predurčujú zameranie poľnohospodárstva na živočíšnu výrobu, najmä na chov hovädzieho dobytká a oviec. Časť poľnohospodárskej pôdy je možné využívať pre rastlinnú výrobu - pestovanie krmovín. Časť svažitých a neobrábaných pozemkov so samonáletom je potrebné previesť do lesného pôdneho fondu.

Medzi najkvalitnejšie pôdy v katastrálnom území obce Turie patria poľnohospodárske pôdy označené kódom bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (BPEJ) : 0706015, 0714065, 0770403, 0771303, 0771503, 0772003, 0772203, 0857203, 0857403, 0869202, 0871233, 0871333, 0871403.

Tieto pôdy treba v zmysle Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. chrániť a navrhovať na nich stavebné a iné zámery len v nevyhnutných prípadoch.

Lesné hospodárstvo

Lesy v riešenom území zaberajú podľa tabuľky Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v riešenom území za rok 2018 1 902,60 ha, čo predstavuje takmer 70 % celého riešeného územia.

Podľa programu starostlivosti o lesy je to 1 821,13 ha. Lesy patria do lesného hospodárskeho celku Turie.

Hospodárenie v lesoch sa riadi podľa programov starostlivosti o lesy. Lesné porasty tvoria prevažne hospodárske lesy - 1 292,37 ha. Ochranné lesy tvoria 528,76 ha.

Ochranné lesy

Kategória lesa	Subkategória	Výmera v ha
O	a lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach	39,76
	b vysokohorské lesy	118,58
	c ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy	370,42
	Splolu	528,76

Lesné porasty tvoria prevažne ihličnaté lesy s dominantným výskytom smreka. Pomerne hojne je zastúpený buk lesný (*Fagus sylvatica*). Z doplnkových drevín v stromovom poschodí sa vyskytuje javor horský (*Acer pseudoplatanus*), jedľa biela (*Abies alba*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*) a borovica lesná, (*Pinus sylvestris*). V drevinných porastoch pri tokoch podmäčkané prúdiacou podzemnou vodou v stromovom poschodí prevláda jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), vŕba biela (*Salix alba*) a vŕba krehká (*Salix fragilis*). Prímesou býva javor horský (*Acer pseudoplatanus*). V krovinnom poschodí sa okrem týchto druhov vyskytujú niektoré ďalšie druhy vŕb, ako vŕba rakytová (*Salix caprea*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*) a baza čierna (*Sambucus nigra*). V bylinnom poschodí prevládajú hygrofilné a nitrofilné druhy.

V súčasných porastoch sa zmenil vzájomný pomer zastúpenia pôvodných hlavných drevín v prospech smreka. Porasty sú menej rezistentné voči biotickým (lykožrút, mykózy) aj abiotickým škodlivým činiteľom a abiotickému poškodeniu (vývraty, vymŕzanie porastov, polomy a pod.).

Drevinové zloženie

Druh dreviny	Výmera v ha	%
borovica	20,14	1,11
breza	6,44	0,35
buk	614,23	33,80
dub	0,33	0,02
jaseň	4,57	0,25
javor	64,46	3,55
jedľa	58,06	3,20
jelša	4,58	0,25
lipa	0,82	0,05
ostatné listnaté	7,50	0,41
smrek	998,98	54,98
smrekovec	36,39	2,00
topoľ	0,37	0,02
vŕba	0,14	0,01
spolu	1 817,02	100,00

Zásoby a ťažby

	Zásoby m ³	Ťažby m ³
ihličnaté	315 429	7 789,3
listnaté	130 235	2 004,7
spolu	445 664	9 794,0

Prírodné podmienky sú vhodné pre lesné hospodárstvo. Pri obnove porastov treba postupne zmeniť dominantné zastúpenie smreka v prospech pôvodných drevín (buk, jedľa, javor, smrekovec).

g) 4. Návrh riešenia rekreácie

Katastrálne územie obce Turie vzhľadom na ochranné pásmo vodárenských zdrojov nemá predpoklady na rozvoj stredísk cestovného ruchu. V súčasnej dobe prevládajú pohybové aktivity - turistika a cykloturistika, bežecké lyžovanie, zber húb. Chalupárska rekreácia je nevýrazná (SODB 2011 eviduje 12 domov určených na rekreáciu). V strede obce je turistická ubytovňa Rosen s kapacitou 48 lôžok. V turistickej ubytovni v kaštieli bude po rekonštrukcii 8 lôžok.

Lesy a lúky v k.ú. majú potenciál pre rodinnú rekreáciu, pobyt v prírode, chalupárstvo, turistiku, cykloturistiku, v zime bežecké lyžovanie. Riešené územie je pre svoju dostupnosť zaujímavé pre prímestskú rekreáciu obyvateľov Žiliny.

Riešeným územím prechádzajú značkované turistické trasy:

- zelená značka č. 5652 : Turie - Horáreň Turská - Pod Ostrým - Kobylie - Skalka - Pod Krížavou,
- modrá značka č. 2743 : Turie - Pod Železom - Čipčie - Nad Zadným - Pod Ostrým,
- žltá značka č. 8656a : Turie - Turská dolina - Spoj troch dolín - Pod výstupom - Minčol,
- žltá značka č. 8557 : Pod Železom - Nad Zadným.

Koncept ÚPN O Turie zohľadňuje požiadavky vlastníkov pozemkov na výstavbu rekreačných zariadení v lokalite Čistiny a Šepotovec. V lokalite Čistiny sa okrem individuálnych chát navrhuje vytvorenie rybníkov, turistickej ubytovne s kapacitou 20 lôžok a výletnej reštaurácie. V lokalite Šepotovec sú navrhnuté iba 3 individuálne chaty. Vo variante 1 sú voľné plochy po ľavej strane cesty k SSC TAU navrhnuté pre rekreačné víkendové domy.

V rámci k.ú. sú navrhnuté dva prechádzkové okruhy, ktoré sprístupňujú kaplnku sv. Anny a kaplnku sv. Rocha. Na vhodných polohách je možné zriadiť oddychové miesta s výhľadom a obec a okolitú krajinu. V zime, pokiaľ bude dostatok snehu, môžu byť prechádzkové okruhy využívané ako lyžiarske bežecké trate.

Zaujímavosti pre rozvoj poznávacieho cestovného ruchu regionálneho významu

Kostol sv. Michala

Kostol je situovaný pri ceste v centrálnej časti obce a tvorí jej dominantu. Je renesančný, bol postavený v 2. polovici 16. storočia na staršom základe. Koncom 17. storočia bol opevnený obranným múrom. Hradbový múr so strieľňami okolo renesančného kostolíka tvorí spolu jeden celok, ktorý sa na Slovensku vyskytuje už len sporadicky. Je tak cenným dokladom zachovanej sakrálnej opevnenej architektúry z obdobia renesancie. Samotný kostol je cenný aj zdobenými pravdepodobne renesančnými klenbami v interiéri a mobiliárom (oltäre, krstiteľnica a sochy).

Chránený strom - Lipa v Turí

Lipa veľkolistá rastie pred kostolom sv. Michala.

h) VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Územný plán obce Turie navrhuje do roku 2040 rozšírenie v súčasnosti zastavaného územia o navrhované plochy na rozvoj obytnej funkcie, občianskeho vybavenia, rekreácie a výroby v nadväznosti na súčasné zastavané územie obce. Zastavané územie do roku 2040 je na výkresoch vymedzené plnými a zvislo šrafovanými plochami.

i) VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Chránené územia a ochranné pásma v k.ú. obce Turie

Chránené územie Ochranné pásmo	Stav (2019)	Návrh (2040)
Národná prírodná rezervácia Kozol - SKUEV 0239 (časť)	podľa výkresu č. 2, 7 5. stupeň ochrany v OP 100 m 3. stupeň ochrany	podľa výkresu č. 2, 7 5. stupeň ochrany v OP 100 m 3. stupeň ochrany
Prírodná pamiatka Turská skala	podľa výkresu č. 2, 7 4. stupeň ochrany v OP 60 m 3. stupeň ochrany	podľa výkresu č. 2, 7 4. stupeň ochrany v OP 60 m 3. stupeň ochrany
Chránený strom - Lipa v Turí	v OP 10 m od kmeňa stromu 2. stupeň ochrany	v OP 10 m od kmeňa stromu 2. stupeň ochrany
SKUEV 0252 Malá Fatra (časť)	podľa výkresu č. 2 2., 3. a 4. stupeň ochrany	podľa výkresu č. 2 2., 3. a 4. stupeň ochrany
ochranné pásmo II. stupňa vodárenských zdrojov	podľa výkresu č. 2, 4, 7	podľa výkresu č. 2, 4, 7
ochranné pásmo I. a II. stupňa vrtu HTU-1	podľa výkresu č. 2, 4, 7	podľa výkresu č. 2, 4, 7
drobné vodné toky	4 m od brehovej čiary obojstranne	4 m od brehovej čiary obojstranne
ochranné pásmo letiska Žilina	podľa výkresu č. 2, 3	podľa výkresu č. 2, 3
Diaľnica D1	100 m (od krajného jazdného pruhu)	100 m (od krajného jazdného pruhu)
cesta III. triedy	20 m (od osi mimo intravilánu)	20 m (od osi mimo intravilánu)
železničná trať	60 m (od osi krajnej koľaje)	60 m (od osi krajnej koľaje)
ochranné pásmo cintorína	50 m	50 m
ochranné pásmo lesa	50 m (od hranice lesného pozemku)	50 m (od hranice lesného pozemku)
vodovod do DN 500 mm	1,5 m (od okraja potrubia)	1,5 m (od okraja potrubia)
kanalizačný zberač do DN 500 mm	1,5 m (od okraja potrubia)	1,5 m (od okraja potrubia)
drobné vodné toky	4 m	4 m
ZVN 400 kV elektrické vedenie	25 m (od krajného vodiča)	25 m (od krajného vodiča)
VVN 110 kV elektrické vedenie	-	15 m (od krajného vodiča)
VN 22 kV elektrické vedenie vzdušné vodiče bez izolácie	10 m (od krajného vodiča) 7 m v lesných priesekoch	10 m (od krajného vodiča) 7 m v lesných priesekoch
VN 22 kV elektrické vedenie vzdušné vodiče s izoláciou	4 m (od krajného vodiča) 2 m v lesných priesekoch	4 m (od krajného vodiča) 2 m v lesných priesekoch
VN 22 kV elektrické vedenie káblové, zemné	1 m (od krajného vodiča)	1 m (od krajného vodiča)
VTL DN 500 PN 64 - ochranné pásmo	8 m (od okraja potrubia)	8 m (od okraja potrubia)
VTL DN 500 PN 64 - bezpečnostné pásmo	150 m (od okraja potrubia)	150 m (od okraja potrubia)
STL v zastavanom území - ochranné pásmo	1 m	1 m
technologické objekty - ochranné pásmo	8 m	8 m
technologické objekty - bezpečnostné pásmo	50 m	50 m
telekomunikačné káble	1,5 m	1,5 m

Ochranné pásmo letiska Žilina

Časť katastrálneho územia obce Turie sa nachádza v ochranných pásmach letiska Žilina, určených rozhodnutím Dopravného úradu č. 2452/2017/ROP-120-OP/9575 zo dňa 20.3.2017, z ktorých vyplýva obmedzenie stanovené kritickým ochranným pásmom proti laserovému žiareniu. V tomto ochrannom pásme sa zakazuje najmä umiestňovať, prevádzkovať a používať laserové zariadenie, ktorého úroveň vyžarovania je vyššia ako $5\mu\text{W}/\text{cm}^2$, ak by takéto zariadenie mohlo spôsobiť doznievanie zrakového vnemu alebo oslepenie prudkým jasom pilota a mohla byť ohrozená bezpečnosť leteckej prevádzky.

Dopravný úrad je potrebné požiadať o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- ktoré by svojou výškou, prevádzkou alebo použitím stavebných mechanizmov mohli narušiť ochranné pásma letiska Žilina,
- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom,
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu,
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačnice,
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a iné silné svetelné zdroje.

Ochranné pásma vodárenského zdroja, § 32 zákona č. 364/2004 Z.z.

V riešenom území sa nachádzajú vodárenské zdroje pitnej vody v Turskej doline (Dedová a Čerenková), pre ktoré boli ObÚŽP Rozhodnutím č. A/2008/00904-2/ObÚŽP-Slo, 14.5.2008, určené ochranné pásma:

- prameň Turie č. 1 - plocha 2077 m², parc. KN 1840/11, 1840/12, 1840/13,
- prameň Turie č. 5 - plocha 2605 m², parc. KN 18,57/11. 1857/12,
- prameň Dedová - plocha 4190 m², parc. KN 1859/11, 1859/12, 1859/13, 1858/11, 1858/12, 1860/5, 1861/6,
- prameň Čerenková č. 7 - plocha 644 m², parc. KN1930/16,
- prameň Čerenková č. 7a - plocha 836 m², parc. KN1930/18,
- prameň Čerenková č. 8 - plocha 770 m², parc. KN1930/20,
- prameň Čerenková č. 9 - plocha 6511 m², parc. KN1930/21.
-

OP sa člení na OP I. stupňa (predstavujú nepravidelné oplatené štvoruholníky), slúžia na ochranu územia pred negatívnym ovplyvnením alebo ohrozením vodárenského zdroja v jeho bezprostrednej blízkosti a na ochranu zariadenia pred jeho poškodením.

OP II. stupňa je delené na vnútornú a vonkajšiu časť. Určuje sa na ochranu množstva, kvality a zdravotnej bezchybnosti podzemných vôd v ich infiltračnej oblasti.

Obmedzenia z toho vyplývajúce sú stanovené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 29/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov.

Oprávnenia pri správe vodných tokov - pobrežné pozemky, § 49, ods. 2 zákona 364/2004 Z.z.

Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri drobných tokoch sú pozemky do 5 m od brehovej čiary.

Pásma ochrany vodohospodárskych zariadení

Verejné vodovody a verejné kanalizácie - zákon č. 230/2005 Z.z. § 19 ods. 2.

Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného a kanalizačného potrubia na obidve strany:

1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane,

2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

Vodojemy - ochranné pásmo I. stupňa navrhovaného vodojemu $2 \times 100 \text{ m}^3$ bude oplatené a špecifikované ako ochranné pásmo vodárenského zdroja.

j) NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

j) 1. Záujmy obrany štátu

V riešenom území sa nenachádzajú objekty Ministerstva obrany SR, ktoré by bolo potrebné pri návrhu územného plánu rešpektovať. Riešené územie nie je záujmovým územím MO SR.

j) 2. Požiarna ochrana

Požiarnu ochranu zabezpečuje Hasičský a záchranný zbor v Žiline v spolupráci s príslušníkmi Dobrovoľnej požiarnej ochrany.

Zdrojom požiarnej vody je rozvodná sieť verejného vodovodu v obci a odber povrchovej vody z Turského potoka.

Podrobnosti pre zabezpečenie požiarnej vody stanovuje STN 92 0400 a Vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.

Z hľadiska požiarnej ochrany je potrebné :

- akceptovať požiadavky protipožiarnej bezpečnosti vyplývajúce z platných predpisov na úseku ochrany pred požiarmi podľa zákona NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z.z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov,
- v súlade s vyhláškou č. 699/2004 Z.z. navrhnuť trasovanie vodovodu tak, aby na ňom bolo možné vytvoriť odberné miesta (požiarne hydranty) s týmito parametrami:
 - minimálny hydrostatický pretlak 0,25 MPa (§ 9 ods. 2 vyhl. č. 699/2004 Z.z.),
 - maximálna vzdialenosť od stavieb na bývanie a ubytovanie skupiny A (definované v § 94 ods. 3 vyhl. MV SR č. 94/2004 Z.z.) 200 m, od ostatných stavieb 80 m (§ 8 ods. 9 vyhl. č. 699/2004 Z.z.),
- najmenšiu dimenziu potrubia, resp. prietok v závislosti od druhu zástavby stanoviť podľa prílohy č. 1 vyhl. 699/2004 Z.z., resp. tabuľky 2 STN 92 0400 Požiarna bezpečnosť stavieb Zásobovanie vodou na hasenie požiarov,
- rešpektovať ustanovenia vyhlášky MV SR č. 94/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb.

j) 3. Ochrana pred povodňami

Záujmové územie patrí do povodia stredného toku Váhu. Oblasť obce Turie je odvodňovaná Turským potokom, číslo hydrologického poradia 4-21-06-141 (s dĺžkou 9,9 km, je tokom IV. rádu), potokom Rosinka a ich prítokmi.

Podľa typu režimu odtoku patrí riešené územie aj jeho recipienty Turský potok s prítokom Rybný potok a potok Rosinka s ľavostranným prítokom Mlynárov potok do vrchovinnno-nízinnej oblasti s dažďova-snehovým typom režimu odtoku s akumuláciou vody v decembri až februári, vysokou vodnosťou v marci až máji, najvyššími prítokmi v marci, najnižšími prítokmi v septembri, s podružným výrazným zvýšením vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy.

Prietoky na recipientoch riešeného územia nie sú sledované. V širšom území sa nachádzajú dve vodomerne stanice s dlhodobým sledovaním prítokových charakteristík - stanica Poluvsie - Rajčanka a Závodie - Rajčanka.

Vodné toky riešeného územia Turský potok, Polomec, Medzihorský potok, Kozel a niekoľko bezmenných prítokov sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. V správe Lesy SR sú prítoky v pramennej oblasti Turského potoka.

V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. (vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 je potrebné zachovať ochranné pásmo drobných vodných tokoch v šírke 4 m od brehovej čiary obojstranne.

V ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacim vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.

Pri výkone správy vodného toku, vodných stavieb a zariadení môže správca vodného toku využívať pozemky (§ 49 zákona č. 364/2004 Z.z.). Pobrežnými pozemkami, v závislosti od druhu

opevnenia brehu a druhu vegetácie, sú pri drobných vodných tokoch pozemky do 5 m od brehovej čiary. Pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma.

Riešené územie nie je zaradené medzi územia ohrozené povodňami.

Územný plán rešpektuje zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 "Úpravy riek a potokov" a pod.

V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami (§ 20).

V prípade situovania rozvojových lokalít v potenciálne zaplavovanom území si musí žiadateľ - investor protipovodňovú ochranu zabezpečiť na vlastné náklady, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.

Taktiež je potrebné zabezpečiť ochranu inundačných území, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti. Vytvárať podmienky pre:

- pre prirodzené meandrovanie vodných tokov,
- pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia,
 - v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.),
 - podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďovej vody do územia,
 - odmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov,
 - odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle zákona o vodách č. 364/2004 Z.z. a NV SR č. 269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd,
 - komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
 - vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánu obce,
 - v rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich,
 - stavby na území s trvalo zvýšenou hladinou podzemných vôd osádzať s úrovňou I. podlažia min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov,
 - akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma odsúhlasiť so Slovenským vodohospodárskym podnikom, š.p. OZ Piešťany,
 - rozvojové aktivity riešiť v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami,
 - jednotlivé stavebné objekty (RD, OV a pod). situované v blízkosti vodných tokov umiestniť mimo inundačné územie nad hladinu Q_{100} - ročnej veľkej vody (nad hladinu Q_{50} - ročnej veľkej vody pri chatovej zástavbe) a následne bude potrebné stavebné objekty individuálne posúdiť podľa projektu,
 - dažďové plochy zo striech a spevnených plôch navrhovanej výstavby likvidovať na pozemkoch investora stavby.

k) NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY A NÁVRH OCHRANY KULTÚRNO-HISTORICKÝCH HODNÔT

k) 1. Ochrana prírody a tvorba krajiny

Chránené územia národnej siete chránených území

Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Územnou ochranou prírody sa v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny v legislatívne vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany. Na väčšine riešeného územia v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny platí 1. stupeň územnej ochrany.

Do k.ú. Turie zasahuje Národná prírodná rezervácia Kozol (835 o výmere 91,58 ha) - na jej území platí 5. stupeň osobitnej ochrany a v jej ochrannom pásme 100 m od hranice NPR platí 3. stupeň ochrany.

Do k.ú. Turie zasahuje ochranné pásmo Prírodnej rezervácie Slnčné skaly - 100 m od hranice PR platí 3. stupeň ochrany.

V k.ú. Turie sa nachádza Prírodná pamiatka Turská skala (460 o výmere 4,38 ha) - na jej území platí 4. stupeň osobitnej ochrany a v jej ochrannom pásme 60 m od hranice PP platí 3. stupeň ochrany.

Maloplošné chránené územia zasahujúce do k.ú. Turie

Id.č.	Názov chráneného územia	Kategória/ stupeň ochrany	Plocha územia (ha)	Katastrálne územie	charakteristika
835	Kozol	NPR/5	91,58	Poluvsie, Turie	Výrazné povrchové štruktúry v podobe bralnatých zoskupení na hrebeni Kozla i na príľahlom J svahu. Rôzne typy hornín, na prechode od kryštalického jadra do mezozoika. Rastlinné spoločenstvá na dvoch diametrálne odlišných podložiach.
422	Slnčné skaly	PR/5	90,54	Poluvsie, Porúbka	Esteticky pôsobivý a morfológicky pestrý tvarovaný dolomitový masív s výskytom viacerých chránených a iných zriedkavých druhov rastlín a živočíchov.
460	Turská skala	PP/4	4,38	Turie	Ukážka tvaru obtočníka, vytvoreného eróznou činnosťou Rajčanky pri okraji dolomitovej trosky chočského príkrovu.

zdroj: Aktualizácia ÚPN VÚC Žilinského kraja 2004

Chránené územia európskej siete Natura 2000

Hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území: chránené vtáčie územia (CHVÚ) a územia európskeho významu (SKUEV).

- do katastrálneho územia Turie zasahuje Chránené vtáčie územie SKCHVU 13 - Malá Fatra.
- NPR Kozol predstavuje zároveň územie európskeho významu SKUEV 0239 Kozol o výmere 91,71 ha v k.ú. Poluvsie nad Rajčankou a Turie,
- do katastrálneho územia Turie zasahuje SKUEV 0930 Lúčanská Fatra o výmere 2602,10 ha s 2., 3. a 4. stupňom osobitnej ochrany.

Chránené vtáčie územia zasahujúce do k.ú. Turie

Id.č. (kód)	Názov chráneného územia	Celková výmera v ha	Katastrálne územie
13	Malá Fatra	71481	Horná Tižina, Terchová, Belá, Varín, Krasňany, Dolná Tižina, Strečno, Stráňavy, Nezbudská Lúčka, Višňové, Turie , Poluvsie nad Rajčankou, Stránske, Kunerad, Kamenná Poruba, Ďurčiná, Rajec, Rajecká Lesná, Fačkov (Okres Čadca: Riečnica, Okres Dolný Kubín: Zázrivá, Oravský Podzámok, Mokradská Hoľa, Kubínska Hoľa, Veličná, Kňažia, Záskanie pri Dolnom Kubíne, Veľký Bysterec, Revišné, Beňova Lehota, Párnica, Istebné, Kral'ovany, Žaškov, Okres Martin: Šútovo, Turany, Sučany, Lipovec, Turčianske Kľačany, Vrútky, Priekopa, Záturčie, Martin, Bystrička, Trebostovo, Trnovo, Valča, Turčiansky Peter, Lazany, Slovany, Kláštor pod Znievom, Vrútko, Okres Námestovo: Oravská Lesná, Lomná, Hruštín, Okres Prievidza: Kľačno, Okres Ružomberok: Stankovany)

zdroj: Aktualizácia ÚPN VÚC Žilinského kraja 2004

CHVÚ 13 - Malá Fatra

Územie je tvorené biotopmi listnatých, ihličnatých aj zmiešaných lesov, čím je zabezpečená vysoká diverzita vtáčích druhov. Malá Fatra je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), výr skalný (*Bubo bubo*), žlna sivá (*Picus canus*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*) a jedným z piatich pre hniezdenie skaliara pestrého (*Monticola saxatilis*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov rybárik riečny (*Alcedo atthis*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), chriaštel poľný (*Crex crex*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), strakoš sivý (*Lanius excubitor*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), žltouchvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), tetrov hoľniak (*Tetrao tetrix*), ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*) a muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*).

Územia európskeho významu (SKUEV) zasahujúce do k.ú. Turie

Id.č. (kód)	Názov chráneného územia	Stupeň ochrany	Celková výmera v ha	Katastrálne územie
SKUEV0239	Kozol	5.	91,58	Poluvsie nad Rajčankou, Turie
SKUEV0252	Malá Fatra	2., 3. 4.	2602,10	

zdroj: Aktualizácia ÚPN VÚC Žilinského kraja 2004

SKUEV0239 Kozol

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánneho stupňa (8120), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa (8160), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Vápnomilné bukové lesy (9150), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Kyslomilné bukové lesy (9110) a druhov európskeho významu: poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), medveď hnedý (*Ursus arctos*) a rys ostrovid (*Lynx lynx*).

SKUEV0252 Malá Fatra

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220), Kosodrevina (4070), Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080), Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty (6170), Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (dôležité stanovišťa vstavačovitých) (6210), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Horské kosné lúky (6520), Penovcové prameniská (7220), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánneho stupňa (8120), Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia so *Salix eleagnos* (3240), Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Kyslomilné bukové lesy (9110), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Vápnomilné bukové lesy (9150), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Horské smrekové lesy (9410), Porasty borievky obyčajnej (5130), Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (6230), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0), Reliktne vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa (8160) a druhov európskeho významu: črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), vrchovka alpínska (*Tozzia carpathica*), prilbica tuhá moravská (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*), poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), klinček lesklý (*Dianthus nitidus*), plocháček červený (*Cucujus cinnaberinus*), bystruška Zawadského (*Carabus zawadzskii*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), ohniváček (*Lycaena helle*), fúzač karpatský (*Pseudogaurontina excellens*), *Phryganophilus ruficollis*, mihuľa potiská (*Eudontomyzon danfordi*), hlaváč bielooplutvý (*Cottus gobio*), mlok hrebatý (*Triturus cristatus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), mlok hrebatý (*Triturus cristatus*), vlk dravý (*Canis lupus*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vydra riečna (*Lutra lutra*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*) a podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*).

Ochrana biotopov

Najohrozenejšie typy biotopov na území SR sú mokradňové ekosystémy. V Aktualizácii prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto sa navrhuje na ochranu Rašelinisko v ústí Medzihorskej doliny (Zakamenné).

Navrhované chránené územia

P.č.	Názov lokality	Charakteristika	V správe ŠOP SR
2.	Rašelinisko v ústí Medzihorskej doliny (Zakamenné)	Extenzívne využívané pasienky a sukcesné krovinné štádiá, prameniská, prechodné rašelinisko.) Výskyt ohrozených druhov rastlín	navrhovaný chránený areál Správa NP Malá Fatra

Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto

Ochrana drevín

Ochrana stromov rastúcich mimo les je zakotvená v zákone č.543/2002 Z.z. a vzťahuje sa na všetky dreviny určitých parametrov, rastúce na nelesnej pôde. Pri ich výrube je nutné žiadať o povolenie orgán ochrany prírody, ktorým je v tomto prípade obec. Stromy a ich skupiny, vrátane stromoradií, je možné podľa zákona č. 543/2002 Z.z. vyhlásiť za chránené stromy. Predmetom ochrany je ich biologická a estetická hodnota, zriedkavý výskyt a historická hodnota. V centre obce pri kostole sv. Michala sa nachádza jeden chránený strom - Lipa v Turí. V jej ochrannom pásme 10 m od kmeňa stromu platí 2. stupeň osobitnej ochrany.

Chránené stromy v k.ú. Turie

Názov	Druh dreviny	Počet stromov	Okres	K.ú.
Lipa v Turí	Lipa veľkolistá	1	Žilina	Turie

Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto

Priemet územného systému ekologickej stability

Pre riešené územie je platný Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES) pre okresy Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto, ktorý vypracovala Slovenská agentúra životného prostredia Centrum integrovanej starostlivosti o krajinu Bratislava. V zmysle dokumentácie RÚSES sú v území vyčlenené nasledovné prvky ekologickej siete:

- regionálne biocentrum Rbc29 Ústie Medzihorskej doliny (Zakamenné),
- regionálne biocentrum Rbc30 Kozol,
- regionálne biocentrum Rbc31 Minčol - Dlhá lúka,
- regionálne biocentrum Rbc32 Krížava - Veľká lúka,
- nadregionálny biokoridor Nrbk6 Prepojenie hrebeňom Lúčanskej Fatry,
- regionálny biokoridor Rbk20 Prepojenie Kozol - Súľovské skaly,
- regionálny biokoridor Rbk22 Ekotón Lúčanskej Fatry,
- genofondové lokality
 - ZA60 Turie, Holý diel,
 - ZA62 Mokrad' pri Turí,
 - ZA63 Čipčie,
 - ZA64 Svahy Turskej doliny,
 - ZA67 Minčol,
 - ZA68 Medzihorský potok,
 - ZA69 Zakamenné,
 - ZA70 Kozol,
 - ZA71 Veľká lúka.

V severozápadnej časti k.ú. Turie pri hranici s k.ú. Lietavská Lúčka sú evidované penovcové prameniská s výskytom chránených druhov rastlín a v Turskej doline je evidovaný výskyt hniezdisk chránených druhov vtákov.

Biocentrá zasahujúce do k.ú. Turie

č.	Aktualizovaný názov biocentra	Kategória	Ohrozenia	Ekostabilizačné opatrenia návrh režimu
29	Ústie Medzihorskej doliny (Zakamenné) Extenzívne využívané pasienky a sukcesné krovinné štádiá, prameniská, prechodné rašelinisko. Výskyt ohrozených druhov rastlín	Rbc	chatová osada, sukcesia na trávobylinných ekosystémoch, vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade najmä odvodňovanie	Prechodné rašelinisko - udržiavať, kosenie, výruby. Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne. Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny. Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky. Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín. Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu výskytu chránených alebo ohrozených druhov rastlín. Zabrániť tvorbe nelegálnych skládok. Zabrániť znečisťovaniu. Zabrániť ruderalizácii. Odstraňovanie inváznych druhov rastlín.
30	Kozol Pestré geologické zloženie - kryštalinikum i vápence. Pestré lesné i nelesné spoločenstvá, výskyt horských i teplomilných druhov. Výrazné povrchové štruktúry v podobe bralnatých zoskupení na hrebeni Kozla i na príľahlom J svahu. Rôzne typy hornín, na prechode od kryštallického jadra do mezozoika. Rastlinné spoločenstvá na dvoch diametrálne odlišných podložiach.	Rbc	Zarastanie a sukcesia na trávinnobylinných biotopoch a lokalitách s výskytom chránených druhov rastlín a hmyzu (Parnassius apollo)	Zachovať ekologické podmienky pre chránený druh Parnassius apollo V lesných ekosystémoch zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu výskytu chránených alebo ohrozených druhov rastlín Zabrániť sukcesným procesom na trávobylinných ekosystémoch s výskytom chránených druhov
31	Minčol - Dlhá lúka Cenné lesné i nelesné spoločenstvá s výskytom ohrozených druhov rastlín, navrhované CHVÚ, etapa B NATURA 2000)	Rbc	Rekreačné a športové areály, zošľapávanie. Nadmerná návštevnosť. Používanie terénnych vozidiel, štvorkoliek a skútrov. Lyžiarske vleky a trate. Zber lesných plodov.	Usmernené pasenie väčšiny trávobylinových hŕňnych fytocenóz Hole nezašľapávať, nešíriť nepôvodnú kosodrevinu, podporiť prirodzený vývoj Regulovať zber lesných plodov
32	Križava - Veľká lúka Cenné lesné i nelesné spoločenstvá s výskytom vzácnych ohrozených druhov rastlín a biotopov	Rbc	Rekreačné a športové areály, Rozširovanie výstavby telekomunikačných zariadení. Zámer vybudovania veterných elektrární. Nadmerná návštevnosť, zošľapávanie. Používanie terénnych vozidiel, štvorkoliek a skútrov. Lyžiarske vleky a trate. Zber lesných plodov.	Usmernené pasenie väčšiny trávobylinných hŕňnych fytocenóz Hole nezašľapávať, nešíriť nepôvodnú kosodrevinu podporiť prirodzený vývoj Regulovať zber lesných plodov Eliminovať tlaky na výstavbu

Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto

Biokoridory zasahujúcich do k.ú. Turie

P.č.	Aktualizovaný názov biokoridoru	Hierarch. úroveň	Ohrozenia	Ekostabilizačné opatrenia návrh režimu
6	Prepojenie hrebeňom Lúčanskej Fatry terestrický biokoridor prepája Krivánsku Fatru s Kľakom hrebeňovými partiami Lúčanskej Fatry. Tvoria ho závery dolín, pramenné oblasti, horské lúky a hole, zachovalé lesné porasty	Nrbk 6	turistika, výstavba rekreačných stredísk vo vrcholových častiach hlavného hrebeňa	zachovať krajinnú štruktúru, usmerňovať rekreáciu, zabrániť rozširovaniu výstavby do záverov dolín, mäkká turistika, obmedziť hromadné športové akcie
18	Vodný tok a niva Rajčianky hydricko-terestrický biokoridor, niva využívaná - poľnohospodárstvo, výstavba, horný tok takmer bez bariér s významnými brehovými porastami, dolný tok regulovaný	Rbk 18	cez intravilány obcí regulácia, odstránenie brehových porastov, znečistenie komunálnym odpadom, invázne druhy, ruderalizácia meliorácie výstavba na brehoch toku	znižovať znečistenie toku zmierňovať bariérový efekt, zabrániť ďalšej regulácii, revitalizácia toku, výsadba brehových porastov odstraňovať invázne druhy, odstraňovanie skládok
20	Prepojenie Kozol - Súľovské skaly Medzihorským potokom významný biokoridor pre poľovnú zver, prakticky jediný možný prechod medzi Lúčanskou Fatrou a Súľovskými vrchmi cez Rajeckú kotlinu	Rbk 20	cesta, železnica, rekreačný areál autokempingu	opatrenia na zabránenie úhynu zveri na cestách, udržať krajinnú štruktúru, podpora poľnohospodárskeho obhospodarovania (pasenie, kosenie zmierňovať bariéry
22	Ekotón Lúčanskej Fatry významný terestrický biokoridor ekotónového typu so zvýšenou biodiverzitou na hranici s poľnohospodárskou krajinou	Rbk 22	rekreačné aktivity, tlak na výstavbu rekreačných zariadení, znečisťovanie, výrubu lesných okrajov	manažment ekotonov typu les/bezlesie na hranici poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu, podpora poľnohospodárskeho obhospodarovania (pasenie, kosenie obmedziť výstavbu, zabrániť oplocovaniu pozemkov

Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto

Zoznam genofondových lokalít zasahujúcich do k.ú. Turie a v dotyku s k.ú.

aktualizované číslo	názov	charakteristika
ZA 60	Turie, Holý diel	Teplomilné travinnobylinné spoločenstvá s výskytom Orchidaceae a vysokou biodiverzitou. Biotop s borievkou obyčajnou.
ZA 61	Rajčanka pod Slniečnymi skalami	Brehové porasty Rajčanky - zachovalé vrbové lužné lesy (Bitušík, Topercer 1993, pers. comm.) V dotyku k.ú. Turie
ZA 62	Mokrad' pri Turí	Mokradňové spoločenstvá (Badík 1993, pers. comm.)
ZA 63	Čipčie	Teplomilná nelesná vegetácia (Obuch 1993, pers.comm.)
ZA 64	Svahy Turskej doliny	Skalná vegetácia, hniezdisko sov (Obuch 1993, pers.comm.), extenzívne pasienky zarastajúce borievkou (Urbanová 1993, pers.comm.)
ZA 67	Minčol	Prírodné lesné i nelesné spoločenstvá s výskytom ohrozených druhov rastlín, významné druhy pavúkov (Topercer, Kliment 1993, pers.comm.)
ZA 68	Medzihorský potok	Zachovalé podhorské lužné lesy, dobre vyvinuté brehové porasty, významná migračná trasa zveri (Vanochová, Bitušík, Topercer 1993, pers. comm.)
ZA 69	Zakamenné	Extenzívne využívané pasienky a sukcesné krovinné štádiá, prameniská, prechodné rašelinisko. Výskyt ohrozených druhov rastlín (Hollá 1969, Vanochová 1993, pers. comm.)
ZA 70	Kozol (NPR)	Pestré geologické zloženie - kryštalinikum i vápence. Pestré lesné i nelesné spoločenstvá, výskyt horských i teplomilných druhov. Druhy : Sesleria albicans, Teucrium montanum, Anthericum ramosum, Kerneria saxatilis, Galium pumillum ssp. anisophyllum, Thesium alpinum, Melittis melissophyllum, Cornus mas, Campanula cochlearifolia, Bellidiastrum michelii, Valeriana tripteris, Saxifraga paniculata, Cystopteris montana, Aquilegia vulgaris, Aconitum lycoctonum, Lilium martagon, Listera ovata, Minuartia striata ssp. kitaibelii, Coronilla vaginalis. Chránené druhy: Cephalanthera rubra, Epipactis atrorubens, Orchis mascula, Primula auricula, Pulsatilla slavica, Platanthera bifolia, Soldanella carpatica, Gymnadenia conopsea, G. odoratissima (Cvachová 1987)
ZA 71	Veľká lúka	Vrcholové psíkové spoločenstvá, pôvodné porasty kosodreviny a maloplošné, často fragmentárne rašeliniská (Topercer, Kliment 1993, pers. comm.)

Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto

Chránené územia a prvky územného systému ekologickej stability sú zapracované aj do grafickej časti územného plánu.

Zásady ochrany prírodných hodnôt:

- rešpektovať vymedzené chránené územia a prvky ÚSES, na ich území a v ich blízkosti nenavrhovať aktivity a činnosti, ktoré by na ne mohli mať negatívny vplyv,
- rozvojové aktivity spojené s výstavbou navrhovať v nadväznosti na zastavané územie obce,
- zachovať krajinné prvky ako sú mokrade, remízky, významné solitérne rastúce stromy, existujúce brehové porasty,
- v miestach, kde absentuje sprievodná drevinová vegetácia vodných tokov, navrhnúť a zabezpečiť obnovu a výsadbu drenín okolo vodných tokov, potrebné je dodržať prírodné druhové zloženie,
- nevyhnutné zásahy do vodných tokov riešiť tak, aby úpravy smerovali k revitalizácii vodných tokov a nedochádzalo k zhoršeniu existenčných podmienok bioty,
- pri zásahoch do verejnej zelene sa riadiť normou STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie,
- pri výstavbe alebo rekonštrukcii elektrických vedení uprednostniť vedenie v zemnom kábli, v prípade nutnosti použiť vzdušné elektrické vedenia použiť také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov,
- zabezpečiť odstraňovanie invázných druhov rastlín,
- zabezpečiť likvidáciu nelegálnych skládok odpadu.

k) 2 Ochrana kultúrno-historických hodnôt

Vznik a vývoj obce

Obec Turie sa prvýkrát písomne spomína v roku 1386 pod názvom *Tauricz*. Pôvodne ju tvorili dve osady. Tá druhá Tri Dvory sa prvýkrát spomína v roku 1416 pod názvom *Tres Curiae*. Nachádzali sa tu tri zemepanské dvory. V polovici 19. storočia sa obce zlúčili Obec patrila panstvu Strečno. V roku 1828 mala 74 domov a 1042 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom, prácou v lese a chovom oviec.

Kultúrne pamiatky a zaujímavé objekty

Na ochranu pamiatkového fondu sa vzťahuje zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“). Tento zákon upravuje podmienky ochrany národných kultúrnych pamiatok (ďalej len „kultúrne pamiatky“), pamiatkových území, archeologických nálezov a archeologických nálezísk v súlade s vedeckými poznatkami a na základe medzinárodných zmlúv v oblasti európskeho a svetového kultúrneho dedičstva, ktorými je Slovenská republika viazaná.

V riešenom území sa nenachádzajú pamiatkové územia. V obci Turie sa nachádza jedna národná kultúrna pamiatka.

Národná kultúrna pamiatka.

Číslo Ústredného zoznamu pamiatkového fondu SR	Unifikovaný názov NKP	Bližšie určenie
1385/1-2	Kostol a múr hradbový	Kostol r.k. sv. Michala

Kostol je situovaný pri ceste v centrálnej časti obce a tvorí jej dominantu. Je renesančný, bol postavený v 2. polovici 16. storočia na staršom základe. Koncom 17. storočia bol opevnený obranným múrom. Hradbový múr so strieľňami okolo renesančného kostolíka tvorí spolu jeden celok, ktorý sa na Slovensku vyskytuje už len sporadicky. Je tak cenným dokladom zachovanej sakrálnej opevnenej architektúry z obdobia renesancie. Samotný kostol je cenný aj zdobenými pravdepodobne renesančnými klenbami v interiéri a mobiliárom (oltáre, krstiteľnica a sochy).

Na národné kultúrne pamiatky sa vzťahuje ochrana vyplývajúca z ustanovení pamiatkového zákona, dotýkajúca sa individuálnej ochrany vlastnej veci, ako aj ochrany trvalého udržiavania vhodného prostredia kultúrnej pamiatky, umožňujúceho využívanie a prezentáciu kultúrnej pamiatky spôsobom, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote. Pred začatím obnovy kultúrnej pamiatky (súbor špecializovaných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia a rekonštrukcia) je povinnosť postupovať podľa § 32 ods. 2 - 4 pamiatkového zákona.

Vzhľadom na pamiatkové hodnoty uvedenej národnej kultúrnej pamiatky je nutné chrániť jej bezprostredné okolie pred ďalšou výstavbou.

Archeologický potenciál obce a jeho ochrana

Obec Turie sa rozprestiera v Žilinskej kotline na náplavovom kuželi Turského potoka. Ide o reťazovú kolonizačnú dedinu. Rozlohou chotára ide o väčšiu obec.

V katastri obce Turie sa nachádza niekoľko evidovaných archeologických nálezísk a potenciálnych archeologických nálezísk, ktoré možno rozdeliť do troch skupín:

1) Archeologická pamiatka zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) ako nehnuteľná národná kultúrna pamiatka:

- a. TURIE, poloha „*centrum obce*“ - 2. polovica 16. storočia, KOSTOL A MÚR HRADBOVÝ, číslo ÚZPF 1385/1, 1385/2, zaužívaný názov: filiálny Kostol sv. Michala (bod č. 1688).

2) Z dostupnej Centrálnej evidencie archeologických nálezísk Slovenskej republiky, tzv. CEANS:

- a. TURIE, poloha „*Hrádok/Turská skala*“ - staršia a mladšia doba železná, doba rímska, stredovek, hradisko, hrádok, (polygón č. 1701).

- b. TURIE, poloha „Čertova lúka” - datovanie - ?, mohylové pohrebisko, (bod č. 1702).

3) Z dostupnej odbornej literatúry a na základe historických prameňov, terénnych názvov a už realizovaného výskumu môžeme vyčleniť nasledujúce archeologické, resp. potenciálne archeologické náleziská:

- a. TURIE, poloha „pri severozápadnom úpätí Hrádku” - I. tretina 19. storočia, zaniknutý hostinec Podhrádok, (bod č. 1692).
- b. TURIE, poloha „južné úpätie hrádka” - doba rímska, stredovek, osídlenie, (polygón č. 1701).
- c. TURIE, poloha „Za obrazom” - 1. tretina 19. storočia, Kaplnka sv. Anny, (polygón č. 1700).
- d. TURIE, poloha „južný okraj obecného cintorína” - 19. storočia, kaplnka, (bod č. 1694).
- e. TURIE, poloha „centrum obce, na juhozápad od kostola” - 1. tretina 19. storočia, zaniknutý vodný mlyn, (bod č. 1689).
- f. TURIE, poloha „centrum obce, na juhovýchod od kostola” - 18. a 19. storočia, zaniknutý vodný mlyn a neskôr píla, (bod č. 1690).
- g. TURIE, poloha „Hôrka” - pravek, sídlisko (?), (bod č. 1699).
- h. TURIE, poloha „Preddolie/Predhorie” - 18. storočia, Kaplnka sv. Rocha, (bod č. 1693).
- i. TURIE, poloha „pozemok Juraja Dolníka” - pravek, sídlisko, (bod č. 1704).
- j. TURIE, poloha „pod futbalovým ihriskom” - 18. a 19. storočia, zaniknutý vodný mlyn, (bod č. 1691).
- k. TURIE, poloha „východný okraj obce pri úpätí vrchu Bukovec” - 1. tretina 19. storočia, zaniknutý vodný mlyn, (bod č. 1695).
- l. TURIE, poloha „Pod Roháčovou” - pravek, sídlisko (?), (polygón č. 987).
- m. TURIE, poloha „severozápadne úpätie Čipčie” - pravek, novovek, ojedinelé viaceré nálezy, (bod č. 823).
- n. TURIE, poloha „Čipčie” - pravek, refúgium, alebo nedostavané opevnenie, (polygón č. 860).
- o. TURIE, poloha „Uhlisko” - stredovek, novovek (?), podľa názvu miesto možného pálenia dreveného uhlia, (bod č. 1703).

Ako plochy s predpokladaným značným výskytom archeologických nálezov a nálezísk treba považovať aj historickú časť chotára obce Turie, ktoré je možné rekonštruovať na základe I. (1763 - 1787), II. (1806 - 1869), III vojenského mapovania (1869 - 1887) a historickej ortofotomapy spolu so všetkými historickými salašmi, ktoré sa rozprestierali po vrchoch v obci a ktoré nám zachytávajú historické mapové diela. V týchto historických častiach obce je predpoklad archeologických nálezov aj v interiéroch a exteriéroch existujúcich domov. Vzhľadom na to je potrebné požiadať Krajský pamiatkový úrad Žilina o vyjadrenie aj v prípade rekonštrukcií existujúcich domov pokiaľ sa predpokladá zásah do terénu (znižovanie podláh, budovanie suterénov, nové inžinierske siete, drenáže...) aj v prípade, že ide o práce, ktoré je možné realizovať ako drobné stavebné úpravy na základe ohlásenia.

Podľa § 2 ods. 6 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a úprav (ďalej len „pamiatkový zákon”): „Archeologické nálezisko je nehnuteľná vec na topograficky vymedzenom území s odkrytými alebo neodkrytými archeologickými nálezmi v pôvodných nálezových súvislostiach” pričom podľa § 2 ods. 5 je „archeologický nález” hnuteľná vec, ktorá je dokladom o živote človeka a o jeho činnosti od najstarších dôb do roku 1918. Archeologickým nálezom je tiež zbraň, munícia, strelivo, súčasť uniformy, vojenská výstroj alebo iný vojenský materiál a pochádza pred rokom 1946. Súčasné vedecké trendy v archeológii pritom však považujú za archeologické nálezisko a archeologický nález už aj nehnuteľné objekty a hnuteľné predmety pred rokom 1946.

Niektoré z uvedených archeologických nálezísk a potenciálnych nálezísk sú známe len z historických prameňov a nie sú dodnes verifikované v teréne alebo boli zväčša objavené na začiatku 2. polovice 20. storočia, keď neexistoval systém geodetického vyznačenia polôh. Vychádza sa preto len z opisu polohy, čo v praxi znamená, že vyznačenie polôh na mape je často orientačné.

Podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkovú hodnotu kultúrnej pamiatky.

Kultúrohistorický význam majú aj kaplnky nachádzajúce sa v katastri obce Turie:

- kaplnka sv. Rocha v severovýchodnom cípe katastra zachytená aj na I. vojenskom mapovaní (1769), označovaná aj ako morová kaplnka,
- kaplnka sv. Anny (z ľudovej tradície známa pod menom "Za obrázkom") - považovaná za jednu z najstarších stavieb v obci, nachádzajúca v južnej časti chotára v "Rybnej", medzi katastrami Turie a Poluvsie,
- kaplnka na cintoríne.

Kaplnku sv. Rocha a kaplnku sv. Anny rešpektovať ako krajinné dominanty pri zachovaní ich architektonického výrazu. Rovnako v prípade kaplnky na cintoríne rešpektovať a zachovávať jej architektonický výraz.

Pamiatkový zákon sa vzťahuje aj na ochranu archeologických nálezov a archeologických nálezísk. Podklady vzťahujúce sa na archeologický potenciál obce a jeho ochranu uvádzame v časti C. Doplňujúce údaje.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že obec Turie má bohatý archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v jej katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevidované a nám neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou.

Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie a pod.), bol oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. V opodstatnených prípadoch - predovšetkým na vyznačenom území archeologického potenciálu Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu.

Podľa § 41 ods. 4 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a nálezísk. V súvislosti so stavebnou činnosťou, resp. zemnými prácami v územných konaniach, stavebných konaniach, resp. zlúčených územných a stavebných konaniach podľa stavebného zákona je dotknutým orgánom Krajský pamiatkový úrad Žilina z dôvodu zabezpečenia podmienok ochrany archeologických nálezov. Podmienkou pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia bude vydanie záväžného stanoviska podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona.

Vzhľadom na ochranu prípadných archeologických nálezov, nájdených mimo povoleného pamiatkového výskumu sa uplatňuje postup podľa § 40 ods. 2-3 pamiatkového zákona v spojitosti s § 127, ods. 1) a 2) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Podľa § 40 ods. 2 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Žilina. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 ods. 3 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu a podľa § 40 ods. 4 nález, ktorým je strelivo alebo munícia pochádzajúca pred rokom 1946, môže vyzdvihnúť iba pyrotechnik Policajného zboru, ktorý je povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť do 30 dní od vyzdvihnutia nálezu oznámenie; oznámenie obsahuje základné údaje o mieste nálezu, type nálezu a fotodokumentáciu nálezu.

I) NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

I) 1. Doprava a dopravné zariadenia

Napojenie obce na nadradenú dopravnú sieť

Obec Turie leží južne od mesta Žilina, v podhorí Malej Fatry v Turskej doline. Napojenie obce Turie na nadradený komunikačný systém zabezpečuje cesta III. triedy III/2084. Cesta III. triedy spája krajské mesto Žilina s obcami Rosina, Višňové, Turie a zaisťuje prepojenie ciest I/18 a I/64. V k.ú. je vo výstavbe diaľnica D1, napojenie na D1 bude možné v križovatke Lietavská Lúčka.

Železničná doprava

Západným okrajom k.ú. obce Turie prechádza jednokolajová neelektrifikovaná železničná trať č. 126 Žilina - Rajec regionálneho významu. Najbližšia železničná zastávka sa nachádza v obci Poluvsie.

Organizácia dopravy, dopravný systém

Hlavnú komunikačnú os cestnej dopravy na území obce Turie predstavuje cesta tretej triedy III/2084, ktorá začína v stykovej križovatke s cestou I/18 a končí v stykovej križovatke s cestou I/64. Prostredníctvom cesty I/64 sa bude možné cez križovatku Lietavská Lúčka napojiť na diaľnicu D1. Priemerná šírka cesty III/2084 je 6,64 m. Cesta III. triedy plní v intraviláne dopravno-obslužnú funkciu, funkčnej triedy B3.

Základnú komunikačnú kostru obce dopĺňa sieť miestnych komunikácií - obslužné komunikácie funkčnej triedy C3. Obslužné komunikácie umožňujú priamu obsluhu územia a objektov, pri vylúčení tranzitnej dopravy. Obytné ulice umožňujú obslužnú dopravu za stanovených podmienok, pričom je umožnená zmiešaná prevádzka automobily + chodci. Na sieť miestnych komunikácií sa napájajú poľné alebo lesné cesty, ktoré ďalej umožňujú sprístupnenie extravilánu obce.

Povrchovú úpravu komunikácií tvorí asfalt alebo štrk. Šírka komunikácií sa pohybuje v rozmedzí 3,0 - 6,0 m podľa priestorových možností. Komunikácie tak svojou smerovou, šírkovou a povrchovou úpravou nie vždy vyhovujú kladeným požiadavkám, preto ich doporučujeme rekonštruovať (podľa možností obce).

Existujúce miestne komunikácie, ktoré svojimi šírkovými parametrami nevyhovujú obojsmernej premávke a s ohľadom na okolitú zástavbu nemôžu byť ďalej rozširované, môžu byť zjednosmerné. V prípade, že takéto komunikácie budú naďalej používané ako obojsmerné, bolo by vhodné ich opatriť výhybňami (podľa finančných možností obce a priestorových možností danej lokality).

Z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete SSC požaduje :

- rešpektovať nadradenú ÚPD Žilinského kraja,
- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy v kategórii C7,5/70 v zmysle STN 73 6101,
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy v kategórii MZ 8,5/50, resp. MZ 8,0/50, vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110.

Uvažované (nové) miestne automobilové komunikácie riešiť ako dvojpruhové, obojsmerné, vzájomne zokruhované komunikácie alebo ako komunikácie slepé s otáčacím kladivom. V prípade stiesnených priestorových pomerov komunikácie riešiť ako jednopruhé, obojsmerné s výhybňami alebo jednopruhé, jednosmerné.

V zmysle dokumentu „Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja“ : - v návrhovom období chrániť územný koridor a realizovať diaľnicu D1 v trase multimodálneho koridoru č. Va., súčasť koridorovej siete TEN-T, v kategórii D 26,5/120, v trase a úsekoch :

a) Hričovské Podhradie - Lietavská Lúčka - Višňové - Dubná Skala, sieť AGR č. E50, trasa TEM 4.

ÚPN obce Turie rešpektuje trasu budovanej diaľnice D1.

Národná diaľničná spoločnosť konštatuje, že v záujmovom území obce Turie sú pripravované stavby diaľnice D1 :

- Diaľnica D1 Lietavská Lúčka - Višňové - Dubná skala (vo výstavbe) - zmena oproti DSP vyplýva z požiadavky obstarávateľa stavby a súvisia so spresnením technického riešenia, so zohľadnením informácií o geologických pomeroch a so zapracovaním požiadaviek investora bez podstatných zmien vo vplavoch na životné prostredie. Na základe vydaného rozhodnutia MŽP SR, zmena navrhovanej činnosti sa nebude posudzovať v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na ŽP a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Diaľničný privádzač Lietavská Lúčka - Žilina, I. etapa v príprave - na stavbu I/64 Porúbka – obchvat je vydané vydané právoplatné územné rozhodnutie obce Porúbka č. 6826/2010-55331/2010-OSŽP-AS zo dňa 11.08.2010, ktoré bolo predĺžené rozhodnutím č. 1625/2017-6202/2017-OSP-MLA zo dňa 13.02.2017.

Základné parametre diaľnice D1 :

- trasa diaľnice D1 v predmetnom úseku je súčasťou celého ťahu D1 a je vedená k.ú. obcí Lietavská Lúčka, Turie a Višňové. Začiatok úseku trasy diaľnice D1 Lietavská Lúčka - Višňové nadväzuje na predchádzajúci úsek diaľnice D1 Hričovské Podhradie - Lietavská Lúčka, kde je umiestnená mimoúrovňová križovatka Lietavská Lúčka, ktorá prepája diaľnicu D1 s privádzačom Lietavská Lúčka - Žilina. Koniec úseku sa pripája na nasledovný úsek diaľnice D1 Višňové - Dubná skala s tunelom Višňové,
- kategória D 26,5/100,
- na trase diaľnice bude v k.ú. Turie „ľavé odpočívadlo Turie“.

Rozvoj prepravných vzťahov a ich objemov

Najlepší obraz o intenzitách a zložení dopravných prúdov poskytujú výsledky celoštátnych sčítaní, ktoré organizuje Slovenská správa ciest každých päť rokov. K dispozícii sú výsledky sčítaní z rokov 2010 a 2015.

Cesta III/2084 - sčítací úsek 93490					
Rok	Okres	T	O	M	S
2010	Žilina	558	1763	13	2334
2015	Žilina	342	2071	18	2431
+ nárast / - úbytok :		-216	308	+5	+97

Legenda :

T - nákladné automobily a prívesy, O - osobné a dodávkové automobily, M - motocykle, S - súčet všetkých automobilov a prívesov.

Na intenzite dopravy a zložení dopravných prúdov uvedených v prehľadnej tabuľke na ceste III/2084 a sčítacom úseku č. 93490 je vidno nárast všetkých automobilov a prívesov (+97), pričom nastal úbytok nákladných automobilov a prívesov (-216), počet osobných automobilov narástol (+308) a narástol aj počet motocyklov (+5).

Hromadná doprava

Hromadná doprava je zastúpená v katastrálnom území obce Turie dopravou autobusovou, ktorá je riešená ako prímestská hromadná doprava, ktorú zabezpečuje SAD Žilina, prevádzka Žilina. Na autobusových zastávkach prímestskej autobusovej dopravy sú umiestnené prístrešky pre cestujúcich. Rozmiestnenie autobusových zastávok z hľadiska dochádzkových vzdialeností je asi 10 minút. Prímestská hromadnú dopravu osôb v rámci obce zabezpečujú autobusy prechádzajúce katastrálnym územím v podobe autobusovej linky „Žilina - Lietavská Lúčka - Turie a späť“.

Zastávky SAD sú umiestnené na ceste III. triedy a na miestnych komunikáciách (Turie/ rázcestie, /Štáfen, /bufet, /Kráľ, /kamenica, /konečná).

Centrum sociálnych služieb TAU vzneslo požiadavku na zriadenie zastávky autobusu a otočku autobusu pri CSS TAU. Požiadavka je zapracovaná v ÚPN O. Nová zastávka je navrhnutá aj pri novom cintoríne.

Cyklistická doprava

Cyklistická doprava miestneho významu využíva existujúce miestne komunikácie obce Turie. Katastrálnym územím obce prechádza značená cykloturistická trasa :

- červená trasa č. 026 - Rajecká cyklomagistrála : ... Rajec - Konská - Rajecké Teplice - Poluvsie - Turie - Višňové - Rosina - Žilina ...

V dokumente „Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja“ sa uvádza:

- infraštruktúra cyklistickej dopravy - v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a realizovať sieť cyklomagistrál (cyklistické trasy celoštátneho významu) v nasledovných trasách a úsekoch :

e) Rajecká cyklomagistrála v trase cyklistických komunikácií mesta Žiliny Žilina/Budatínsky zámok - Žilina/Solinky, v trase telesa cyklistickej komunikácie Žilina/Solinky - Žilina/Bytčica - Lietavská Lúčka - Rajecké Taplice - Rajec, v trase cesty I/64 Rajec - Fačkov, v trase cesty III/51818 Fačkov - Čičmany, v trase lesnej cesty Čičmany - Javorinka - hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja (pokračovanie po lesnej ceste a ceste III/51822 ako Hornonitrianska magistrála), prepojenia Rajeckej cyklomagistrály s Vážskou cyklomagistrálou v trase cesty II/517 Rajec - Domaniža - Považská Bystrica a v trase cesty III/51818 Čičmany - hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja - Zliechov - Ilava - Pruské.

Peší pohyb

Pre peší pohyb sú v obci realizované chodníky a pešie plochy. Chodníky sú väčšinou vedené v súbehu s automobilovými komunikáciami prevažne v centre obce (III/2084), obyčajne po jednej strane ako komunikácie pre peších funkčnej triedy D3 alebo ako samostatné chodníky. Peší pohyb je realizovaný aj po telese málo zaťažených miestnych komunikácií.

Centrum sociálnych služieb TAU vznieslo požiadavku na vybudovanie chodníka popri ceste vedúcej k CSS TAU. Požiadavka je v ÚPN O zapracovaná.

Statická doprava, parkovanie a odstavovanie vozidiel

Odstavovanie vozidiel v individuálnej bytovej výstavbe je zabezpečené na vlastných pozemkoch, v garážach alebo na spevnených plochách pod prístreškom alebo bez prístrešku. Odstavenie vozidiel bytových domov je riešené formou spevnených plôch parkovísk.

Parkovanie vozidiel pri objektoch občianskeho vybavenia je riešené formou spevnených plôch parkovísk alebo spevnených plôch, ktoré sú súčasťou uličného priestoru.

Na presné určenie počtu parkovacích stojísk bude treba uskutočniť dopravný prieskum, kde sa vymedzia plochy určené pre statickú dopravu, zistí sa skutočná potreba stojísk pre jednotlivé funkcie (bývanie, občianska vybavenosť, výroba, služby, ...) a navrhne sa riešenie ako a kde doplniť chýbajúce počty stojísk.

Potrebné nápočty a situovanie odstavných a parkovacích stojísk pre uvažované objekty bývania a vybavenosti budú riešiť projektové dokumentácie pre konkrétne objekty. Nápočty je potrebné realizovať v zmysle „STN 73 6110 Projektovanie miestnych komunikácií“ pre výhľadový stupeň automobilizácie.

Centrum sociálnych služieb TAU vznieslo požiadavku na zriadenie parkoviska pri CSS TAU. Požiadavka je v ÚPN O zapracovaná.

Vodná doprava

V riešenom území obce Turie sa nenachádza vodná cesta.

Dopravné zariadenia

V katastrálnom území obce Turie sa nachádzajú obslužné dopravné zariadenia, ktoré sú zastúpené len vo forme autobusových zastávok a parkovísk pri objektoch občianskeho vybavenia.

- Pri diaľnici D1 bude vybudované „ľavé odpočívadlo Turie“.

Letecká doprava

V riešenom území sa nenachádza žiadne letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie. Do riešeného územia zasahuje ochranné pásmo (OP) Letiska Žilina - kritické OP proti laserovému žiareniu.

Letisko Žilina sa nachádza v katastrálnom území obce Dolný Hričov, je vzdialené od obce Turie asi 22 km.

Značené pešie turistické trasy

Katastrom obce Turie prechádzajú značené turistické trasy :

- zelená značka č. 5652 : Turie - Horáreň Turská - Pod Ostrým - Kobylie - Skalka - Pod Krížavou,
- modrá značka č. 2743 : Turie - Pod Železom - Čipčie - Nad Zadným - Pod Ostrým,
- žltá značka č. 8656a : Turie - Turská dolina - Spoj troch dolín - Pod výstupom - Minčol,
- žltá značka č. 8557 : Pod Železom - Nad Zadným.

Vplyv dopravy na územie obce, ochranné a hlukové pásma

Doprava má na obytné územie obce negatívny vplyv. Intenzita dopravy aj na ceste III. triedy prekročila intenzitu prijateľnú z pohľadu životného prostredia. Hladina hluku vo vonkajšom priestore je stanovená podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v hodnotách 50 dB pre dennú dobu, 50 dB pre večer a 45 dB pre noc (22:00 - 06:00).

Mimo zastavaného územia, alebo územia určeného k zastavaniu, sú na ochranu ciest a premávky na nich určené ochranné pásma definované v Zákone o pozemných komunikáciách - Zákon č. 135/61 Z.z. v znení zákona č. 524/2003 Z.z. V prípade obce Turie sa uplatnia tieto ochranné pásma:

- diaľnica D3 100 m,
- cesty III. triedy 20 m od osi cesty,
- železničná trať 60 m od osi koľaje.

Ochranné pásma Letiska Žilina :

Časť katastrálneho územia obce Turie sa nachádza v ochranných pásmach Letiska Žilina, určených rozhodnutím Dopravného úradu č. 2452/2017/ROP-120-OP/9575, z ktorých vyplýva nasledovné obmedzenie stanovené :

- kritickým ochranným pásmom proti laserovému žiareniu. V tomto ochrannom pásme sa zakazuje najmä umiestňovať, prevádzkovať a používať laserové zariadenie, ktorého úroveň vyžarovania je vyššia ako $5 \mu\text{W}/\text{cm}^2$, ak by takéto zariadenie mohlo spôsobiť doznievanie zrkovitého vnemu alebo oslepenie prudkým jasom pilota a mohla byť ohrozená bezpečnosť leteckej prevádzky.

V zmysle ust. § 28 ods. 3 a § 30 leteckého zákona je Dopravný úrad dotknutým orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať Dopravný úrad o súhlas pri stavbách a zariadeniach :

- ktoré by svojou výškou, prevádzkou alebo použitím stavebných mechanizmov mohli narušiť vyššie popísané ochranné pásma Letiska Žilina,
- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písmeno a) leteckého zákona),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písmeno b) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačnice (§ 30 ods. 1 písmeno c) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1 písmeno d) leteckého zákona).

Zásady rozvoja dopravy

Pri rozvoji obce Turie z hľadiska komunikačného systému bude nutné dodržiavať nasledovné požiadavky :

- rešpektovať nadradenú ÚPD Žilinského kraja,
- rešpektovať trasu diaľnice D1,
- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy v kategórii C7,5/70 v zmysle STN 73 6101,
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy v kategórii MZ 8,5/50, MZ 8,0/50, vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110,
- realizovať opravy alebo rekonštrukcie existujúcich komunikácií z hľadiska životnosti vozovky podľa potreby,
- potrebné nápočty a situovanie odstavných a parkovacích stojísk pre objekty uvažovanej (novej) vybavenosti budú riešiť územné plány zón, resp. projektové dokumentácie pre konkrétne objekty v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie,
- uvažované (nové) miestne automobilové komunikácie riešiť ako dvojpruhové, obojsmerné, vzájomne zokruhované komunikácie alebo ako komunikácie slepé s obratiskom. V prípade stiesnených priestorových pomerov komunikácie riešiť ako jednopruhovú, obojsmernú s výhybňami alebo jednopruhovú, jednosmernú.
- Za účelom ochrany vodohospodárskych záujmov a v záujme zamedzenia vzniku migračných bariér, škôd a porúch na vodných tokoch, ako i zabezpečenia riadnej údržby vodných tokov (v zmysle § 48 a § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách) správca vodných tokov požaduje nové dopravné a technické riešenie územia, miestne komunikácie resp. dopravné vybavenie akéhokoľvek druhu, ktoré budú križovať vodný tok navrhovať:
 - ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú oblasť (urbanistický obvod , lokalitu a pod.) v súbehu
 - s vodným tokom a s následným (jedným spoločným) križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku,
 - ako dopravné a technické riešenie, ktoré bude prednostne využívať už vybudované mostné objekty,
 - križovanie s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“, STN 73 6201 „Projektovanie mostných objektov“, za účelom optimalizácie a regulácie nových mostných objektov križujúcich vodné toky, návrh situovania (umiestnenia) ešte pred zahájením spracovania podrobnejšej dokumentácie odsúhlasiť so správcom toku.

I) 2. Vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

Širšie vzťahy

Obec Turie je zásobovaná pitnou vodou z verejnej vodovodnej siete, ktorá je napojená na skupinový vodovod Nová Bystrica - Čadca - Žilina, v správe SEVAK, a.s. Žilina. Z vodárenských zdrojov Turská dolina - Dedová, Čerenková (s využitelným množstvom 43,12 l/s) je pitná voda privádzaná prírodnými potrubiami DN 150 a DN 200 do vodojemu I. tlakového pásma Žilina - Bôrik s objemom 2x500 m³, 1x1000 m³ (397,02m.n.m./ 393,54 m.n.m).

Súčasný stav

V súčasnej dobe je z vodárenských zdrojov Turie voda dopravovaná do VDJ Žilina - Bôrik dvomi prírodnými potrubiami - DN 150 mm a DN 200 mm (vybudované v rokoch 1913, resp. 1942). Pôvodne boli prírodné potrubia tri, potrubie DN 125 mm je v súčasnosti pre jeho nevyhovujúci technický stav odstavené. Aj potrubia DN 150 a DN 200 sú už kapacitne aj technicky nevyhovujúce (často poruchové). Z uvedeného dôvodu prevádzkovateľ vodovodu (Sevak, a.s. Žilina) pristúpil k zámeru rekonštrukcie prírodného potrubia z VZ Turie (Dedová) do vodojemu VDJ Žilina - Bôrik v rámci investičnej stavby „SKV Žilina - rekonštrukcia prírodných potrubí z VZ Turie“ s predpokladanou dobou realizácie r. 2019 - 2023 (rozhodnutie o umiestnení stavby - 1. etapa, 5473/2018-45023/2018-OSP-DRA, 22.08.2018). V zmysle uvedenej investičnej stavby, v rámci

zrušenia prívodu vody DN 150 v úseku od konca obce Turie po AŠ Chrást', ostane toto potrubie (v mieste prepojenia s vodovodom DN 125) slúžiť ako rozvodné vodovodné potrubie pre obec Turie.

Z toho dôvodu bude potrebné riešiť aj tlakové pomery v tomto vodovode vybudovaním armatúrnej šachty s redukčným ventilom (v blízkosti areálu DSS Turie).

V rámci Investičnej stratégie zásobovania pitnou vodou (VÚVH, Bratislava) je plánované budovanie akumuláčného vodojemu pre obec Turie s kapacitou $2 \times 100 \text{ m}^3$, vrátane prívodného potrubia profilu DN 160, dĺžky cca 1 km.

Existujúca rozvodná vodovodná sieť profilu DN 80 - DN 150 slúži na zabezpečenie obyvateľstva pitnou a požiarnou vodou a pokrýva celú zástavbu v obci. Rozvádzacie potrubie je z materiálu ocel', PE a PVC. V miestach kde to bolo možné je riešené ako zookruhované. Jednotlivé nehnuteľnosti sú pripojené na verejný vodovod vodovodnými prípojkami, na ktorých sú osadené fakturačné meradlá.

Rozvodná vodovodná sieť je rozdelená na 5 tlakových pásiem.

Pre riešené územie boli vypracované štúdie pre lokality Záhumnie (2016), Preddolie (2019) a Richtárnica (2019), ktoré sú v návrhu akceptované.

Potreba požiarnej vody

Na trasách vodovodu sú osadené nadzemné požiarne hydranty, rozmiestnené podľa príslušnej STN. Každá dimenzia potrubia má svoje kapacitné parametre pre zabezpečenie požiarnej vody. Požiaru vodu je možné zabezpečiť aj iným spôsobom (odberom z vodných tokov, formou hasiacich prístrojov resp. vnútorných požiarnych hydrantov, ...). Podrobnosti pre zabezpečenie požiarnej vody stanovuje STN 92 0400 a vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 699/2004 Z.z.

Návrh

Potreba pitnej vody

Návrh predpokladá, že na verejný vodovod bude v roku 2040 napojených 2300 obyvateľov, zariadenia občianskej vybavenosti, rekreácie a športu. Výpočet potreby pitnej vody (podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 zo dňa 14.11.2006):

Výpočet potreby pitnej vody

Pre obyvateľstvo (návrh pre 100% zásobovaného obyvateľstva)

1. pre bytový fond ($k_d = 1,6$, $k_h = 1,8$) - pre veľkosť územia od 1 000 do 5 000 obyvateľov - špecifická potreba vody je závislá od vybavenia bytov, navrhujeme $150 \text{ l.obyv}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1}$
2. pre základnú občiansku a technickú vybavenosť navrhujeme $25 \text{ l.osoba}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1}$.

Popis	MJ	Počet MJ	Spec. potreba	Qd $\text{m}^3/\text{deň}$	kd	Qd max $\text{m}^3/\text{deň}$	Qh max l/s	kh	Qh max l/s	Počet dní/rok	Qr m^3/rok
Navrhovaný stav pre rok 2040	obyv.	2 300	150	345,0	1,6	552	6,38	1,8	11,48	365	125 925
Občianska a technická vybavenosť	obyv.	2 300	25	57,5	1,6	92	1,7	1,8	3,06	365	20 987
Potreba pitnej vody celkom				402,5		644	8,08		14,54		146 912

Z tabuľky vyplýva celková potreba vody pre obec:

Priemerná denná spotreba: $Q_{p}^{\text{obyv}} = 402,5 \text{ l.deň}^{-1} \Rightarrow 4,9 \text{ l.s}^{-1}$

Max. denná potreba : $Q_{m}^{\text{obyv}} = Q_{p}^{\text{obyv}} \times k_d = 644 \text{ 000 l.deň}^{-1} \Rightarrow 7,84 \text{ l.s}^{-1}$

Max. hodinová potreba : $Q_{h}^{\text{obyv}} = (Q_{m}^{\text{obyv}} / 24) \times k_h = 48 \text{ 300 l.h}^{-1} \Rightarrow 13,42 \text{ l.s}^{-1}$

Posúdenie vodojemu

Potrebná minimálna akumulácia vody je 60 % z maximálnej dennej potreby t.j. min. 290 m^3 .

V súčasnosti je voda pre obec Turie kumulovaná vo VDJ Žilina - Bôrik s objemom $2 \times 500 \text{ m}^3$, $1 \times 1000 \text{ m}^3$ (397,02 m.n.m./ 393,54 m.n.m). V rámci Investičnej stratégie zásobovania pitnou vodou (VÚVH, Bratislava) je plánované vybudovanie akumuláčného vodojemu pre obec Turie s kapacitou $2 \times 100 \text{ m}^3$, vrátane prívodného potrubia profilu DN 160, dĺžky cca 1 km. Akumulácia bude aj pre navrhovaný stav dostatočná.

Rozvodná vodovodná sieť

ÚPN obce navrhuje rozšírenie rozvodnej vodovodnej siete profilu DN 100 a DN 150 vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj.

Návrh riešenia

Existujúca vodovodná sieť je rozsahom dostatočná a rozšíriteľná, vytvára vhodné podmienky aj pre plánovaný nárast výstavby. Navrhované rozvody vody korešpondujú so súčasnou, resp. budúcou zástavbou. Vytvárajú podmienky pre napojenie navrhovaných objektov na vodovodnú sieť. Pre navrhované nové vetvy vodovodov je uprednostnené trasovanie v komunikáciách a verejnej zeleni (v snahe vyhnúť sa súkromným pozemkom s problémami vstupov pre výstavbu a obsluhu) tak, aby zabezpečovali aj potrebu požiarnej vody. Vodovodný systém je v čo najväčšej možnej miere navrhovaný ako okruhový, čím sa docieli vyššia kvalita dodávanej pitnej vody ako i dostupnosť dodávky v prípade porúch na vodovodnom potrubí.

Pri návrhu zástavby sú rešpektované trasy existujúcich a navrhovaných vodovodných potrubí a polohu vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranných pásiem (zákon č. 442/2002 Z.z.).

Pre všetky lokality (aj pre odľahlejšie) je navrhovaný verejný vodovod minimálne pre zabezpečenie vody pre pitné účely.

Jednotlivé navrhované nehnuteľnosti v lokalitách budú napojené na verejný vodovod prostredníctvom vodovodných prípojek, na ktorých bude osadená vodomerná zostava spolu s fakturačným vodomermom. Navrhovaná vodovodná sieť bude zásobovať lokality pitnou resp. požiarou vodou. Vybudovaná vodovodná sieť musí byť v súlade s platnými normami a predpismi. Kvalita pitnej vody musí zodpovedať príslušnému Nariadeniu vlády SR č. 354/2006 Z.z.

Návrh rešpektuje projekt „Rekonštrukcia prírodných potrubí z VZ Turie - 1. Etapa Žilina, Rosina, Turie“ (územné rozhodnutie 5473/2018-45023/2018-OSP-DRA, 22.08.2018), v rámci ktorého prevádzkovateľ vodovodu (Sevak, a.s. Žilina) pristúpil k rekonštrukcii prírodného potrubia z VZ Turie.

ÚPN O Turie z hľadiska zásobovania pitnou vodou navrhuje :

- zásobovanie pitnou vodou realizovať prostredníctvom SKV Nová Bystrica - Čadca - Žilina v správe Sevak, a.s. Žilina,
- ako zdroj pitnej vody využívať vodárenské zdroje v Turskej doline - Dedová, Čerenková s vyhlásenými ochrannými pásmami I. a II. stupňa,
- pre akumuláciu pitnej vody využívať existujúci VDJ Žilina - Bôrik a navrhovaný VDJ pre obec Turie s kapacitou 2x100 m³,
- rešpektuje Investičnú stratégiu zásobovania pitnou vodou, (VÚVH, Bratislava), v rámci ktorej je plánované vybudovanie akumulačného vodojemu pre obec Turie s kapacitou 2x100 m³,
- rešpektuje prírodné potrubia DN 150 a DN 200 z vodárenských zdrojov v Turskej doline do vodojemu Žilina - Bôrik,
- rešpektuje trasy existujúcich a navrhovaných vedení ako aj polohu vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranných pásiem 1,5 m,
- v rámci návrhu nových plôch pre rozvoj obce navrhuje rozšírenie vodovodnej siete,
- navrhuje rozšíriť rozvodnú vodovodnú sieť profilov DN 100 a DN 150 vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj v piatich tlakových pásmach,
- novo navrhované vodovodné vedenia sú situované prednostne do verejných pozemkov v koridore obslužných komunikácií s možnosťou ich zokruhovania, dodržať STN 736 005,
- rešpektuje vypracované štúdie pre lokality Záhumnie (2016), Preddolie (2019) a Richtárnica (2019),
- rešpektuje realizovaný hydrogeologický vrt HTU-1 s návrhom ochranného pásma I. a II. stupňa,
- rešpektuje projekt „Rekonštrukcia prírodných potrubí z VZ Turie“ - 1. Etapa Žilina, Rosina, Turie“ (v zmysle rozhodnutia o umiestnení stavby - I. etapa - 5473/2018-45023/2018-OSP-DRA, 22.08.2018),
- lokality ICHR budú zásobované z lokálnych zdrojov.

Návrh zásobovania pitnou vodou je zakreslený v grafickej časti ÚPN O Turie vo výkrese č. 4 Výkres riešenia verejného technického vybavenia - vodné hospodárstvo v mierke 1: 10 000. Navrhované vodovodné zariadenia sú špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnom článku Záväznej časti ÚPN O Turie.

Potreba požiarnej vody

Verejný vodovod, v zmysle platnej legislatívy preberá okrem funkcie primárneho zásobovania obyvateľstva pitnou vodou aj funkciu požiarneho zabezpečenia. V zásobovacích a rozvodných radoch

vodárenského distribučného systému sa pre zásobovanie vodou využíva tlakový systém, ktorý zabezpečuje dopravu vody zo zdroja do miest spotreby. V zmysle platných noriem a predpisov musí minimálny tlak spĺňať podmienku min. 0,25 MPa (platí pre odberné miesto, ktoré plní aj požiaru funkciu) a max. tlak 0,60 MPa (pri zložitejšej členitosti terénu).

Na jednotlivých trasách vodovodu sú umiestnené požiarne hydranty, rozmiestnené podľa príslušnej STN. Umiestnené sú tak, aby zároveň plnili aj prevádzkové požiadavky určené pre vodovodnú sieť. Každá dimenzia potrubia má svoje kapacitné parametre pre zabezpečenie požiarnej vody.

Minimálny profil vodovodného potrubia, na ktorom sú umiestnené hydranty je daný typom zástavby. Pre obytné zóny s nízkou rodinnou zástavbou je min. profil DN 80, odporúča sa používať min. profil DN 100.

Vnútrotnú potrebu požiarnej vody bude pre vybrané objekty zabezpečená podľa platných legislatívnych predpisov formou hasiacich prístrojov resp. vnútorných požiarnych hydrantov.

Podrobnosti pre zabezpečenie požiarnej vody stanovuje STN 92 0400 a vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 699/2004 Z.z.

Zásobovanie úžitkovou vodou

Zdrojmi úžitkovej vody sú vlastné zdroje, prípadne vodné toky v území. Podmienkou využívania vôd je dodržiavanie globálnych ekologických limitov, ktoré predstavujú medznú hodnotu, pod ktorú nesmie poklesnúť prirodzený prietok v povrchovom toku. Doporučená hodnota limitu $MQ_{eko} = 10,65 - 0,7/x \cdot Q_{365d}$, (podľa - „Generel ochrany a racionálneho využívania vôd“).

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Širšie vzťahy

Splašková kanalizácia

Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu, ktorá je napojená na zberný kanalizačný systém skupinovej kanalizácie obcí Rajeckej doliny napojenej na kanalizáciu mesta Žilina s následným vyústením do spoločnej čistiarne odpadových vôd Horný Hričov (vybudovanej v rámci projektu „Intenzifikácia ČOV v Žiline a rozšírenie kanalizácie“).

Súčasný stav

Splašková kanalizácia

Existujúca splašková kanalizácia je budovaná z potrubia DN 300, materiál PVC, trasované sú v cestných komunikáciách, chodníkoch a zelených pásoch.

Vypúšťané odpadové vody do verejnej splaškovej kanalizácie musia byť v súlade s prevádzkovým poriadkom kanalizačnej siete, ktorého limitné hodnoty znečistenia vypúšťaných do kanalizácie stanovuje vyhláška MŽP SR č. 55/2005 Z.z.

Bilancia odpadových vôd (podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 zo dňa 14.11.2006):

odpadové vody splaškové (rovnaké množstvo ako je potreba pitnej vody), t.j.:

Max. hodinová potreba : $Q_{h^{obyv}} = (Q_{m^{obyv}} / 24) \times k_h = 48\,300 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 13,42 \text{ l.s}^{-1}$

Dažďová kanalizácia

V obci nie vybudovaný ucelený systém dažďovej kanalizácie. Areálová dažďová kanalizácia je vybudovaná v rámci bývalej miestnej prevádzky spoločnosti Doprastav, a.s. Väčšia časť dažďových vôd je odvádzaných rigolmi do recipientov, prípadne vsakovaním do podlažia.

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do podzemných resp. povrchových vôd stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z.z.

Návrh

Splašková kanalizácia

Odpadové vody z nových lokalít budú napojené na existujúci kanalizačný systém splaškovej kanalizácie v obci.

Trasy kanalizácie sú navrhované tak, aby korešpondovali s navrhovanou zástavbou a boli prispôbosené danostiam terénu. Potrubie jednotlivých navrhovaných vetiev sú navrhované profilu DN 300, šachty betónové, resp. plastové. Celé rozšírenie kanalizácie bude gravitačné. Jednotlivé

nehnuteľnosti budú napojené na verejnú kanalizáciu pomocou kanalizačných prípojek. Tie budú ukončené na hranici parcely vo vnútri parcely, revíznou šachtou.

Lokality resp. objekty, ktoré nebude možné odkanalizovať gravitačne bude potrebné napojiť na verejnú kanalizačnú sieť pomocou čerpacích staníc OV.

V prípade výstavby prevádzok, kde môžu vznikať odpadové vody s obsahom tuku, bude potrebné takéto vody pred zaústením do splaškovej kanalizácie predčistiť v lapači/odlučovači tukov.

Vypúšťané odpadové vody do verejnej splaškovej kanalizácie musia byť v súlade s prevádzkovým poriadkom kanalizačnej siete, ktorého limitné hodnoty znečistenia stanovuje vyhláška MŽP SR č. 55/2005 Z.z.

ÚPN obce Turie z hľadiska odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd:

- rešpektuje súčasný systém odvádzania odpadových vôd skupinovú gravitačnou kanalizáciou so zaústením do ČOV v Hornom Hričove,
- navrhuje rozšírenie existujúcej kanalizačnej siete profilu DN 300 vo väzbe na plánovaný územný rozvoj a k Centru sociálnych služieb TAU,
- v lokalitách ICHR splaškové vody zachytávať v nepriepustných žumpách,
- rešpektuje trasy existujúcich a navrhovaných vedení ako aj polohu vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranného pásma,
- rešpektuje vypracované štúdie pre lokality Záhumnie (2016), Preddolie (2019) a Richtárnica (2019),
- odvádzanie a čistenie odpadových vôd musí zohľadňovať požiadavky na čistenie odpadových vôd v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z.z. a NV SR č. 269/2010 Z.z.

Návrh rozšírenia splaškovej kanalizácie je zakreslený v grafickej časti ÚPN O Turie vo výkrese č. 4 v mierke 1: 10 000. Rozšírenie splaškovej kanalizácie, vrátane sú špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnom článku Závaznej časti ÚPN O Turie.

Dažďová kanalizácia

V obci nie je vybudovaný ucelený systém dažďovej kanalizácie. Odvádzanie vôd z povrchového odtoku (padnuté na strechy - t.j. vody neznečistené) navrhujeme likvidovať lokálne, v mieste ich vzniku do geologického podlažia vsakovaním. Presný návrh vsakovania vykonať na základe podrobného hydrogeologického posudku.

Alternatívne možno vody z povrchového odtoku z komunikácií a parkovacích plôch zaústiť do miestnych vodných tokov resp. systému cestných rigolov. Toky sú v správe SVP š.p. Ten aj určí podmienky (kvalitatívne a kvantitatívne), za akých možno takéto vody zaústiť.

V rámci odvádzania dažďových vôd možno realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku i tak, aby odtok z daného územia do miestnych recipientov nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie v území, predčistenie a pod.).

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do povrchových a podzemných vôd stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z.z. V prípade požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu navrhnúť odlučovače ropných látok pre komunikácie resp. spevnené plochy na parkovanie.

Ochrana územia pred povodňami

Súčasný stav

Záujmové územie patrí do povodia stredného toku Váhu. Oblasť obce Turie je odvodňované Turským potokom, číslo hydrologického poradia 4-21-06-141 (s dĺžkou 9,9 km, je tokom IV. rádu), potokom Rosinka a ich prítokmi.

Podľa typu režimu odtoku patrí riešené územie aj jeho recipienty Turský potok s prítokom Rybný potok aj potok Rosinka s ľavostranným prítokom Mlynárov potok do vrchovinné-nížinnej oblasti s dažďova-snehovým typom režimu odtoku s akumuláciou vody v decembri až februári, vysokou vodnosťou v marci až máji, najvyššími prítokmi v marci, najnižšími prítokmi v septembri, s podružným výrazným zvýšením vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy.

Prietoky na recipientoch riešeného územia nie sú sledované. V širšom území sa nachádzajú dve vodomerné stanice s dlhodobým sledovaním prietokových charakteristík - stanica Poluvsie - Rajčanka a Závodie - Rajčanka.

Riešené územie nie je zaradené medzi územia ohrozené povodňami.

Návrh

Uvažované lokality budú v kontakte s miestnymi vodnými tokmi. Prípadné úpravy resp. zásahy do koryta odkonzultovať so správcami vodných tokov. V prípade zaústenia nových vôd z povrchového odtoku do miestnych tokov bude potrebné hydrotechnické posúdenie koryta na nové prietoky.

V miestach v uvažovaných lokalitách, kde by n-ročné prietoky (50-ročné resp. 100-ročné prietoky) vo vodných tokoch mohli spôsobiť materiálne škody, bude potrebné na korytách vybudovať protipovodňovú ochranu.

Pre uvažované rozvojové aktivity v obci rešpektovať nasledovné požiadavky:

- rešpektovať Zákon o vodách č. 364/2004 Z.z., Zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.,
- pozdĺž vodných tokov zachovať ochranné pásmo 4 m od brehovej čiary obojstranne. rešpektovať obmedzenia z toho vyplývajúce (nepripustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu koryta ťažbou resp. navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vode, výstavba súbežných inžinierskych sietí),
- pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení (§ 49 Zákona o vodách č. 364/2004 Z.z.) môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky; pobrežnými pozemkami, v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie, sú pri drobných vodných tokoch pozemky do 5 m od brehovej čiary,
- zabezpečiť prístup mechanizácie správcu toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) pre potreby realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity,
- osadenie stavieb, oplotenie samotného pozemku resp. akékoľvek stavebné objekty v dotyku s vodnými tokmi umiestňovať za hranicou ochranného pásma,
- jednotlivé stavebné objekty (RD, OV apod.) situované v blízkosti vodných tokov umiestniť mimo inundačné územie nad hladinu Q_{100} - ročnej veľkej vody (nad hladinu Q_{50} - ročnej veľkej vody pri chatovej zástavbe) a následne bude potrebné stavebné objekty individuálne posúdiť podľa projektu,
- zabezpečiť ochranu inundačného územia vodných tokov,
- vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie vodných tokov, zabezpečiť spomaľovanie odtoku vôd z povrchového odtoku z predmetného územia,
- v prípade úprav koryta vodných tokov zohľadniť ekologické hľadiská,
- za účelom ochrany vodohospodárskych záujmov a v záujme zamedzenia vzniku migračných bariér, škôd a porúch na vodných tokoch, ako i zabezpečenia riadnej údržby vodných tokov (v zmysle § 48 a § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách) nové dopravné a technické riešenie územia, miestne komunikácie, resp. dopravné vybavenie akéhokoľvek druhu, ktoré budú križovať vodný tok navrhovať:
 - ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú oblasť (urbanistický obvod, lokalitu a pod.) v súbehu s vodným tokom a s následným (jedným spoločným) križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku,
 - križovanie s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“ a v súlade s STN 73 6201 „Projektovanie mostných objektov“,
 - ako dopravné a technické riešenie prednostne využívať už vybudované mostné objekty, ak to technické vybavenie záujmového územia umožňuje,
- v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku z územia tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente,
- dažďové plochy zo striech a spevnených plôch navrhovanej výstavby likvidovať na pozemkoch investora stavby,
- vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánu obce,
- akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi odsúhlasiť so správcom toku.

I) 3. Zásobovanie elektrickou energiou

Širšie vzťahy

Katastrálnym územím obce Turie prechádza 400 kV nadzemné elektrické vedenie V495 Bošáca - Varín, ktoré prevádzkuje Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.v zmysle zákona č. 251/20012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ochranné pásmo je 25 m od krajných vodičov. V ochrannom pásme a pod elektrickým vedením je okrem prípadov podľa odseku 14 zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m,
- uskladňovať ľahko horľavé látky,
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy.

V riešenom území sa eviduje výstavba 2x110 kV vedenia popri trase 400 kV elektrického vedenia. Katastrálne územie obce Turie sa zásobuje elektrickou energiou z uzla 110/22 kV Lietavská Lúčka po 22 kV vedení číslo 253.

Riešené územie

VN sieť

Obec Turie zásobuje elektrickou energiou existujúca napájacia linka 22 kV č. 253 prechádzajúca riešeným územím. 22 kV vedenie je v riešenom území vybudované po betónových stĺpoch. Z neho sú vedené vzdušné resp. káblové VN prípojky k stožiarovým a kioskovým trafostaniciam. Pri navrhovaní zástavby je nutné VN elektrické vedenia rešpektovať dodržaním ochranného pásma 10 m od krajných vodičov

Zásobovanie obce Turie je v súčasnosti zabezpečené stožiarovými a stĺpovými transformačnými stanicami v počte 7 ks a 1 kioskovou trafostanicou. Požadované krytie potreby elektrickej energie je nedostatočné výkonovo, vysoké úbytky napätia. V územnom pláne je riešené zahustenie trafostaníc tak, aby NN rozvody boli v dĺžke 350 m.

Transformačné stanice

Odberatelia elektrickej energie sú zásobovaní z ôsmich trafostaníc. Transformačné stanice sú na VN sieť pripojené vzdušnými vedeniami okrem T4, ktorá je pripojená VN zemným káblom.

Výkony trafostaníc Stredoslovenská distribučná, a.s. neposkytla, pretože tieto údaje považuje za svoje interné tajomstvo, ktoré nezverejňuje.

Navrhovaná nová zástavba si vyžaduje výstavbu nových kioskových a kompaktných trafostaníc ako aj úpravy na súčasných VN vedeniach. Prípojky k trafostaniciam v zastavanej časti obce sú riešené ako zemné káblové.

Zoznam trafostaníc v k.ú. Turie

Existujúce trafostanice	Poloha trafostanice	Výkon trafostanice
T1	Pod diaľnicou	
T2	Pri škole	
T3	Na začiatku obce	
T4	Pri cintoríne	
T5	Záhumnia	
T6	Záhumnia	
T7	Sklady Sevak	
T8	Čistiny	
Spolu		
Navrhované trafostanice		
T 9	Čistiny	100 kVA
T 10	Farma v lokalite Za obrázkom	160 kVA
T 11	Potôčky	160 kVA
T 12	Výrobný areál	250 kVA
T 13	Pri športovom areáli	160 kVA
Spolu		830 kVA

Sekundárna sieť

Sekundárna sieť obce je prevedená prevažne vzdušným rozvodom po betónových stĺpoch. V časti so sústredenou občianskou vybavenosťou je NN sieť riešená káblami zemou. Pre budúcu novú výstavbu v intraviláne NN sieť riešiť káblami v zemi s prepojením na príslušné susedné NN rozvody z dôvodu zabezpečenie spoľahlivosti a plynulosti dodávky elektrickej energie.

Rozvod verejného osvetlenia je vzdušným vedením na betónových stĺpoch spoločne s rozvodom nízkeho napätia. Verejné osvetlenie riešené LED svietidlami.

Ochranné pásma

Ochranné pásmo je územie bezprostredne príslušné ku elektrickému zariadeniu a vedeniu, jeho vzdialenosť je od krajných vodičov na každú stranu :

- 400 kV vedenie 25 m,
- 110 kV vedenie - návrh 15 m,
- 22 kV vedenie 10 m,
- 22 kV vedenie v lesných priesekoch 7 m,
- trafostanice 22/0,4 kV 10 m od konštrukcie stožiaru,
- 22 kV káblové vedenie 1 m,
- NN vedenia 1 m.

V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou,
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku.

I) 4. Zásobovanie plynom

Obec Turie je zásobovaná zemným plynom z VTL plynovodu Severné Slovensko DN500 PN63. Prívod do regulačnej stanice (RS) Turie v k.ú. Porúbka je zabezpečený pripojovacím plynovodom PR Turie DN100 PN63. Z RS Turie je obec Turie zásobovaná pomocou plynovodu STL1.

Obec Porúbka je zásobovaná z doregulačnej stanice DRS Porúbka NTL plynovodom. V k. ú. Turie sa nachádzajú zariadenia katódovej ochrany SKAO Turie.

Názov RS	Vstupný tlak (MPa)	Výstupný tlak (MPa)	Výkon [m ³ /h]	Max. hodinový prietok [m ³ /h]
RS Turie	6,3	0,1	3 000	150

V obci Turie je zrealizovaná celoplošná plynifikácia. Celé zastavané územie je zásobované plynom o pretlaku 0,1 MPa z regulačnej stanice Turie. Miestne distribučné plynovody sú budované z ocele a polyetylénu, dimenzie potrubí v zmysle podkladov SPP-d.

Jednotlivé nehnuteľnosti sú na distribučný plynovod napojené pomocou pripojovacieho plynovodu (plynovodnej prípojky). Tento je spravidla ukončený skrinkou merania a regulácie (MaR), kde je umiestnený hlavný uzáver plynu (HUP), regulátor a plynomer. Skrinka je osadená na hranici parcely odberateľa tak, aby bol k nej prístup z verejnej parcely pre účely údržby, resp. odčítania plynomerov.

Distribučné plynovody v území sú v správe a vlastníctve SPP-distribúcia, a.s. Bratislava. Plánované zábery na SPP-d neboli evidované žiadne. Príslušná výkresová dokumentácia je spracovaná na základe podkladov od správcu siete - SPP-d.

Existujúca plynovodná sieť je rozsahom dostatočná a rozšíriteľná pre plánovaný nárast bytovej výstavby a objektov občianskej vybavenosti. Pri návrhu sú rešpektované ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich plynovodov v území (podľa zákonov 656/2004 a 251/2012 Z.z.),

Ochranné pásmo

Je to priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej

časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je:

- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 do 500 mm,
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
- 8 m pre technologické objekty.

Bezpečnostné pásmo

Je to priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je:

- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou od 301 mm do 500 mm,
- 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch,
- pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe a pri regulačných staniciach so vstupným tlakom nižším ako 0,4 MPa, lokalizovaných v súvislej zástavbe, bezpečnostné pásmo určí prevádzkovateľ siete.

I) 5. Zásobovanie teplom

Obec Turie má decentralizovaný systém zásobovania teplom. Ako vykurovacie médium sa používa prevažne zemný plyn a pevné palivá (uhlie, drevo), menej elektrická energia. Plynofikovaných je viac ako 77 % bytov. Existujúce zdroje tepla v objektoch vybavenosti a výrobných prevádzkach sú použiteľné len pre vlastnú potrebu objektov. Medzi väčšie zdroje tepla patria kotolne v základnej škole a v obecnom úrade.

Riešené územie spadá do oblasti s vonkajšou výpočtovou teplotou - 18% v zmysle STN 060210. Zásobovanie obce teplom bude aj naďalej decentralizované z objektových alebo združených zdrojov tepla so spaľovaním zemného plynu a pevných palív. V návrhovom období treba vzhľadom na zníženie vypúšťaných škodlivín do ovzdušia preferovať vykurovanie zemným plynom, drevom a využívať aj iné ekologické zdroje energie.

I) 6. Pošta a telekomunikácie

Pošta

Poštová prevádzka v obci v súčasnosti sídli vo vlastných priestoroch. Pošta organizačne patrí pod Regionálne poštové centrum RPC Žilina. Slovenská pošta, š.p. neuvažuje v blízkej budúcnosti s realizáciou nových poštových objektov v riešenom území.

Telekomunikácie

Obec Turie podľa súčasnej štruktúry ST a.s. patrí do Regionálneho centra sieťovej infraštruktúry Žilina (RCSI ZA) s telekomunikačnou príslušnosťou v sekundárnej oblasti Žilina, kde v celom telekomunikačnom obvode platí miestna telefónna prevádzka. V obci je zriadená digitálna ústredňa, ktorá je napojená diaľkovým káblom z hlavnej ústredne TTO Žilina. Rozvod z automatickej telefónnej ústredne je vykonaný káblovým vedením až po účastnícke rozvádzače, z ktorých sú linky vedené priamo k účastníkom buď zemným káblovým vedením alebo vzdušným vedením.

Ostatné slaboprúdové zariadenia

TV signál

Príjem televíznych programov je zabezpečený televíznym vykryvačom Krížava a stožiarom v k.ú. Porúbka. Individuálny príjem televízneho signálu je riešený aj satelitnými anténami.

Mobilná sieť

Služby mobilnej telefónnej siete sú v riešenom území zabezpečované operátormi ORANGE, T-Mobile a O2 s vysielačím zariadením na stožiar situovanom v k.ú. Porúbka.

Miestny rozhlas

Sieť miestneho rozhlasu je riešená vzdušným rozvodom v súbehu s miestnymi komunikáciami. Signál miestneho rozhlasu je zabezpečený z rozhlasovej ústredne situovanej v objekte OÚ Turie.

Internet

V riešenom území obce Turie je umožnený prístup k využívaniu internetu, príjem signálu je zabezpečený pevnou telekomunikačnou sieťou Telekomu, sieťou mobilných operátorov a bezdrôtovou sieťou W-F.

I) 7. Civilná ochrana

Riešenie záujmov civilnej ochrany obsahuje:

1. zabezpečenie ochrany obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok pri mimoriadnej udalosti spojené s ich únikom (vyhláška MV SR č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov),
 2. zabezpečenie druhu a rozsahu stavebnotechnických požiadaviek zariadení civilnej ochrany zameraných na ochranu života, zdravia a majetku a technických podmienok zariadení na utváranie predpokladov na znižovanie rizík a následkov mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu (vyhláška MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
 3. zabezpečenie materiálom civilnej ochrany a humanitárnej pomoci (vyhláška MV SR č. 314/1998 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
 4. zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany (vyhláška MV SR č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov).
1. V riešenom k. ú. Turie sa nenachádza stacionárny podnik či zariadenie používajúce vo výrobnom procese nebezpečné látky, ktorých únik by mohol ohroziť zdravie obyvateľov obce.
 2. Podľa § 4 ods. (3) zariadenia civilnej ochrany zameraných na ochranu života, zdravia a majetku v čase vojny a vojnového stavu ako jednoduché úkryty budované svojpomocou je potrebné budovať:
 - a) v budovách zabezpečujúcich ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti,
 - b) v budovách poskytujúcich služby obyvateľstvu, najmä v nemocniciach, hoteloch, ubytovniach, internátoch, všetkých typov škôl, bankách, divadlách, kinách, poisťovniach, telovýchovných objektoch, zabezpečujúcich ukrytie podľa prevádzkovej a ubytovacej kapacity pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,
 - c) v hypermarketoch a polyfunkčných domoch podľa projektovanej kapacity návštevnosti pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,
 - d) v bytových budovách pre navrhovaný počet osôb.
- Obvodové konštrukcie jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocou musia dosahovať minimálny predpísaný ochranný súčiniteľ stavby - koeficient $K_0 = 50$.
3. V súvislosti s rastom počtu obyvateľov zabezpečí obec Turie pre obyvateľov obce doplnenie materiálu CO do skladov CO.
 4. V obci Turie je na požiarnej zbrojnici inštalovaná siréna s dosahom na celé zastavané územie obce. Z dôvodu zabezpečenia počuteľnosti vyrozumienia potencionálne ohrozených obyvateľov obce

vznikom mimoriadnych udalostí je potrebné rozšíriť obecný rozhlas do navrhovaných rozvojových plôch bývania.

V ďalších stupňoch dokumentácie rešpektovať ustanovenia vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov.

Z hľadiska ďalších požiadaviek civilnej ochrany dodržiavať nasledovné zásady:

- neumiestňovať novú výstavbu do územia ohrozeného 50 ročnou resp. 100 ročnou vodou z miestnych tokov,
- neumiestňovať novú výstavbu do zosuvného územia,
- individuálnu a hromadnú bytovú výstavbu umiestňovať mimo územia určeného na výstavbu a prevádzkovanie priemyselných zón,
- v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie riešiť spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva obce podľa § 4 Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany a § 15 ods. 1 písm. e) Zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, v prípade bytovej výstavby bude rozsah povinnej výstavby zariadení CO riešený budovaním ochranných stavieb v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne,
- v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb riešiť podľa § 4 ods. 4 Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany a § 16 ods. 1 písm. h) - (ohrozovateľ) resp. § 16, ods. 2 písm. h) - (iné PaF osoby) Zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

m) KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ochrana ovzdušia

Kvalita ovzdušia v riešenom území je dobrá. Je ovplyvňovaná malými zdrojmi znečisťovania ovzdušia nachádzajúcimi sa priamo v riešenom území najmä počas vykurovacieho obdobia. Na stave kvality ovzdušia sa podieľa aj automobilová doprava a vplyv imisií zo vzdialených zdrojov. Za zdroj znečistenia ovzdušia sa v prípade riešeného územia podľa Národného emisného inventarizačného systému (zahŕňajúceho veľké a stredné zdroje znečistenia) môže považovať Cementáreň Lietavská Lúčka. V jej prípade sa jedná o znečistenie tuhými prachovými časticami, emisie NO_x, SO₂ a CO.

Ochrana povrchových a podzemných vôd

Základným právnym dokumentom v oblasti vody je zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon). Tento zákon vytvára podmienky na :

- všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine,
- zachovanie alebo na zlepšenie stavu vôd,
- účelné, hospodárne a trvalo udržateľné využívanie vôd,
- manažment povodí a zlepšenie kvality životného prostredia a jeho zložiek,
- znižovanie nepriaznivých účinkov povodní a sucha,
- zabezpečenie funkcií vodných tokov,
- bezpečnosť vodných stavieb.

Tento zákon upravuje práva a povinnosti fyzických a právnických osôb k vodám a nehnuteľnostiam, ktoré s nimi súvisia, pri ochrane, účelnom a hospodárnom využívaní, oprávnenia a povinnosti orgánov štátnej vodnej správy a zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.

Systém územnej ochrany vôd pozostáva z troch druhov ochrany:

- Všeobecná ochrana vôd a vodných zdrojov platí podľa zákona č. 364/2004 Z.z. (vodný zákon) z 13.5.2004 v plnom rozsahu pre celé územie SR bez výnimky,
- Regionálna - širšia ochrana vôd sa uskutočňuje formou chránených vodohospodárskych oblastí - CHVO (používa sa aj termín chránené oblasti prirodzenej akumulácie vôd), ako aj formou významných vodohospodárskych oblastí. Znamená to, že v určitých vodohospodársky významných územiach môžu vodohospodárske orgány upraviť alebo zakázať činnosti, ktoré by mohli ohroziť vodohospodárske záujmy. Táto ochrana vyplýva okrem iného zo zákona vodách a realizuje sa nariadením vlády č. 13/1987 Zb. o určení chránených vodohospodárskych oblastí (CHVO),
- Sprísnená špeciálna ochrana vyplýva zo spomínaného zákona o vodách a realizuje sa jednak formou pásiem hygienickej ochrany, ako aj stanovením vodárenských tokov a ich povodí v zmysle Vyhlášky MP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.

Chránené vodohospodárske oblasti

V zmysle vodného zákona územie, ktoré svojimi prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu vôd, vláda môže vyhlásiť za chránenú vodohospodársku oblasť (ďalej CHVO). V chránenej vodohospodárskej oblasti možno plánovať a vykonávať činnosť len ak sa zabezpečí všestranná ochrana povrchových a podzemných vôd a ochrana podmienok ich tvorby, výskytu, prirodzenej akumulácie vôd a obnovy ich zásobovania. Činnosti, ktorých vykonávanie je v CHVO zakázané stanovuje zákon o vodách.

Riešené územie sa nenachádza v CHVO vyhlásenej Nariadením Vlády SR č. 138/1973.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

V zmysle zákona č. 364/2004 Z.z. z 13.5.2004 (vodný zákon) na ochranu výdatnosti, kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vodárenských zdrojov, ktoré sa využívajú, orgán štátnej vodnej správy určí ochranné pásma (OP) na základe posudku orgánu na ochranu zdravia (Zákon NR SR č. 272/1994 Z.z. v znení neskorších predpisov). OP sa člení na OP I. stupňa a OP II. stupňa a orgán štátnej vodnej správy na zvýšenie ochrany vodárenského zdroja môže určiť aj OP III. stupňa.

V riešenom území sa nachádzajú vodárenské zdroje pitnej vody v Turskej doline (Dedová a Čerenková), pre ktoré boli ObÚŽP Rozhodnutím č. A/2008/00904-2/ObÚŽP-Slo, 14.5.2008, určené ochranné pásma:

- prameň Turie č. 1 - plocha 2077 m², parc. KN 1840/11, 1840/12, 1840/13,
- prameň Turie č. 5 - plocha 2605 m², parc. KN 18,57/11. 1857/12,
- prameň Dedová - plocha 4190 m², parc. KN 1859/11, 1859/12, 1859/13, 1858/11, 1858/12, 1860/5, 1861/6,
- prameň Čerenková č. 7 - plocha 644 m², parc. KN1930/16,
- prameň Čerenková č. 7a - plocha 836 m², parc. KN1930/18,
- prameň Čerenková č. 8 - plocha 780 m², parc. KN1930/20,
- prameň Čerenková č. 9 - plocha 6511 m², parc. KN1930/21.

Opatrenia na ochranu vodárenských zdrojov a súbor činností, ktorých vykonávanie je zakázané v ich ochranných pásmach ustanovuje Vyhláška MŽP SR č. 29/2005 Z.z.

Pre ochranu povrchových a podzemných vôd je potrebné:

- rešpektovať vodárenské zdroje v k.ú obce Turie, vrátane ich vyhlásených OP I. a II. stupňa,
- rešpektovať ustanovenia zákona 364/2004 Z.z. o vodách,
- likvidáciu odpadových vôd riešiť rozšírením verejnej kanalizácie na navrhovaných rozvojových plochách.

Vodohospodársky významné vodné toky

V povodí vodárenských tokov a vodohospodársky významných tokov platí sprísnená špeciálna ochrana. Na akúkoľvek činnosť je potrebný súhlas príslušného vodohospodárskeho orgánu. Toto opatrenie má zabezpečiť, že sa akákoľvek činnosť vykoná tak, aby nemala negatívne dôsledky na kvalitu ani na kvantitu vody vo vodárenských tokoch a ich povodiach.

V riešenom území sa vodohospodársky významné toky a vodárenské toky nenachádzajú.

Ochranné pásma, vyhlásené na ochranu prírodných zdrojov minerálnych a stolových vôd

Ochranné pásma zdrojov minerálnych stolových vôd vyhlasuje všeobecne záväzným predpisom Ministerstvo zdravotníctva na základe § 26 zákona č. 538/2005 o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách.

Takéto vody ani ochranné pásma sa v riešenom území nenachádzajú.

Na základe priaznivých výsledkov uvedených prieskumov bol v blízkosti lomu v k.ú. Turie (na rozhraní parciel KN 2550 a 2551) odvrtný (júl - september 2013) hydrogeologický vrt HTU-1 s hĺbkou 252 m, za účelom zabezpečenia pitnej vody pre plniarenské účely (V.Méry, Ingeo Žilina, 2014). Podľa výsledkov skúšok bolo navrhnuté využiteľné pnožstvo podzemnej vody v kategórii B10, 14 l/s, s povolenou max. dynamickou hladinou 60 m pod terénom (423,66 m.n.m.). Hladina vrchnej podzemnej vody bola zaregistrovaná v hĺbke 6 m. Voda je hodnotená ako kvalitná, ktorá spĺňa všetky požiadavky pre pramenitú vodu a balenú vodu v spotrebiteľských obaloch.

Novovytváraný vrt HTU-1 Turie (na rozhraní parciel KN 2550 a 2551, vybudovaný za účelom zabezpečenia pitnej vody pre plniarenské účely, má spracovaný návrh spoločného ochranného pásma I. a II. stupňa.

Ochranné pásmo I. stupňa bolo navrhnuté na ochranu samotného vodárenského zdroja v rozsahu 10x10 m.

Ochranné pásmo II. stupňa bolo navrhnuté v tvare mnohouholníka, s najdlhšou stranou cca 150 m a šírkou cca 40 m. Ochranné pásmo sa v celom rozsahu nachádza na pozemkoch spoločnosti AQUA LIFE, s.r.o.

Návrh ochrany vrtu HTU-1 (vypracovaný firmou INGENEO, a.s. Žilina) je rámcový. Pre legislatívne zabezpečenie ochrany bude spracovaný návrh ochranných pásiem v súlade s vyhláškou č. 29/2005 Z. z.

Citlivé oblasti

Za citlivé oblasti v zmysle vodného zákona sú považované vodné útvary povrchových vôd, v ktorých dochádza alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiadúcemu stavu kvality vôd, ktoré sú využívané ako vodárenské zdroje alebo sa môžu využívať ako vodárenské zdroje, ako aj tie, ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd.

V zmysle nariadenia vlády č. 617/2004 Z.z. sa za citlivé oblasti ustanovujú vodné útvary povrchových vôd, ktoré sa nachádzajú na území SR, alebo týmto územím pretekajú, teda celé územie k.ú. Turie patrí k citlivým oblastiam.

Zraniteľné oblasti

Zraniteľné oblasti sú v zmysle vodného zákona poľnohospodársky využívané územia, z ktorých zrážkové vody odtekajú do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg/l, alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Hospodárenie sa riadi podľa podmienok hospodárenia na poľnohospodárskej pôde v súlade so Smernicou Rady 91(676)EC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárstva.

Katastrálne územie obce Turie nie je zaradené medzi zraniteľné oblasti.

Zdroje znečisťovania povrchových a podzemných vôd

V riešenom území nie sú evidované významné zdroje znečisťovania podzemných a povrchových vôd.

Kvalitu podzemných a povrchových vôd do veľkej miery ovplyvňuje skutočnosť, že obec má vybudovanú kanalizačnú sieť.

Kvalita podzemných vôd je ovplyvnená najmä poľnohospodárskou činnosťou, prípadne možnou kontamináciou z netesných žump. resp. septikových nádrží.

Kvalita podzemných ani povrchových vôd v riešenom území nie je známa a nie je sledovaná ani v širšej oblasti.

Návrh opatrení

Z hľadiska starostlivosti o životné prostredie, ochranu vodných pomerov a vodárenských zdrojov sú navrhované nasledujúce opatrenia :

- rešpektovanie ochrany vôd vyplývajúcej zo zákona č. 364/2004 Z.z. a rozhodnutí orgánov štátnej vodnej správy,
- napojenie čo najväčšieho počtu objektov v dosahu verejnej kanalizácie,

- akumulácia splaškových vôd vo vodotesných žumpách pri producentoch v rozptýlenej zástavbe, mimo dosahu verejnej kanalizácie,
- rešpektovanie prirodzených terénnych depresii a drobných miestnych tokov ako recipientov vôd z povrchového odtoku.

Ochrana pôdy

Poľnohospodárske pôdy v k.ú. Turie podľa obsahu cudzorodých látok, nepresahujú najvyššie povolené hodnoty množstiev nežiadúcich látok v pôde určenej k pestovaniu poľnohospodárskych plodín. Zdrojom kontaminácie pôdy budú emisie z automobilovej dopravy po D1. Lokálna kontaminácia hrozí v prípade havárie pri preprave nebezpečných látok po D1 a železničnej trati č. 126.

Odpadové hospodárstvo

Odpadové hospodárstvo sa riadi Programom odpadového hospodárstva Združenia obcí Rajecká dolina na roky 2016 - 2020

V roku 2016 sa v obci Turie vyprodukovalo 446 t odpadov. 43 t odpadov sa tvoril vyseparovaný odpad a 403 t bolo vyvezených na skládku. Zber zmesového komunálneho odpadu zabezpečuje firma T+T. Komunálny odpad sa vyváža na skládku v Šuji.

Na území obce je zavedený separovaný zber nasledovných zložiek komunálneho odpadu:

Turie Odpad	Zber vykonáva spoločnosť	Typ nádob / inak	Interval vývozu
Papier	Združenie obcí Rajecká dolina	Zvony	1 x mesačne
VV, s.r.o.	výmenný mobilný zber	1 x za 2 mesiace	
F.M. RECYKLING s.r.o.			
Sklo	Združenie obcí Rajecká dolina	Zvony	1 x mesačne
Viacvrstvové kombinov. materiály	Združenie obcí Rajecká dolina	Zvony	1 x mesačne
Odpady s obsahom škodlivín - pneumatiky	Združenie obcí Rajecká dolina	Podľa potreby	
Biologicky rozložiteľný odpad		Zber sa nevykonáva	
Textil a šatstvo	Zdeno Mišutka 01356 Hvozdnica č.357	Zber. nádoby 4x cca 0,5m ³	1 x za 2 týždne
Elektroodpad	Združenie obcí Rajecká dolina	Zberné miesto	1 x za štvrtrok
ASEKOL SK s.r.o.	E-box	1 x ročne	
Batérie a akumulátory	Združenie obcí Rajecká dolina	E-box	Podľa potreby
Plasty	Združenie obcí Rajecká dolina	Zvony a plastové vrecia	1 x mesačne
Kovy	Združenie obcí Rajecká dolina	Zvony	1 x mesačne
Zmesový komunálny odpad	T+T, a.s.	120 l plech., 110 a 240 l plast. nádoby 1100 l	1 x za 2 týždne
Objemný odpad	Združenie obcí Rajecká dolina	6 x veľkoobjemový kontajner	1 x za 6 mesiacov
Drobný stavebný odpad		Zber sa nevykonáva	

Tvorba odpadov je silne závislá na životnej úrovni danej krajiny, regiónu či obce. Do budúcnosti sa nepredpokladá znižovanie celkového množstva odpadov. Predpokladáme však odklon

od skládkovania odpadov smerom k zhodnocovaniu odpadov a to najmä k materiálovej recyklácii a zhodnocovaniu BIO odpadov. Na obecnom pozemku bude vybudovať obecná kompostáreň.

Ciele Programu odpadového hospodárstva do roku 2020

- zníženie množstva vzniku komunálnych odpadov, osobitne na zníženie zmesového komunálneho odpadu,
- zvýšenie podielu triedeného zberu,
 - Do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácností ako papier, kov, plasty a sklo a podľa možnosti z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácností, najmenej na 50 % podľa hmotnosti takéhoto odpadu vzniknutého v predchádzajúcom kalendárnom roku,
 - Zvýšenie podielu triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov,
 - Zvýšenie podielu triedeného zberu stavebných odpadov na úroveň 70 % podľa hmotnosti.
- znížovanie množstva biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu ukladaného na skládky odpadov,
 - Zníženie množstva skládkovaného biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu do konca roku 2020 na 35 % z celkového množstva biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu vzniknutého v roku 1995,
 - Zákaz skládkovania akéhokoľvek biologicky rozložiteľného odpadu - vrátane papiera, či lepenky.
- zvýšenie zhodnotenia komunálneho odpadu,
 - Do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácností ako papier, kov, plasty a sklo a podľa možnosti z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácností, najmenej na 50 % podľa hmotnosti takéhoto odpadu vzniknutého v predchádzajúcom kalendárnom roku,

Využitie biologicky rozložiteľného odpadu rieši obec nákupom malých kompostérov pre obyvateľov rodinných domov a uvažuje o zriadení kompostárne pre biologický odpad z verejných priestorov, ktoré spravuje obec.

Občania môžu odovzdať oddelené zložky komunálnych odpadov na zbernom dvore, ktorý sa nachádza v centre obce.

Skládky odpadov

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra eviduje v katastrálnom území obce Turie 3 skládky odpadov - odvezené. V lome Turie I sa nachádza stavebný odpad, pneumatiky.

Svahové deformácie

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra eviduje v katastrálnom území Turie svahové deformácie (spolu 39, z toho 5 aktívnych, 19 potenciálnych, 15 stabilizovaných).

Radónové riziko

Podľa mapy „Prognóza radónového rizika“ uverejnenej v atlase krajiny Slovenskej republiky katastrálne územie Turie spadá do nízkeho radónového rizika (severozápadná časť k.ú.) a stredného radónového rizika (juhovýchodná časť k.ú.).

Hluk

Zdrojom hluku je doprava po ceste III/2084. Vzhľadom na dopravné zaťaženie cesty nie je prípustná hodnota 50 dB pre referenčný časový interval „noc“ pre obytné územie v dotyku s cestou III/2084 výrazne prekročená.

n) VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

Obvodný banský úrad v Prievidzi v katastrálnom území obce Turie eviduje:

- dobývací priestor a totožné chránené ložiskové územie Turie I. (490 - dolomit),
- dobývací priestor a totožné chránené ložiskové územie Turie (491 - dolomit, vápenec).

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra v katastrálnom území obce Turie:

- neeviduje výhradné ložiská OVL, ložiská nevyhradeného nerastu a prieskumné územia,
- eviduje staré banské diela - štôľňu.

Uvedené javy sú zakreslené na výkrese č. 2 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a VPS v mierke 1 : 10 000.

o) VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU

ÚPN O Turie vymedzuje tieto plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu:

- územia, na ktorých platí osobitná ochrana prírody (NPR Kozol, PP Turská skala, územia SKUEV)
- biocentrá nadregionálneho a regionálneho významu,
- biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu,
- genofondové lokality regionálneho významu,
- registrované zosuvné územia,
- evidované skládky odpadov.

p) VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ PÔDE

p)1. Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde

Prirodne podmienky

- Navrhované lokality v ZaD č.1 ÚPN O Turie patria podľa kódu do klimatických regiónov :
- 07 mierne teplého, mierne vlhkého s priemernou teplotou vzduchu v januári -2 - -5°C a s priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie 13 - 15°C
- 08 mierne chladného, mierne vlhkého s priemernou teplotou vzduchu v januári -3 - -6°C a s priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie 12 - 14°C
- 09 chladného, vlhkého, s priemernou teplotou vzduchu v januári -4 - -6°C a s priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie 12 - 13°C.

- Na dotknutých lokalitách sa vytvorili na pôdotvorných substrátoch tieto druhy pôdy:
- 06 fluvizeme typické, stredne ťažké,
- 14 fluvizeme typické, stredne ťažké až ľahké, plytké,
- 70 kambizeme pseuglejové na flyši, ťažké, až veľmi ťažké,
- 71 kambizeme pseuglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké),
- 72 kambizeme pseuglejové s výskytom podzemnej vody v hĺbke 0,6-0,8 m na rôznych substrátoch, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké),
- 79 kambizeme typické na ostatných substrátoch, stredne ťažké až ľahké,
- 83 kambizeme typické plytké na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12 - 25°stredne ťažké až ťažké,
- 89 pseudogleje typické na polygénnych hlinách so skeletom, stredne ťažké až ťažké,
- 90 rendziny typické, plytké, stredne ťažké až ľahké,
- 92 rendziny typické na výrazných svahoch: 12 - 25°,stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké),
- 94 gleje, stredne ťažké , ťažké až veľmi ťažké.

- Dotknuté BPEJ sú zaradené do týchto kvalitatívnych skupín :
- 5 0706015, ,0770203,
- 6 0871233,
- 7 770403, 0772303, 0714065, 0789242, 0789312, 0789342, 0870403, 0870203, 0871543, 0871543, 0872333, 0872403,
- 8 0779262, 0789512, 0789362, 0814061, 0870203, 0870303, 0872523, 0879362, 0894002, 0894003, 0890462,
- 9 0883675, 0892683, 0892685, 0892885, 0992785, 0990562, 0992773.

Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy

Urbanistický návrh rieši rozvoj jednotlivých funkčných zložiek v lokalitách zdokumentovaných v tabuľkách Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde - Variant 1 a Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde - Variant 2.

Variant 1: Celková výmera riešených lokalít v k.ú. Turie je spolu 50,10 ha, z toho 12,99 ha je záber poľnohospodárskej pôdy. Do zoznamu najkvalitnejšej pôdy z uvedenej plošnej výmery pôdy patrí 0,88 ha.

Variant 2: Celková výmera riešených lokalít v k.ú. Turie je spolu 52,06 ha, z toho 13,48 ha je záber poľnohospodárskej pôdy. Do zoznamu najkvalitnejšej pôdy z uvedenej plošnej výmery pôdy patrí 0,78 ha.

Tabuľka : Prehľad riešených lokalít a ich funkčné zameranie - VARIANT 1

Funkčné využitie	Lokality
Lokality určené pre rozvoj IBV	1, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15,
Lokality určené pre rozvoj rekreácie	6, 17, 18, 19, 21, 22
Lokality určené pre rozvoj OV	2, 7, 16
Lokality určené pre rozvoj izolačnej zelene	4
Lokality určené pre rozvoj poľnohospodárskej výroby	20
Lokality určené pre rozvoj výroby, technických služieb	3, 4

Tabuľka : Prehľad riešených lokalít a ich funkčné zameranie - VARIANT 2

Funkčné využitie	Lokality
Lokality určené pre rozvoj IBV	1, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17*, 18*, 19*,
Lokality určené pre rozvoj rekreácie	6, 21, 22
Lokality určené pre rozvoj OV	2, 7, 16
Lokality určené pre rozvoj izolačnej zelene	4
Lokality určené pre rozvoj poľnohospodárskej výroby	20
Lokality určené pre rozvoj výroby, technických služieb	3, 4

Hrubo vyznačené čísla lokalít sa odlišujú oproti Variantu 1 vo výmere

Hrubo vyznačené čísla lokalít s hviezdikou sa odlišujú oproti Variantu 1 vo funkcii využitia

Tabuľka : Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde - VARIANT 1

Loka lita číslo	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality celková v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vykonané investičné zásahy	Užívateľ poľnohosp. pôdy
				celkom v ha	z toho				
					kód/skupina BPEJ	Výmera lokality v ha	Najkvalit nejšia PP v ha		
1	Turie	IBV	3,40	0,86	0870403/7	0,71			SO
					0857203/5	0,10	0,10		SO
					0892683/9	0,05			SO
2	Turie	OV	1,14	1,14	0870203/8	1,06		meliorácie	SO
					0870403/7	0,08		meliorácie	SO
3	Turie	Výroba	0,68	0,68	0870203/8	0,68			SO
4	Turie	Výroba IBV izolačná zeleň	2,88	0,56	0870303/8	0,32			SO
					0870203/8	0,20		meliorácie	SO
					0870403/7	0,04		meliorácie	SO
5	Turie	IBV	1,70	0,44	0894002/8	0,17			SO
					0870203/8	0,27			SO
6	Turie	REK	0,67	0,20	0992785/9	0,02			SO
					0990562/9	0,18			SO
7	Turie	OV	0,24	0,24	0772303/7	0,09			SO
					0714065/7	0,15	0,15		SO
8	Turie	IBV	0,32	0,08	0706015/5	0,05	0,05		SO
					0789512/8	0,03			SO
9	Turie		0,24	0,06	0706015/5	0,06	0,06		SO

10	Turie	IBV	1,75	0,45	0706015/5	0,36	0,36	meliorácie	SO
					0789512/8	0,07		meliorácie	SO
					0789312/7	0,02		meliorácie	SO
11	Turie	IBV	1,96	0,49	0779462/8	0,13			SO
					0894003/8	0,36			SO
12	Turie	IBV	1,70	0,45	0779462/8	0,13			SO
					0779262/8	0,11			SO
					0789242/7	0,21			SO
13	Turie	IBV	0,71	0,18	0879362/8	0,18			SO
14	Turie	IBV	16,88	4,21	0879362/8	1,67			SO
					0789342/8	2,09			SO
					0789242/7	0,45			SO
15	Turie	IBV	4,72	1,18	0789342/7	0,72			SO
					0879362/8	0,46			SO
16	Turie	OV	0,14	0,14	0879362/8	0,14			SO
17	Turie	REK	0,23	0,06	0814061/7	0,06			SO
18	Turie	REK	0,35	0,08	0814061/7	0,08			SO
19	Turie	REK	0,29	0,07	0814061/7	0,07			SO
20	Turie	IBV	1,22	0,37	0871233/6	0,14	0,14	meliorácie	SO
					0770203/5	0,20		meliorácie	SO
					0871543/7	0,01			SO
					0770403/7	0,02	0,02	meliorácie	SO
21	Turie	REK	7,53	0,91	0883675/9	0,35			SO
				0,91	0872333/7	0,18		meliorácie	SO
				0,91	0892685/9	0,16			SO
				0,91	0890462/8	0,10			SO
				0,91	0872403/7	0,10			SO
				0,91	0892885/9	0,02			SO
22	Turie	REK	1,35	0,14	0872523/8	0,08			SO
					0872333/7	0,06		meliorácie	SO
Celkom			50,10	12,99		12,99	0,88		

Vysvetlivky: IBV - funkcia IBV a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívu A, REK - funkcia rekreácie a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívu R, OV - funkcia občianskej vybavenosti a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívu O, výroba - funkcia výroby a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívu V, MD - miestne družstvo, SO - súkromné osoby

Tabuľka : Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde - VARIANT 2

Loka lita číslo	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality celková v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy				Vykonané investičné zásahy	Užívateľ poľnohosp. pôdy
				celkom v ha	z toho				
					kód/skupina BPEJ	Výmera lokality v ha	Najkvalit nejšia PP v ha		
1	Turie	IBV	2,02	0,51	0870403/7	0,50			SO
					0892683/9	0,01			SO
2	Turie	OV	1,14	1,14	0870203/8	1,06		meliorácie	SO
					0870403/7	0,08		meliorácie	SO
3	Turie	Výroba	0,68	0,68	0870203/8	0,68			SO
4	Turie	Výroba IBV izolačná zeleň	2,88	0,56	0870303/8	0,32			SO
					0870203/8	0,20		meliorácie	SO
					0870403/7	0,04		meliorácie	SO
5	Turie	IBV	0,12	0,04	0894002/8	0,02			SO
					0870203/8	0,02			SO
6	Turie	REK	0,67	0,20	0992785/9	0,02			SO
					0990562/9	0,18			SO
7	Turie	OV	0,24	0,24	0772303/7	0,09			SO
					0714065/7	0,15	0,15		SO
8	Turie	IBV	0,32	0,08	0706015/5	0,05	0,05		SO
					0789512/8	0,03			SO
9	Turie		0,24	0,06	0706015/5	0,06	0,06		SO
10	Turie	IBV	4,44	1,12	0706015/5	0,36	0,36	meliorácie	SO
					0789512/8	0,18			SO
					0789312/7	0,58		meliorácie	SO
11	Turie	IBV	3,23	0,79	0779462/8	0,13			SO
					0894003/8	0,49			SO
					0789312/7	0,17			SO
12	Turie	IBV	1,70	0,45	0779462/8	0,13			SO
					0779262/8	0,11			SO
					0789242/7	0,21			SO
13	Turie	IBV	0,71	0,18	0879362/8	0,18			SO
14	Turie	IBV	16,88	4,21	0879362/8	1,67			SO
					0789342/8	2,09			SO
					0789242/7	0,45			SO
15	Turie	IBV	5,68	1,45	0789342/7	0,75			SO
					0871543/7	0,18			SO
					0992773/9	0,06			SO
					0879362/8	0,46			SO
16	Turie	OV	0,14	0,14	0879362/8	0,14			SO
17*	Turie	IBV	0,23	0,06	0814061/7	0,06			SO
18*	Turie	IBV	0,35	0,08	0814061/7	0,08			SO

19*	Turie	IBV	0,29	0,07	0814061/7	0,07			SO
20	Turie	IBV	1,22	0,37	0871233/6	0,14	0,14	meliorácie	SO
					0770203/5	0,20		meliorácie	SO
					0871543/7	0,01			SO
					0770403/7	0,02	0,02	meliorácie	SO
21	Turie	REK	7,53	0,91	0883675/9	0,35			SO
					0872333/7	0,18		meliorácie	SO
				0,91	0892685/9	0,16			SO
				0,91	0890462/8	0,10			SO
				0,91	0872403/7	0,10			SO
				0,91	0892885/9	0,02			SO
22	Turie	REK	1,35	0,14	0872523/8	0,08			SO
					0872333/7	0,06		meliorácie	SO
Celkom			52,06	13,48		13,48	0,78		

Poznámka:

Hrubo vyznačené čísla lokalít sa odlišujú oproti Variantu 1 vo výmere

Hrubo vyznačené čísla lokalít s hviezdíčkom sa odlišujú oproti Variantu 1 vo funkcii využitia

Vysvetlivky: IBV - funkcia IBV a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívu A, REK - funkcia rekreácie a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívu R, OV - funkcia občianskej vybavenosti a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívu O, výroba - funkcia výroby a všetky prípustné funkcie v zmysle regulatívu V, MD - miestne družstvo, SO - súkromné osoby

Najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda

Nariadením vlády SR č. 58/2013 z 13. marca 2013 o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sa niektoré pôdy preradili do zoznamu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Z dotknutých pôd sú v katastri obce Turie tieto BPEJ: **0706015**, **0714065**, **0770403**, 0771303, 0771503, 0772003, 0772203, **0857203**, 0857403, 0869202, **0871233**, 0871333, 0871403. Hrubo vyznačené BPEJ sú predmetom záujmu budúceho odňatia poľnohospodárskej pôdy.

Variant 1: Do zoznamu najkvalitnejšej pôdy z uvažovanej plošnej výmery poľnohospodárskej pôdy patrí 0,88 ha.

Variant 2: Do zoznamu najkvalitnejšej pôdy z uvažovanej plošnej výmery poľnohospodárskej pôdy patrí 0,78 ha.

Zdôvodnenie záberov najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy

Obec Turie je vidiecke sídlo určené pre bývanie, rekreačné využitie a poľnohospodársku výrobu. Stavebný rozvoj bytovej výstavby je možný iba v rámci záhrad rodinných domov, alebo vo vymedzených lokalitách v bezprostrednej nadväznosti na zastavané územie. Z urbanistického hľadiska je logické pokračovať v rozvoji obce v nadväznosti na skutočne zastavané územie a vybudovanú technickú infraštruktúru. Vzhľadom k tomu, že najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy sa nachádzajú po obode zastavaného územia, nedá sa vyhnúť ich záberu. Navrhované lokality na rozvoj sa budú zastavovať postupne, tak aby sa poľnohospodárska pôda dala využívať čo najdlhšie.

p) 2. Vyhodnotenie záberov lesných pozemkov

Výmera lesných pozemkov a členenie lesov podľa kategórií a druhu vlastníctva

Okrem záberov poľnohospodárskej pôdy sa navrhuje aj záber lesnej pôdy. Grafické znázornenie predpokladaného rozsahu záberu lesnej pôdy je vo výkrese č. 6 v mierke 1:10 000 - Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na PP a LP. Záber lesa je v grafickej časti označený ako lokalita číslo 23. Podľa charakteristiky navrhovaného využitia lokalít (vodojem) sa predpokladá trvalé vyňatie iba časti lesných pozemkov, ktorým sa v danom prípade rozumie trvalá zmena druhu pozemku. Na odlesnenie sa navrhuje výmera 0,09 ha lesných pozemkov.

Výmera záberu lesných pozemkov a členenie lesov podľa kategórií (k.ú. Turie)

Lokalita č.	LHC	Celková výmera lokality	Výmera záberu (ha)	Druh vlastníctva
23	Turie	0,09	0,09	FO

Vyhodnotenie návrhov na trvalé vyňatie pozemkov z LP a prehľad o výške odvodu

Lokalita číslo	KÚ	Funkčné využitie	Výmera lokality celkom v ha	Dielec	Výmera LPF v ha	HSLT	Kategória lesa	Rubná doba	Efekt VPF za rubnú dobu v €/ha	Zvýšenie /oslobodenie odvodu (+/-) %	Odvod za trvalé odňatie v €
23	Turie	vodojem	0,09	191	0,09	402	H	110	46139	0	4153
Spolu			0,09		0,09						4153

Vysvetlivky:

KÚ - katastrálne územie,

HSLT - (hospodárske súbory lesných typov) - 402 - Svieže vápencové bučiny,

kategória lesa: H - hospodárske lesy,

efekt VPF - efekt verejnoprospešných funkcií za rubnú dobu,

zvýšenie /oslobodenie odvodu (+/-) % - § 9 (zákona 326/2005 o lesoch).

Údaje o predpokladanom rozsahu využívania lesných pozemkov na iné účely

Záber lesných pozemkov v lokalite 23 sa navrhuje nový vodojem pre obec Turie. Plocha jednotlivých základných jednotiek priestorového rozdelenia lesa je graficky znázornená na lesníckej porastovej mape vlozenej do výkresu č. 6 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na PP a LP v mierke 1:10 000. Z hľadiska výrubu drevnej hmoty pôjde pravdepodobne o 100% drevnej hmoty z výmery záberu. Porasty v lokalite sú vo vekovej triede 81+ rokov.

Výška náhrady za obmedzenie vlastníckych práv obmedzením využívania alebo osobitným režimom hospodárenia lesných pozemkov v zmysle § 35 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov a predpisov vydaných na jeho základe bude vyčíslená v čase realizácie návrhu.

Výmery lokalít budú upresnené pred vydaním stavebného povolenia na danú stavbu a povinnosťou investora bude pred vydaním stavebného povolenia požiadať príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva v súlade s ustanovením § 5 a 7 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov o vydanie rozhodnutia o trvalom vyňatí pozemku z plnenia funkcií lesov, resp. o obmedzenie využívania funkcií lesov. Podrobnosti a náležitosti predloženia žiadosti určuje vykonávacia vyhláška MP SR č. 12/2009 Z.z. o ochrane lesných pozemkov pri územnoplánovacej činnosti a pri ich vyňatí a obmedzení z plnenia funkcií lesov.

q) HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNOTECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

Územný plán obce Turie je spracovaný v súlade so Zadaním pre územný plán obce Turie, ktoré bolo schválené uznesením obecného zastupiteľstva obce Turie č. 1/2020 zo dňa 8.1.2020.

Počet obyvateľov v roku 2040 by mal dosiahnuť 2300. Počet trvalo obývaných bytov by mal v roku 2040 dosiahnuť 740. Územný plán navrhuje plochy pre 240 bytov v rodinných domoch. Veľký rozvoj obytných plôch je navrhnutý vzhľadom na výhodnú polohu obce ku krajskému mestu Žilina.

Vo variante 1 sa predpokladá rozvoj na ploche 50,10 ha, z toho zaberaná poľnohospodárska pôda tvorí 12,99 ha. Do zoznamu najkvalitnejšej pôdy z uvedenej plošnej výmery pôdy patrí 0,88 ha.

Vo variante 2 sa predpokladá rozvoj na ploche 52,06 ha, z toho zaberaná poľnohospodárska pôda tvorí 13,48 ha. Do zoznamu najkvalitnejšej pôdy z uvedenej plošnej výmery pôdy patrí 0,78 ha.

Obec preferuje rozvoj podľa variantu 2. Navrhované riešenie je z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov primerané veľkosti, významu a polohy obce v aglomerácii krajského mesta Žilina.

r) NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI

Článok 1

Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia

1. Územie obce Turie možno z hľadiska priestorového usporiadania a funkčného využívania rozčleniť na tieto priestorové jednotky :
 - a) - Urbanizované územie v údolí Turského potoka
 - Obytná časť obce Turie
 - Poľnohospodársky dvor
 - Sklady
 - CSS TAU
 - b) - Zastavané plochy v katastrálnom území
 - Rekreačná zóna Čistiny
 - Rekreačná zóna Šepotovec
 - železničná trať č. 126
 - Diaľnica D1
 - Lom Turie I
 - Lom Turie
 - Biofarma Turie
 - Mechanizačné stredisko Interslovakia, s.r.o
 - Farma Interslovakia, s.r.o
 - c) - Poľnohospodárska krajina
 - poľnohospodárska krajina severne od obce Turie
 - poľnohospodárska krajina južne od obce Turie
 - d) - Lesné masívy s lesohospodárskou, vodohospodárskou a ekologickou funkciou
 - Národná prírodná rezervácia Kozol - SKUEV 0239
 - SKUEV 0930 Lúčanská Fatra
 - Ochranné lesy
 - Hospodárske lesy
2. Priestorové jednotky sú členené na funkčné plochy, ku ktorým sú priradené regulatívy.

Článok 2

Prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch

1. **A - obytné plochy - rodinné domy individuálne**

- a) Prípustné funkcie: bývanie v rodinných domoch (suterén + 2 nadzemné podlažia, alebo suterén + nadzemné podlažie + podkrovia), základná občianska vybavenosť - zariadenia obchodu, verejného stravovania a nerušiacich nevýrobných služieb pre obyvateľov územia, malé ihriská pre neorganizovaný šport pre obyvateľov územia, nevyhnutné plochy technického vybavenia územia, pešie, cyklistické a motorové komunikácie a zastávky autobusov, nevyhnutné odstavné plochy pre automobily, parkovo upravená zeleň, zeleň okrasných a úžitkových záhrad, malé ubytovacie zariadenia penziónového typu, malé zariadenia administratívy, sociálne, zdravotnícke zariadenia a nerušiace výrobné služby ako súčasť pozemkov rodinných domov a doplnková funkcia bývania.
- b) Nepripustné funkcie: iné ako prípustné.
- c) Doplňujúce ustanovenia: odstavné miesta obyvateľov musia byť riešené v rámci súkromných pozemkov, parkovanie užívateľov zariadení komerčného vybavenia a služieb musí byť riešené na pozemkoch ich prevádzkovateľov.
2. **B - obytné plochy - bytové domy do 4 podlaží vrátane podkrovia**
- a) Prípustné funkcie: bývanie v nízkopodlažných bytových domoch (suterén + 4 nadzemné podlažia, alebo suterén + 3 nadzemné podlažia + podkrovia), základná občianska vybavenosť - zariadenia obchodu, verejného stravovania a nerušiacich nevýrobných služieb pre obyvateľov územia, malé ihriská pre neorganizovaný šport pre obyvateľov územia, nevyhnutné plochy technického vybavenia územia, pešie, cyklistické a motorové komunikácie, nevyhnutné odstavné plochy pre automobily, parkovo upravená obytná zeleň, radové garáže pre bývajúcich obyvateľov.
- b) Nepripustné funkcie: iné ako prípustné.
- c) Doplňujúce ustanovenia: odstavné miesta obyvateľov musia byť riešené v rámci pozemkov bytových domov na vyhradených odstavných plochách a na miestnych verejných komunikáciách, parkovanie užívateľov zariadení komerčného vybavenia a služieb musí byť riešené na pozemkoch ich prevádzkovateľov.
3. **C - plochy cintorínov**
- a) Prípustné funkcie: hrobové miesta, pamätníky, plochy zelene, malá architektúra a mobiliár slúžiaci primárnej funkcii cintorína, pešie komunikácie súvisiace s hlavnou funkciou, dom smútku, cintorínske kaplnky, nevyhnutné plochy technického vybavenia, verejný hygienický zariadenie.
- b) Nepripustné funkcie: iné ako prípustné. V ochrannom pásme cintorína sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy podľa § 15 ods. 7, zák. NR SR č.131/2010 Z.z. o pohrebníctve.
4. **D1 - plochy dopravných zariadení - plochy a trasy diaľnice D1**
- a) Prípustné funkcie: zariadenia a plochy súvisiace s dopravou po diaľnici D1.
- b) Nepripustné funkcie: iné ako prípustné.
5. **D2 - plochy dopravných zariadení - plochy a trasy železničnej dopravy**
- a) Prípustné funkcie: zariadenia a plochy súvisiace so železničnou dopravou po trati č. 126.
- b) Nepripustné funkcie: iné ako prípustné.
6. **L1 - lesy ochranné**
- a) Prípustné funkcie: pri obhospodarovaní lesov rešpektovať platný PSOL pre LHC Turie
- b) Nepripustné funkcie: činnosti uvedené v § 31 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch.
- c) Doplňujúce ustanovenia: pri návrhu novej výstavby rešpektovať ochranné pásmo lesa v súlade s ustanovením § 10 ods.1) zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch.
7. **L2 - lesy hospodárske**
- a) Prípustné funkcie: pri obhospodarovaní lesov rešpektovať platný PSOL pre LHC Turie; pohybové rekreačné aktivity (turistické a prechádzkové trasy, náučné chodníky, lyžiarske bežecké stopy, cyklistické trasy, prvky malej architektúry (lavičky, prístrešky a pod. na vhodných miestach), zber liečivých rastlín a lesných plodov v primeranom rozsahu.
- b) Nepripustné funkcie: činnosti uvedené v § 31 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch.
- c) Doplňujúce ustanovenia: pri návrhu novej výstavby rešpektovať ochranné pásmo lesa v súlade s ustanovením § 10 ods.1) zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch.
8. **O - plochy občianskeho vybavenia**
- a) Prípustné funkcie: školské zariadenia (materská škola, základná škola), dom seniorov, chránené bývanie, zdravotné stredisko, kultúrny dom, kluby, kostol, ihriská, komerčné druhy občianskej

vybavenosti, bývanie, byt správcu, potrebná technická vybavenosť, nevyhnutné odstavné plochy pre automobily, parkovo upravená zeleň.

b) Neprípustné funkcie: iné ako prípustné.

9. **P - poľnohospodárska pôda**

a) Prípustné funkcie: poľnohospodárska výroba, činnosti spojené s obhospodarovaním ornej pôdy a trvalých trávnych porastov v podhorských polohách, líniové inžinierske siete, účelové komunikácie.

b) Neprípustné funkcie: akákoľvek zástavba, činnosti s nepriaznivým vplyvom na kvalitu pôdy.

c) Doplňujúce ustanovenia: v PHO II. stupňa vodárenských zdrojov dodržať obmedzenia vyplývajúce z ochrany vodárenských zdrojov.

10. **R - plochy rekreácie**

a) Prípustné funkcie: malé súkromné chaty v rozsahu do 10 lôžok, turistická ubytovňa, výletná reštaurácia, rekreačná vybavenosť (ohniská, prístrešky, lavičky, zeleň, vodné plochy a pod.).

b) Neprípustné funkcie: iné ako prípustné.

c) Doplňujúce ustanovenia: parkovanie a odstavovanie vozidiel majiteľov a návštevníkov riešiť na vlastnom pozemku. Rekreačné objekty situovať tak, aby nerušili prírodnú scenériu a charakter okolitej krajiny.

11. **Š - športové plochy**

a) Prípustné funkcie: športové a telovýchovné plochy a zariadenia, stravovacie zariadenia pre návštevníkov, športové kluby, byt správcu, garáže, odstavné a parkovacie miesta pre potreby športových zariadení, pešie, cyklistické a motorové komunikácie, nevyhnutné plochy technického vybavenia, parkovo upravená zeleň.

b) Neprípustné funkcie: iné ako prípustné.

c) Doplňujúce ustanovenia: vyčleniť dostatočné plochy pre parkovanie návštevníkov.

12. **V1 - plochy poľnohospodárskej výroby**

a) Prípustné funkcie: zariadenia poľnohospodárskej výroby, sklady, výrobné služby, manipulačné plochy, plochy dopravného a technického vybavenia, izolačná a vnútroareálová zeleň.

b) Neprípustné funkcie: iné ako prípustné.

c) Doplňujúce ustanovenia: parkovanie a odstavovanie vozidiel majiteľov a zamestnancov riešiť na vlastnom pozemku; pokračovať v ekologizácii výrobných procesov tak, aby negatívne vplyvy výroby na okolité funkčné plochy boli minimalizované.

13. **V2 - plochy výroby a skladov**

a) Prípustné funkcie: zariadenia priemyselnej výroby, sklady, manipulačné plochy, plochy dopravného a technického vybavenia, izolačná a vnútroareálová zeleň, zariadenia občianskeho vybavenia slúžiace pre osoby pracujúce v prevádzkach umiestnených na ploche V2.

b) Neprípustné funkcie: iné ako prípustné.

c) Doplňujúce ustanovenia: parkovanie a odstavovanie vozidiel majiteľov, zamestnancov riešiť na vlastnom pozemku; pokračovať v ekologizácii výrobných procesov tak, aby negatívne vplyvy výroby na okolité funkčné plochy boli minimalizované.

14. **Z1 - plochy záhrad**

a) Prípustné funkcie: vysoká a nízka prevažne úžitková zeleň, činnosti spojené s obhospodarovaním záhrady, záhradný domček, altánok, manipulačná plocha, drobnochov.

b) Neprípustné funkcie: iné ako prípustné.

c) Doplňujúce ustanovenia: preferovať ekologické spôsoby hospodárenia.

15. **Z2 - plochy zelene - izolačná zeleň, brehové porasty, nelesná drevinná vegetácia**

a) Prípustné funkcie: vysoká a nízka zeleň založená a udržiavaná podľa jej špecifickej funkcie.

b) Neprípustné funkcie: iné ako prípustné.

c) Doplňujúce ustanovenia: Na plochách existujúcej a navrhovanej zelene uskutočniť pasport existujúcich drevín. Pre každú navrhovanú alebo revitalizovanú plochu zelene zabezpečiť vypracovanie odbornej dokumentácie a pravidelnú údržbu.

Článok 3

Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia

1. Pri riešení problematiky občianskeho vybavenia v obci Turie je potrebné :
 - a) v návrhovom období realizovať materskú školu a školskú jedáleň v areáli základnej školy,
 - b) v návrhovom období zrekonštruovať objekt v majetku obce pre zdravotné stredisko,
 - c) v návrhovom období vybudovať dom seniorov,
 - d) v návrhovom období vybudovať nový kostol a faru,
 - e) vo väzbe na plochy občianskej vybavenosti riešiť dostatočný počet parkovacích miest pre motorové vozidlá.

Článok 4

Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia

1. Dopravné vybavenie územia
 - a) rešpektovať železničnú trať č. 126,
 - b) rešpektovať existujúcu trasu diaľnice D1 a plochu diaľničného odpočívadla,
 - c) rešpektovať navrhovanú trasu cesty I. triedy a existujúcu trasu cesty III. triedy,
 - d) rešpektovať navrhované trasy a úpravy miestnych obslužných komunikácií,
 - e) pri cestných komunikáciách uvažovať o nasledovných funkčných triedach a kategóriách:
 - výhľadové šírkové usporiadanie diaľnice D1 v kategórii D 26,5/120,
 - mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre cestu prvej triedy v kategórii C 11,5/80,
 - mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy v kategórii C 7,5/70,
 - v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty tretej triedy v kategórii MZ 8,5(8,0)/50, vo funkčnej triede B3,
 - navrhované miestne obslužné komunikácie riešiť ako dvojpruhové, obojsmerné, vzájomne zokruhované alebo ako komunikácie slepé s otáčacím kladivom (pri dĺžke väčšej ako 50 m), funkčnej triedy C3 a kategórie MO 6,50/30,
 - f) dopravné napojenia na existujúcu sieť riešiť systémom miestnych obslužných komunikácií a ich následným napojením na cesty vyššieho dopravného významu v súlade s platnými STN 73 6110 a STN 73 6102,
 - g) mimo zastavaného územia rešpektovať ochranné pásma ciest v zmysle zákona 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon),
 - h) vedenia každého druhu umiestňovať vzhľadom k pozemným komunikáciám v súlade s § 18 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách,
 - i) priechody pre chodcov a cyklistov navrhovať v súlade s STN 73 6110 (čl. 12.2.2 a 12.3.3) a STN 736102 (čl. 6.15).
 - j) zastávky hromadnej dopravy riešiť v súlade s STN 736425,
 - k) zeleň pozdĺž pozemných komunikácií riešiť v súlade s STN 736101 a STN 736110,
 - l) križovatky treba navrhovať tak, aby bol na nich zaistený dostatočný rozhľad v zmysle STN 736102 - v miestach kde sa rozhľadové podmienky podľa STN 73 6102 nedajú zabezpečiť, nové križovatky nenavrhovať - križovatky možno zriadiť v menších vzájomných vzdialenostiach ako predpisujú STN 736101 a STN 736110 iba v prípade výnimky z ustanovenia STN, týkajúcich sa vzájomných vzdialeností križovatiek,
 - m) existujúce miestne komunikácie v zastavanom území obce, ktoré svojimi šírkovými parametrami nevyhovujú obojsmernej premávke a s ohľadom na okolitú zástavbu nemôžu byť ďalej rozširované, riešiť ako jednosmerné, vzájomne zokruhované,
 - n) nové miestne komunikácie, ktoré budú križovať vodný tok, navrhovať:
 - ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú oblasť (urbanistický obvod, lokalitu) v súbehu s vodným tokom a s následným (jedným spoločným) križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku,
 - ako dopravné a technické riešenie, ktoré bude prednostne využívať už vybudované mostné objekty,
 - križovanie s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi a v súlade s STN 73 6201 Projektovanie mostných objektov,
 - o) navrhnuť dostatočné plochy pre statickú dopravu pri jednotlivých navrhovaných funkciách v území v zmysle STN 73 6110,

- p) šírkové usporiadanie cyklistických a peších trás navrhnuť v zmysle STN 73 6110,
- q) z dôvodu bezpečnosti segregovať cyklistické trasy od turistických chodníkov nenavrhovať cykloturistické trasy na lesných chodníkoch,
- r) vybaviť zastávky SAD, kde to priestorové pomery dovoľia, samostatnými zastavovacími pruhmi.

2. Technické vybavenie územia

a) v oblasti vodného hospodárstva:

- rešpektovať vodárenské zdroje v Turskej doline (Dedová a Čerenková), s vyhlásenými ochrannými pásmami I. a II. stupňa,
- rešpektovať realizovaný hydrogeologický vrt HTU-1 s návrhom ochranného pásma I. a II. stupňa,
- rešpektovať existujúci a navrhovaný vodárenský systém zásobujúci obec pitnou vodou,
- rešpektovať vodárenské zariadenia a ich pásma ochrany,
- rekonštruovať nevyhovujúcu rozvodnú vodovodnú sieť s priemerom menším ako DN 100 s ohľadom pre potreby zabezpečenia požiarnej vody,
- novo navrhované vodovodné potrubia v zastavanom území situovať do verejných pozemkov v koridore obslužných komunikácií s možnosťou ich zokruhovania,
- rešpektovať existujúci systém odvádzania odpadových vôd z riešeného územia s čistením na ČOV Horný Hričov,
- rozšíriť verejnú kanalizáciu formou splaškovej kanalizácie v lokalitách uvažovaného územného rozvoja,
- riešiť odvádzanie vôd z povrchového odtoku (dažďové vody) zo zastavaného územia s deleným systémom odvádzania odpadových vôd,
- v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente,
- obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov,
- odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie odpadových vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z. z. a NV SR č. 269/2010 Z.z.
- rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné STN 73 6822, 75 2102, atď.,
- pozdĺž drobných tokov rešpektovať ochranné pásmo v šírke min. 4 m od brehovej čiary obojstranne,
- zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity, pobrežné pozemky sú vymedzené v závislosti od druhu opevnenia a pobrežnej vegetácie u drobných tokov do 5 m od brehovej čiary obojstranne
- zabezpečiť ochranu inundačného územia vodných tokov,
- akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi odsúhlasiť so správcom toku,
- rešpektovať prirodzené meandrovanie vodných tokov, zabezpečiť spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia v súlade s ekologickými limitami využívania územia a ochrany prírody,
- v rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich,
- v prípade návrhu úprav koryta miestnych tokov zohľadniť ekologické hľadiská,

b) v oblasti zásobovania elektrickou energiou:

- rešpektovať existujúcu trasu 400 kV elektrického vedenia,
- rešpektovať navrhované trasy 2x110 kV elektrických vedení,
- rešpektovať existujúce trasy 22 kV vzdušných vedení okrem vzdušného vedenia VN 22 kV vedenia navrhnutého na demontáž,
- akceptovať umiestnenie navrhovaných trafostaníc v kioskovom alebo kompaktnom prevedení,
- umiestnenie navrhovaných trafostaníc je potrebné riešiť tak, aby NN vývody z jednotlivých trafostaníc nepresahovali dĺžku 350 m,
- prípojky na trafostanice v zastavanom území, riešiť ako zemné káblové,
- NN sieť na plochách navrhovanej bytovej výstavby a občianskej vybavenosti budovať zemným káblovým vedením so zokruhovaním,
- verejné osvetlenie riešiť po oceľových stĺpoch s káblovým prepojením,
- neuvažovať s elektrickým vykurovaním bytov,
- dodržať ochranné pásma v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z.

c) v oblasti zásobovania plynom:

- rešpektovať trasu VTL plynovodu Severné Slovensko DN 500, PN 63 vrátane ochranného a bezpečnostného pásma v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z.,

- rešpektovať trasy existujúcich STL rozvodov plynu a plynárenských zariadení vrátane ich ochranných a bezpečnostných pásiem v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z.,
- rozšíriť miestnu plynovodnú sieť do navrhovaných rozvojových území,
- navrhované distribučné plynárenské zariadenia situovať na verejne prístupných pozemkoch prednostne pozdĺž existujúcich a navrhovaných dopravných komunikácií a koridorov,
- akceptovať potrebu prehodnotenia prenosových možností existujúcich plynárenských zariadení správcom zariadenia z dôvodu budúceho nárastu odberu zemného plynu,
- d) v oblasti zásobovania teplom:
 - potrebu tepla riešiť decentralizovaným systémom z objektových a domových zdrojov tepla,
 - uvažovať s plynom ako s hlavným vykurovacím médiom v obci,
 - preferovať v zastavanom území zásobovanie teplom spaľovaním ekologických palív (zemný plyn, drevo, upravený drevný odpad),
 - zamerať sa aj na využívanie slnečnej energie a netradičných druhov energií,
- e) v oblasti telekomunikácií a pôšt:
 - rozšíriť kapacitu RSU Turie,
 - rozšíriť portfólium služieb o dátové služby,
 - rozšíriť miestnu telekomunikačnú sieť do navrhovaných rozvojových území,
 - rešpektovať trasy káblov diaľkovej a miestnej siete,
 - uvažovať o výstavbe optickej siete na komunikáciu občanov a podnikateľov so štátnymi úradmi, jej využitie pre modernizáciu šírenia signálu miestneho rozhlasu, káblovej televízie a internetu,
- f) v oblasti civilnej ochrany obyvateľstva:
 - zabezpečiť ochranu obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok pri mimoriadnej udalosti spojené s ich únikom (vyhláška MV SR č. 533/2006 Z.z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov),
 - zabezpečiť druh a rozsah stavebnotechnických požiadaviek zariadení civilnej ochrany zameraných na ochranu zdravia a majetku a technických podmienok zariadení na utváranie predpokladov na znižovanie rizík a následkov mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu (vyhláška MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
 - zabezpečiť materiálom civilnej ochrany a humanitárnej pomoci (vyhláška MV SR č. 314/1998 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
 - zabezpečiť technické a prevádzkové podmienky informačného systému civilnej ochrany (vyhláška MV SR č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
 - neumiestňovať novú výstavbu do územia ohrozeného 50 ročnou resp. 100 ročnou vodou z miestnych tokov,
 - v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie riešiť spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva mesta podľa vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany a § 15 ods. 1 písm. e) zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
 - v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb riešiť podľa § 4 ods. 3, 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany a § 16 ods. 1 písm. e) ods. 12 zákona NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
 - v prípade bytovej výstavby riešiť rozsah povinnej výstavby zariadení CO budovaním ochranných stavieb v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne. Obvodové konštrukcie jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne musia vyhovovať predpísanému koeficientu K_o - 50.

Článok 5

Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny

1. Ochrana kultúrneho dedičstva:
 - a) rešpektovať národnú kultúrnu pamiatku - Kostol a múr hradbový evidovanú v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 1385/1-2,

- b) rešpektovať kaplnku sv. Rocha a kaplnku sv. Anny ako krajinné dominanty pri zachovaní ich architektonického výrazu, rešpektovať kaplnku na cintoríne a zachovať jej architektonický výraz,
 - c) rešpektovať archeologickú pamiatku Turie, poloha „centrum obce, Kostol a múr hradbový,
 - d) rešpektovať archeologické náleziská Turie, poloha „Hrádok/Turská skala“ a Turie, poloha „Čertova lúka“ evidované v Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk SR,
 - e) rešpektovať archeologické a potenciálne archeologické náleziská a lokality podľa údajov Krajského pamiatkového úradu v Žiline,
 - f) v prípade náhodného odkrytia archeologického náleziska postupovať podľa ustanovení § 40, ods. 2 - 4 pamiatkového zákona v spojitosti s ustanoveniami § 127, ods. 1) a 2) stavebného zákona,
 - g) rešpektovať ustanovenia § 41, ods. 4) pamiatkového zákona na základe ktorých krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní,
 - h) rešpektovať ustanovenie § 36, ods. 2) pamiatkového zákona, ktoré ukladá vlastníkovi, správcovi alebo stavebníkovi pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku v CEANS podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na Krajský pamiatkový úrad,
 - i) v územnom a stavebnom konaní rešpektovať ustanovenia § 30, ods. 4) pamiatkového zákona o postavení Krajského pamiatkového úradu v týchto konaniach; v opodstatnených prípadoch môže Krajský pamiatkový úrad rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum a o podmienkach jeho vykonávania podľa § 35, ods. 7), §36, ods. 2 a 3) a § 39, ods. 1) pamiatkového zákona
2. Ochrana prírodných zdrojov a ložísk nerastných surovín:
- a) rešpektovať existujúce vodárenské zdroje a ich ochranné pásma I. a II. stupňa v zmysle rozhodnutí príslušných orgánov štátnej vodnej správy,
 - b) vzhľadom na možnosť čo najdlhšie využívať poľnohospodársku pôdu na poľnohospodárske účely, zástavbu jednotlivých lokalít uskutočňovať postupne po etapách; začiatok výstavby v novej lokalite by mal nasledovať až po zástavbe asi 80 % plochy predchádzajúcej lokality.
 - c) rešpektovať v súlade s ustanoveniami § 18 a § 19 banského zákona dobývacie priestory a chránené ložiskové územia Turie I. a Turie,
 - d) územia v blízkosti chránených ložiskových území a dobývacích priestorov nevyužívať ako obytné, prípadne rekreačné územia s novými stavbami.
3. Ochrana prírody a tvorba krajiny:
- a) rešpektovať maloplošné chránené územia NPR Kozol a PP Turská skala a ich ochranné pásma,
 - b) rešpektovať vyhlásené chránené vtáčie územie SKCHVU 013 Malá Fatra a územia európskeho významu SKUEV 0239 Kozol a SKUEV 0930 Lúčanská Fatra,
 - c) rešpektovať chránený strom - Lipa v Turí,
 - d) rešpektovať prvky RUSES okresov Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto,
 - e) v lokalitách, kde bol zistený výskyt cenných druhov a biotopov nenavrhovať aktivity, ktorých realizácia by viedla k zhoršeniu ich stavu alebo k ich zániku,
 - f) rešpektovať migračné trasy voľne žijúcich živočíchov,
 - g) revitalizovať a chrániť vodné toky v zastavanej i otvorenej krajine rekonštruovať brehové porasty pôvodnými domácimi druhmi, eliminovať ich znečistenie TKO a splaškami a odstraňovať invázne druhy rastlín pre udržanie alebo zlepšenie ich stavu,
 - h) podporovať doplnenie mimolesnej drevinovej vegetácie a jej rovnomerné rozmiestnenie v krajine tak, aby umožňovala prepojenie jednotlivých významných krajinných prvkov a aby umožňovala migráciu živočíšnych druhov medzi nimi,
 - i) nekvalitné lesné porasty s ekologicky a stanovištno nevhodnou štruktúrou premeniť na porasty s prírodou bližšou štruktúrou a drevinovým zložením,
 - j) na odľahlých, opustených a neobhospodarovaných lokalitách zabrániť možnému zvýšenému nástupu inváznych druhov rastlín,
 - k) chrániť a budovať plochy sídelnej zelene v zastavanom území obce, pri zásahoch do verejnej zelene sa riadiť normou STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie,
 - l) na plochách, ktoré nie sú určené na zástavbu a poľnohospodárske a rekreačné využitie, vylúčiť devastáčne zásahy, ktoré by mohli spôsobiť zhoršenie existenčných podmienok a biotickej integrity rastlín a živočíchov týchto ekosystémov,

- m) v prípade nevyhnutnosti vykonania obmedzených zásahov do územia biotopov postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z.z.,
- n) nepripustiť na nezastavaných plochách v extraviláne možnosť umiestnenia fotovoltackých elektrární,
- o) rešpektovať vodné toky so sprievodnými brehovými porastami ako lokálne hydrické biokoridory,
- p) zabezpečiť likvidáciu nelegálnych skládok odpadu,
- q) pri výstavbe alebo rekonštrukcii elektrických vedení uprednostniť vedenie v zemnom kábli, v prípade nutnosti použiť vzdušné elektrické vedenia použiť také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov.

Článok 6

Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie

1. Ochrana ovzdušia
 - a) rešpektovať ustanovenia zákona 137/2010 Z.z. o ovzduší,
 - b) na území obce neumiestňovať také prevádzky, ktoré by prašnosťou a produkciou škodlivých látok mohli nevhodne ovplyvniť kvalitu ovzdušia v obci,
 - c) uvažovať o plyne ako o hlavnom vykurovacom médiu v obci, riešiť rozšírenie plynofikácie na navrhované rozvojové plochy,
 - d) všetky existujúce a navrhované komunikácie v zastavanom území riešiť so spevneným, bezprašným povrchom,
 - e) stavebné práce na území obce vykonávať s použitím všetkých dostupných prostriedkov a technológií na zamedzenie zvýšenia sekundárnej prašnosti počas realizácie prác (zakrytie sypaných materiálov, zákaz spaľovania materiálov).
2. Ochrana podzemných a povrchových vôd
 - a) rešpektovať ochranné pásma vodárenských zdrojov vrátane stanovených opatrení a obmedzení,
 - b) dobudovať navrhovanú kanalizačnú sieť ako súčasť skupinovej kanalizácie s čistením odpadových vôd na ČOV Horný Hričov,
 - c) súčasne s realizáciou splaškovej kanalizácie riešiť ekologicky a technicky vyhovujúce odvádzanie vôd z povrchového odtoku,
 - d) na území obce Turie lokalizovať iba environmentálne nezávadné prevádzky a činnosti,
 - e) v projekte pre stavebné povolenie riešiť technické zabezpečenie nepriepustnosti plôch určených na manipuláciu s nebezpečnými látkami a zabezpečiť ich tak, aby nedochádzalo k ich úniku do podzemných vôd územia,
 - f) udržiavať prípadne realizovať protipovodňové opatrenia na povrchových tokoch v zmysle platnej legislatívy,
 - g) revitalizovať korytá a brehy miestnych potokov,
 - h) riešiť vhodnými stavebnými a ekologickými opatreniami stabilitu dna a brehov miestnych potokov v zastavanom území,
 - i) nepripustiť na území pobrežných pozemkov orbu, stavenie objektov, zmenu reliéfu ťažbou, navážkami, manipuláciu s látkami škodiacimi vodám, výstavbu súbežných inžinierskych sietí,
 - j) zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity,
 - k) ponechať manipulačný pás pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu pozdĺž vodného toku Turský potok v min. šírke 4,0 m od brehovej čiary a 4,0 m od brehovej čiary ostatných drobných tokov,
 - l) odsúhlasiť akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi so správcou toku.
3. Ochrana poľnohospodárskej pôdy
 - a) rešpektovať platnú legislatívu (zákon NR SR č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy,
 - b) realizovať trvalé vyňatie z poľnohospodárskej pôdy iba na plochách odsúhlasených trvalých záberov poľnohospodárskej pôdy postupne podľa záujmu o výstavbu,
 - c) na plochách dočasných záberov poľnohospodárskej pôdy realizovať dočasné vyňatie z poľnohospodárskej pôdy, následne ich rekultiváciu,
 - d) pôdy trvalého záberu odhumusovať a vrchnú humusovú vrstvu pôdy použiť na rekultivácie plôch na území obce,

- e) po stavebných prácach zabezpečiť rekultiváciu územia, po ukončení terénnych a stavebných prác realizovať terénne úpravy s následným zatrávnením voľných nezastavaných plôch a doplnením vyššej vegetácie.
4. Ochrana pred hlukom a vibráciami
 - a) pri riešení jednotlivých investičných zámerov v území naplniť požiadavky na ochranu obyvateľstva pred účinkami hluku a vibrácií vyplývajúce z Vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z., ktorou sa dopĺňa Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z. ustanovujúca podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí; dodržiavať legislatívne stanovené prípustné hodnoty hluku,
 - b) neumožniť v obytnom a rekreačnom území budovanie prevádzok produkujúcich nadmerný hluk a vibrácie,
 5. Ochrana pred účinkami zápachu
 - a) na území obce neuvažovať so zriadením takých prevádzok, ktoré by zápachom negatívne ovplyvňovali životné prostredie,
 - b) neuvažovať s rozšírením veľkochovu hospodárskych zvierat v kontakte s obytným a rekreačným územím,
 - c) v riešenom území vo väzbe na obytné a rekreačné územie nebudovať poľné hnojiská ani iné prevádzky a zariadenia, ktoré by zápachom obťažovali obytné a rekreačné územia.
 6. Odpady
 - a) rešpektovať ustanovenia zákona 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov,
 - b) naďalej uvažovať o pravidelnom odvoze a zneškodňovaní TKO a stavebných odpadov vyprodukovaných na území obce na riadenú skládku mimo jej územia,
 - c) v riešenom území neuvažovať o vytváraní skládok odpadu,
 - d) na miestach kde sa v minulosti nachádzali skládky odpadov posúdiť nezávadnosť životného prostredia,
 - e) pre odovzdávanie oddelených zložiek komunálnych odpadov, a zhromažďovanie nebezpečných odpadov a elektroodpadov z domácností využívať zberný dvor,
 - f) na obecnom pozemku vybudovať obecnú kompostáreň.
 7. Prírodná rádioaktivita
 - a) Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.
 8. Opatrenia zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy
 - a) Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav:
 - koncipovať urbanistickú štruktúru tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu,
 - zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídlach,
 - zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní,
 - podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre,
 - zabezpečiť a podporovať aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôsobené meniacim sa klimatickým podmienkam,
 - vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov a cyklistov, zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v sídlach,
 - zabezpečiť prispôsobenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam,
 - vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do priľahlej krajiny.
 - b) Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric:
 - zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa alebo spoločenstiev drevín v extraviláne obce,
 - zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie,
 - zabezpečiť dostatočnú odstupnú vzdialenosť v blízkosti elektrického vedenia,

- zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad výsadbu vetrolamov, živých plotov, aplikáciu prenosných zábran.
 - c) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha:
 - podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
 - zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach,
 - zabezpečiť opatrenia voči riziku lesných požiarov,
 - pokiaľ možno zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov.
 - d) Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok:
 - zabezpečiť udržiavanie a rozširovanie plochy prírody blízkyh lesov, resp. prirodzených lesov,
 - zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu, ak opatrenia zelenej infraštruktúry nepostačujú,
 - zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov a vytvárania nových nepriepustných plôch na urbanizovaných pôdach v intraviláne obcí,
 - zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach,
 - zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí,
 - zabezpečiť udržiavanie siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou,
 - usmernenie odtoku pomocou drobných hydrotechnických opatrení,
 - zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii, zosuvom pôdy.
9. Zosuvy
- a) Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

Článok 7

Vymedzenie zastavaného územia obce

1. Územný plán obce Turie navrhuje do roku 2040 rozšírenie zastavaného územia o navrhované plochy individuálnej bytovej výstavby, občianskeho vybavenia a výroby v nadväznosti na súčasné zastavané územie obce. Zastavané územie do roku 2040 je na výkresoch vymedzené plnými a zvislo šrafovanými plochami.

Článok 8

Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

1. Chránené územia a ochranné pásma v k.ú. obce Turie

Chránené územie Ochranné pásmo	Návrh (2040)
Národná prírodná rezervácia Kozol - SKUEV 0239 (časť)	podľa výkresu č. 2, 7 5. stupeň ochrany, v OP 100 m 3. stupeň ochrany
Prírodná pamiatka Turská skala	podľa výkresu č. 2, 7 4. stupeň ochrany, v OP 60 m 3. stupeň ochrany
Chránený strom - Lipa v Turí	v OP 10 m od kmeňa stromu 2. stupeň ochrany
SKUEV 0252 Malá Fatra (časť)	podľa výkresu č. 2, 7
ochranné pásmo II. stupňa vodárenských zdrojov	podľa výkresu č. 2, 4, 7
ochranné pásmo I. a II. stupňa vrtu HTU-1	podľa výkresu č. 2, 4, 7
drobné vodné toky	4 m od brehovej čiary obojstranne
ochranné pásmo letiska Žilina	podľa výkresu č. 2, 3
Diaľnica D1	100 m (od krajného jazdného pruhu)
cesta III. triedy	20 m (od osi mimo intravilánu)
železničná trať	60 m (od osi krajnej koľaje)
ochranné pásmo cintorína	50 m
ochranné pásmo lesa	50 m (od hranice lesného pozemku)
vodovod do DN 500 mm	1,5 m (od okraja potrubia)
kanalizačný zberač do DN 500 mm	1,5 m (od okraja potrubia)
drobné vodné toky	4 m
ZVN 400 kV elektrické vedenie	25 m (od krajného vodiča)
VVN 110 kV elektrické vedenie	15 m (od krajného vodiča)
VN 22 kV elektrické vedenie vzdušné vodiče bez izolácie	10 m (od krajného vodiča) 7 m v lesných priesekoch
VN 22 kV elektrické vedenie vzdušné vodiče s izoláciou	4 m (od krajného vodiča) 2 m v lesných priesekoch
VN 22 kV elektrické vedenie káblové, zemné	1 m (od krajného vodiča)
VTL DN 500 PN 64 - ochranné pásmo	8 m (od okraja potrubia)
VTL DN 500 PN 64 - bezpečnostné pásmo	150 m (od okraja potrubia)
STL v zastavanom území - ochranné pásmo	1 m
technologické objekty - ochranné pásmo	8 m
technologické objekty - bezpečnostné pásmo	50 m
telekomunikačné káble	1,5 m

Ochranné pásmo letiska Žilina

Časť katastrálneho územia obce Turie sa nachádza v ochranných pásmach letiska Žilina, určených rozhodnutím Dopravného úradu č. 2452/2017/ROP-120-OP/9575 zo dňa 20.3.2017, z ktorých vyplýva obmedzenie stanovené kritickým ochranným pásmom proti laserovému žiareniu. V tomto ochrannom pásme sa zakazuje najmä umiestňovať, prevádzkovať a používať laserové zariadenie, ktorého úroveň vyžarovania je vyššia ako $5\mu\text{W}/\text{cm}^2$, ak by takéto zariadenie mohlo spôsobiť doznievanie zrakového vnemu alebo oslepenie prudkým jasom pilota a mohla byť ohrozená bezpečnosť leteckej prevádzky.

Dopravný úrad je potrebné požiadať o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- ktoré by svojou výškou, prevádzkou alebo použitím stavebných mechanizmov mohli narušiť ochranné pásma letiska Žilina,
- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom,
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu,
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačie stanice,
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a iné silné svetelné zdroje.

Článok 9

Plochy pre verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny

1. Plochy pre verejnoprospešné stavby predstavujú plochy potrebné pre realizáciu verejnoprospešných stavieb uvedených v zozname verejnoprospešných stavieb vrátane dočasných záberov pozemkov.
2. Plochy pre asanáciu sú plochy s nevyhovujúcimi objektmi v intraviláne obce.
3. Plochy na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov nie sú vymedzené.
4. Plochy na chránené časti krajiny vyžadujúce si zvýšenú ochranu predstavujú plochy :
 - a) územia, na ktorých platí osobitná ochrana prírody,
 - b) biocentrá nadregionálneho a regionálneho významu,
 - c) biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu,
 - d) genofondové lokality regionálneho významu,
 - e) registrované zosuvné územia,
 - f) evidované skládky odpadov.

Článok 10

Potreba obstarania a schválenia územného plánu zóny

1. Po schválení ÚPN O Turie nie je potrebné obstaráť územný plán zóny.

Článok 11

Zoznam verejnoprospešných stavieb

1. Za verejnoprospešné stavby sa podľa § 108 Stavebného zákona, ods. 2, písm. a) považujú stavby, určené na verejnoprospešné služby a pre verejné technické vybavenie územia, podporujúce jeho rozvoj a ochranu životného prostredia. Sú to nasledovné stavby:
 - a) materská škola,
 - b) dom seniorov,
 - c) kostol, fara,
 - d) autobusová zastávka a otočka autobusu pri CSS TAU,
 - e) rekonštrukcia zberných komunikácií,
 - f) výstavba a rekonštrukcia obslužných komunikácií,
 - g) cyklotrasy,
 - h) pešie chodníky a plochy,
 - i) stavby pre verejné zásobovanie pitnou vodou,
 - j) stavby pre odvádzanie splaškových vôd,
 - k) stavby súvisiace s odvádzaním vôd povrchového odtoku,
 - l) trafostanice a VN rozvody pre zásobovanie elektrickou energiou,
 - m) dostavba a rekonštrukcia rozvodov verejného plynovodu,
 - n) dostavba a rekonštrukcia telekomunikačnej siete,
 - o) protipovodňové opatrenia.

C. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

PRI SPRACOVANÍ PRIESKUMOV A ROZBORIV ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE TURIE BOLI POUŽITÉ TIETO PODKLADY :

a) schválená územnoplánovacia dokumentácia, vzťahujúca sa k riešenému územiu

- Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja (Združenie „VÚC Žilina, 1998, M 1:50 000); záväzná časť ÚPN VÚC Žilinského kraja bola vyhlásená nariadením Vlády SR č. 223/1998 zo dňa 26.5.1998 v znení zmien a doplnkov č. 1, 2, 3, 4 a 5.

b) Prieskumné práce

- Prieskumné práce v teréne za účelom zistenia skutočného funkčného využitia plôch, stavebnotechnického stavu objektov, priestorových pomerov, prírodných hodnôt, závad, inžinierskych sietí atď.)

c) Dopravná a inžinierska dokumentácia

- D1 Lietavská Lúčka - Višňové oznámenie o zmene navrhovanej činnosti, mapová príloha č. 2, mapová príloha č. 4 - Geokonsult Bratislava, 02 2013, m 1:1 000
- Turie - rozšírenie vodovodu a splaškovej kanalizácie IBV - PROZIS Žilina, Ing. R. Sládek, Ing. T. Búzik, m 1:1 000
- Urbanistická štúdia IBV Turie - Ing arch. P. Šoltész 10/2016
- Dokumentácia pre územné rozhodnutie Novostavba radových domov - Turie - Ing. M. Štoder a Ing. R. Zubček

d) Ostatné podklady

- Zadanie pre územný plán obce Turie,
- Program rozvoja obce Turie na roky 2015 - 2021,
- Program odpadového hospodárstva Združenia obcí Rajecká dolina na roky 2016 - 2020,
- územné rozhodnutie Turie - nový cintorín
- územné rozhodnutia na výstavbu RD za roky 2017, 2018, 2019
- stavebné povolenia na výstavbu RD za roky 2017, 2018, 2019
- vyjadrenia orgánov štátnej správy, organizácií, podnikateľov a občanov doručených obci po oznámení o obstarávaní územného plánu,
- Program odpadového hospodárstva
- údaje zo Štatistického úradu,
- Atlas krajiny Slovenskej republiky (2002),
- Štandardy minimálnej vybavenosti obcí,
- Inžiniersko-geologická mapa Slovenskej republiky (1989),
- Základná hydrogeologická mapa ČSSR,
- Ortofotomapa,
- Internet,

e) Údaje o bonite poľnohospodárskej pôdy

- mapy BPEJ,

f) Mapové podklady

- mapy v mierke 1:50 000, 1:10 000,

g) Konzultácie

- Obecný úrad Turie,
- Severoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Žilina,
- SSE, a.s. Žilina,

D. DOKLADOVÁ ČASŤ